

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 15 (1834) 1985 BALANDIS-APRIL 9

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Gyvenimui keičiantis

Kad žmonijos gyvenimas keičiasi, aišku ir be įrodinėjimų. Senovėje reikėjo išminčiaus Heraklito atskleisti šiai gyvenimo tiesai. Mūsų laikais, kai civilizacijos deka gyvenimo tempas pasidarė žymiai greitesnis, labiau išryškėjo ir keitimosi vyksmas. Per pastaruosius 40 metų labai pasikeitė Lietuvos gyvenimas, bet galbūt mažiau pasikeitė ir jos išeivijos veidas. Pastarosios vyresnioji karta slenka vakarop, palikdama jau imigracijos kraštuose užaugusių arba juose gimusių kartą, kuri žvelgia į lietuvišką ateities veiklą kitokiomis akimis. Jos vadovai bando planuoti tą veiklą, atsižvelgdami į naujai susidariusią dabarties būklę. Jie aiškiai jaučia, kad būsimieji planai turi derintis su gyvenamojo krašto kultūra, kurioje jie yra išaugę. Vyresnioji karta gyveno vien lietuviška kultūra, tik minimaliai jungdamasi į gyvenamojo krašto kultūrą, kiek to būtinai reikėjo. Jaunosios kartos pozicija jau kitokia — ji yra natūraliai jaugusi į gyvenamojo krašto kultūrą ir žymiai mažiau — į lietuviškąją. Dėl to jų dviejų kultūrų derinyje persvarą turi gyvenamojo krašto kultūra. Pagal tai vadovams ir tenka planuoti visą ateities lietuviškąjį gyvenimą, persvarstyti dabartinės veiklos formas, pritaikyti naujom sąlygom arba rasti visai naujas.

VISUOMENINĖJE veikloje iki šiol vyravo Bendruomenė, užsimojusi apimti visus išeivijos lietuvių, išskyrus Lietuvos okupaciją remiančius tautiečius. Pokario išeivijai tokia plati organizacinė forma buvo gera. Ji telkė lietuvių, išblaškytų po visą laisvąjį pasaulį. Nereikėjo jokios registracijos — užteko vien tik vidinio priklausomybės jausmo. Daug kur nebuvo jokių organizuotų vienetų, bet ir toliausiai nublokšti tautiečiai jaučėsi tos pačios Bendruomenės nariais. Dabar, po beveik keturių dešimtmečių, tokią organizacinę formą reikėtų persvarstyti, nes vidinis jaunosios kartos priklausomybės jausmas Bendruomenei darosi labai silpnas. Daug kas nebejaucia jokios priklausomybės. Bendruomenė tampa tikrai tolima idėja, kuri tikrovėje mažai teranda atliepimą. Ypač tai pasakytina apie Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungą, kurios organizacinė forma yra tokia pat, kaip ir Bendruomenės. Sąjunga sako apimanti visą lietuviškąją jaunimą, tačiau tik mažą dalis reiškiasi jos veikloje. Dauguma nesijaučia tai Sąjungai priklausanti. Ir kai būna rinkimai į tarybą, pakviečiamas atitinkamas skaičius jaunųjų ir tuo būdu apsieinama be balsavimo. Tokia palaida organizacinė forma nebetinka dabarieji, juo labiau ateiviai. Panaši būklė ir Bendruomenėje. Ir joje reikia stipresnės, glaudesnės organizacinės formos.

KULTŪRINĖJE veikloje taip pat jau reikia naujų formų. Ta linkme, atrodo, yra pasukusi Kanados Lietuvių Bendruomenės kultūros komisija, kuri organizuoja atitinkamą seminarą tiems klausimams gvildinti. Kultūrinėje lietuvių veikloje reiškiasi du pradai — individualinis ir sutelktinis. Vyresniosios kartos kūrėjai, išaugę Lietuvoje, kūrė atsiremami į gimtojo krašto kultūrinį lobį. Jaunosios kartos kūrėjai to loby neturi. Dėl to jų kūryba tolsta nuo Lietuvos, kaip ir jie patys. Jiems būtinas glaudus ryšys su lietuvių kultūra. Ta linkme reikėtų ir veikti, kad priaugančioji karta rastų kelius į lietuviškąjį pasaulį. Sutelktinės veiklos srityje mato me įvairius meno sambūrius — šokių, dainos, muzikos. Geriausiai reiškiasi tautinių šokių sambūriai, sunkiau laikosi dainos grupės. Iki šiol ir jaunoji karta tose srityse gana gražiai reiškiasi. Sunkiausia sritis — žodinė, kur reikia lietuvių kalbos mokėjimo. Čia tad ir reikėtų ateities veiklos planuotojams pajieškoti būdų, kaip tas sritis sustiprinti. Tai labai svarbu, nes be lietuvių kalbos nebus ir lietuviškos kultūros. Tautinius šokus ir lietuviškas dainas gali atlikti ir kitataučiai. Bet tai tik paviršinė imitacija. Kultūra, kuria niekas negyvena, miršta. Ir lietuviškoji kultūra išeivijoje mirs, jeigu jaunoji karta ja negyvens. Dabar laikas šioje srityje stipriau padirbėti ir galima pavoį įžvelgti.

KANADOS ĮVYKIAI

Teroristai tebėra nesusekti

Armėnų teroras iš Otavos persikėlė į Torontą, kai RCMP įstaiga gavo slaptosios Armėnų armijos vardu atsiųstą laišką, reikalaujantį iki kovo 29 d. išleisti į Libaną tris Otavoje suimtus teroristus — K. Marcheliano, O. Noubarianą ir R. Tizianą. Jie kovo 12 d. įsiveržė Turkijos ambasados, nušovė kanadietį sargybinių C. Brunelle. Vėliau pasidavė ambasadą apsupusiai policijai. Ambasados nariai nenukentėjo, išskyrus pro antro aukšto langą iššokusį ambasadorių C. Kircą, nusilaužusį dešinę koją ir ranką, susižeidusį vidurius. Po operacijos jis dabar sveiksta ligoninėje. Suimtieji teroristai, reikalavusieji, kad Turkija oficialiai pripažintų 1915 m. įvykdytą armėnų tautžudystę, bus teisiamai už sargybinių C. Brunelle nužudymą. RCMP įstaigai Toronte

atsiųstame laiške buvo grasiinama balandžio 1 d. susprogdinti tris bombas Toronto viešojo susisiekimo TTC bendrovės linijose, jeigu teroristai iki kovo 29 d. nepasieks Beiruto.

Policijos specialistai nutarė, kad grasinimas nėra tik eilinis pokštas, nors balandžio 1 yra laikoma malagių diena. Buvo nutarta apie šią grėsmę painformuoti torontiečius, kurie kasdien TTC bendrovės susisiekimo linijomis atlieka apie pusantro milijono kelionių. Ypač daug keleivių iš ryto vyksta darban ir po pietų grįžta namo. Kartu buvo paskelbta, kad policija imsis visų priemonių jų saugumui užtikrinti. Pagrindinis dėmesys teko požeminiams traukiniams bei jų stotims, kur bombos gali padaryti daugiausia nuostolių (Nukelta į 8-tą psl.).

Lietuvių spaudos atstovai su Ontario vyriausybės ministrais spaudai skirtame priėmime Toronte. Iš kairės: ministrė SUSAN FISH, premjeras FRANK MILLER, ANTANAS RINKŪNAS ir RAMŪNĖ JONAITIENĖ

Karo nusikaltėlių jieskotojai

Įvairūs balsai, pasirodę amerikiečių spaudoje

Ryšium su karo nusikaltėlių pajieškomis JAV-se amerikiečių spaudoje vis dažniau pasirodo straipsniai ta tema. Jei anksčiau juose buvo smerkiami nusikaltėliai, tai dabar kritiško žodžio susilaukia ir jų jieskotojai — OSI įstaiga.

Mengele ir KGB

"The Washington Times" 1985. II 21 išspausdino vedamąjį straipsnį, kuriame rašoma apie reikalą ne tik Mengele surasti, bet ir KGB pasmerkti. Esą dabar OSI pasitenkina įprastine imigracijos procedūra, vedančia į įtariamų asmenų deportavimą R. Europos kraštuose, kur nesalishkas teismas yra negirdėtas dalykas. Be to, pasak Amerikos baltiečių, OSI jiesko kaltininkų, naudodamiesi KGB patarNAVIMais.

"Kodėl KGB staiga susidomėjo nacių karo nusikaltėliais?" — klausia laikraštis ir pateikia baltiečių nuomonę: "Amerikos baltiečiai, kurie pasidarė OSI galvosukiu, mano, jog sovietai, didėjant nerimui Baltijos valstybėse, tuo būdu laimi propagandinę srityje, apšaukdami jas nacių kolaborantėmis. Be to, iškelimas 40 metų senumo žiauribių gali nukreipti dėmesį nuo nesiliaujančių sovietinių žiauribių. Taip pat karo nusikaltėlių klausimas didina plyšį tarp Amerikos žydų bendruomenės ir Amerikos baltiečių, kurių antisovietinė laikysena yra tikrai stipri".

Išvadąje minėtasis dienraštis pareiškia: "Jeigu teisingumo departamentas bendradarbiauja su Stalino palikuoniais, tai vykdo teisminę apgaule".

Jauni baltiečiai

Tas pats dienraštis "The Washington Times" 1985. III. 8 išspausdino ilgą reportažą "The Angry Young Balts" (Jauni ir pikti baltiečiai). Iš nuotraukos matyti, kad tiems baltiečiams atstovauja estė Mari-Ann Rikken, Ojars Kalnins ir Algis Silas. Jie su dideliu plakatų "Freedom for the Baltic States" dalyvavo demonstracijoje drauge su ukrainiečių grupe prie JAV kongreso rūmų, kur lankėsi sovietinės Ukrainos kompartijos gen. sekretorius Ščerbičyk.

Reporterė Kathleen Tyman, trumpai pasiteiravusi apie ukrainiečius, plačiai domėjosi Lietuva, Latvija ir Estija. Minėti baltiečių atstovai jai papasakojo apie dabartinę

būklę Baltijos kraštuose, vispasišą sovietinę spaudą.

Estė, paklausta apie karo nusikaltėlių bylas, pareiškė, kad baltiečiai jomis yra nepatenkinti, nes daugeliu atveju panaudojama KGB medžiaga, kuri yra visai ne patikima, nesilaikoma įprastinio teismo proceso. Baltiečiai bei R. Europos ateiviai žiūri nacių karo nusikaltėlių jieskojime norą įvairyti kylį tarp minėtų europiečių ir žydų bendruomenių Amerikoje, suplakti europiečius su naciiais ir tuo būdu sustabdyti antisovietinę jų veiklą.

Kojelio pareiškimas

Tame reportaže paminėtas ir Linas Kojelis, Baltųjų rūmų pareigūnas. Jis pareiškė, kad baltiečiai remia karo nusikaltėlių pajieškas, bet kritikuoja teisingumo nebuvimą Sov. Sąjungoje. Norint pakeisti dabartinę procedūrą, esą reikėtų atitinkamo įstatymo. Pasak L. Kojelio, Amerikos baltiečiai per mažai domisi politika, laikosi izoliuotai. Jie toje srityje esą atsilikę nuo kitų tautinių grupių. Pvz. Amerikos graikai, kurių skaičius maždaug toks pat kaip ir lietuvių, praėjusiam kongrese (parlamente) turėjo du senatorius ir tuziną atstovų rūmuose. Lietuviai neturėjo ir neturi nė vieno.

L. Kojelis taip pat pareiškė, kad Amerikos lietuviai savo kilmės kraštui Lietuvai geriausiai gali pasitarnauti politinė veikla, kurioje negali reikštis Lietuvos lietuviai. Tai esą svarbiau nei lietuvių kalbos bei kultūros išlaikymas Amerikoje. Ta užduotis priklausanči Lietuvos lietuviams.

Anužio pasisakymas

Karo nusikaltėlių pajieškų tema JAV-se pasisakė ir kiti laikraščiai. "Lansing State Journal" 1985. I. 23 išspausdino lietuvių Sauliaus Anužio pasisakymą, kuriame jis rašo apie JAV teisingumo departamento ir sovietų bendradarbiavimą, užkertantį kelią kaltinamųjų gynėjams prieiti prie liudininkų ir dokumentų sovietų okupuotose kraštuose. Esą OSI įstaiga laiko karo nusikaltėliais net tuos, kurie vokiečių okupacijos metais Lietuvoje buvo valdinėje tarnyboje. Bet tai esanti klaidinga nuomonė, nes lietuviai okupacijos metais gynė tikrai savo krašto interesus ir silpnino okupacines vokiečių valdžios pajėgumą.

Kiti pareiškimai

"The Register" 1985. II. 14 išspausdino A. B. Mažeikos pasisakymą, pabrėžiantį sovietinės sistemos įsisukverbiimą į JAV teisminį procesą. OSI organizuojamos bylos, esą sovietų kurtos JAV-se, o pačioje Sov. Sąjungoje persekiojami žydai.

Tas pats laikraštis 1985. III. 3 išspausdino ir J. Matulio pareiškimą, iškeliantį panašias mintis ir primenantį didelės lėšų sumas, skiriamas OSI įstaigai tada, kai visiems rūpi valstybės biudžeto mažinimas. Tai pripažinęs ir teisėjas Norman C. Roettinger: "Niekad... teismas nėra matęs tokių vyriausybės išlaidų..."

"The Spotlight" 1985. I. 28 išspausdino plačią informaciją apie latvio Edgars Laipenieks bylą, kurią paštarasis laimėjo ligišiolinėse instancijose. E. Laipenieks pareiškė tarnavęs Latvijos policijoje, suėmęs keletą komunistų, juos tardęs, bet nieko nėra fiziškai palietęs. Suimtųjų tarpe esą buvo ir žydų ne dėlto, kad jie žydai, bet dėl to, kad jie buvo komunistai ir sovietų kolaborantai.

"Mūsų nesustabdys"

"The Journal News" (data iškarpoje nenurodyta) išspausdino adv. E. Rosenbaumo kalbą, pasakytą Pomona Jewish Center patalpose Rocklande (prie Niujorko). Šis teisininkas yra dirbęs OSI įstaigoje 1980-1983 m. Savo kalboje nuzudytų žydų palikuonims jis pareiškė, kad laikas dirba jų nenaudai: miršta ir kaltininkai, ir kaltinamieji, sunku surasti šalį, kuri priimtų deportuojamus karo nusikaltėlius. Didžiausią grėsmę OSI veiklai esą sudaro baltiečių, lietuvių, ukrainiečių ir R. Europos ateiviai. Mat OSI parodė, kad žydus naikino ne vien vokiečiai. Laikraštis "Darbininkas" sarkastiškai vertinęs filmą "Holocaust" ir rašęs, kad šis filmas turėtų prasidėti ne 1940 o 1917 m., kai žydai vadovavo Rusijos revoliucijai. Be to, minėtoji europiečių koalicija darbuojasi Baltuosiuose rūmuose Vašingtone, teisingumo departamente, saugumo taryboje, kongrese. Ji išdalinusi kongreso nariams 650 egzempliorių knygos, kaltinančios OSI veiklą. Baigdamas kalbą, adv. E. Rosenbaumas pareiškė: "Tos grupės mūsų nesustabdys jokia kaina". M.

Pasaulio įvykiai

AMERIKIEČIO MJR. A. NICHOLSONO NUŠOVIMAS RYTŲ VOKIETIJOJE atskleidė jau 38 metus karinių atstovybių vykdamus legalius žvalgybos veiksmus abiejose Vokietijose. Vakarų sąjungininkai 1947 m. balandžio 3 d. pasirašė sutartį su Sovietų Sąjunga į padalintas Vokietijos sritis įsileisti jas okupavusių šalių karines atstovybes. Potsdame įsikūrė JAV, Britanijos ir Prancūzijos atstovai, Frankfurte, Baden-Badene ir šiaurinės Vokietijos Buendo miestelyje — Sovietų Sąjungos. Kiekviena atstovybė, vadovaujama vieno ar dviejų žvaigždžių generolo, turi apie 20 karininkų ir karių su pilnomis diplomatu teisėmis. Jų negali sulaikyti nei V. Vokietijos, nei R. Vokietijos policija, tik buvusių okupantų kariuomenė savo zonoje, nors oficialiai okupacija jau seniai yra pasibaigusi. Karinių atstovybių nariai turi laisvą važinėjimo teises, išskyrus nedideles uždraustas sritis. Vakariečiai R. Vokietijoje seka ir fotografuoja sovietų kariuomenės judėjimą, ginklų tiekimą, sovietai panašiai elgiasi V. Vokietijoje, pagrindinį dėmesį skirdami vokiečių, amerikiečių, britų bei kitų tautų kariams. Mjr. A. Nicholsonas, gerai mokantis rusų ir vokiečių kalbas, tik atliko savo darbą, kovo 24 d. pro langą fotografuodamas sovietų ginklų sandėlių. Jį persovė sovietų sargybinis ir netgi neleido automobilį vairavusiam seržantui J. Schatzui suteikti pirmos pagalbos. Abu amerikiečiai buvo uniformuoti, atvažiavę specialiai paženklintu automobiliu. Daroma išvada, kad Maskva turbūt nori uždaryti karines atstovybes, nes iš laisvos žvalgybos daugiau naudoti turi vakariečiai. Lig šiol R. Vokietijoje žuvo tik vienas prancūzų puskarininkis, kurio automobilis susidūrė su vokiečių kariuomenės sunkvežimiu. Prancūzai įtaria, kad tas susidūrimas buvo specialiai suorganizuotas sovietų.

Nuvertė prezidentą
Sudano prez. J. Numeiris, valdžion atėjęs kariuomenės sukilimu 1969 m. gegužės 25 d., vėl buvo nuverstas kariuomenės sukilimu šį kartą vadovavo prieš tris savaites krašto apsaugos ministru ir štabo viršininku paskirtas gen. A. R. Suwar-al-Dahabas, pasinaudodamas prasidėjusiomis demonstracijomis ir riaušėmis. Gyventojų nusivylimą atnešė kieta J. Numeirio linija, ekonominės krašto problemos. Dėl jų teko nuvertinti 48% vietinę valiutą, atšaukti valdžios paramą pagrindiniams gyvenimo reikmenims. Duona pabrango net 33%. Žinia apie valdžios pasikeitimą J. Numeirį pasiekė Kairo oraustyje, kai jis grįžo iš Vašingtono, iš prez. R. Reagano gavęs \$67 milijono paramos. J. Numeiris palaikė artimus ryšius su JAV ir Egiptu. Valdžios pasikeitimą tuojau patvirtino karininkai Libija. Pietiniam Sudane vyko partizaninis karas, remiamas Libijos ir komunistinio režimo Etiopijoje. Atrodo, didesnio politinio pasikeitimo nebus, nes gen. A. R. Suwar-al-Dahabas yra profesinis karys, baigęs karo akademijas Jordanijoje ir Britanijoje, dažnai lankęsis Egipte, pažįstamas aukštesiems Egipto karininkams. Ryšius su JAV užtikrina gaunama ekonominė parama, nuolatinis kviečių įsivežimas.

Pritaria susitikimui

Naujasis kompartijos vadas M. Gorbaciovas pritaria prez. R. Reagano pasiūlytam abiejų vadų susitikimui. Esą tuo klausimu yra pradėtas susirašinėjimas, tačiau nei data, nei vieta dar nenustatyta. M. Gorbaciovas taipgi pranešė, kad iki lapkričio mėnesio sustabdomas trigalvių branduolinių sovietų "SS-20" raketų išsėstymas R. Europoje. Atrodo, šiuo pareiškimu norima turėti įtakos deryboms Ženevoje, paveikti Atlanto Sąjungai priklausančias valstybes V. Europoje, kad jos atsisakytų "Pershing 2" raketų ir skriejančių bombų. Iš tikrųjų šis M. Gorbaciovo pažadas neturi didesnės reikšmės, kai Europoje jau yra išdėstyta 414 "SS-20" raketų, o JAV "Pershing 2" raketų ir skriejančių bombų pristatymo planas tik pradeda būti įgyvendinti. JAV atstovų rūmai ir senatas patenkino prez. R. Reagano prašymą pagaminti 21 didelę "MX" raketą. Pinigai tų raketų gamybai jau paskirti. Su "MX" raketo-

Laimėjo rinkimus
1984 m. kovo mėnesį pilietinio karo nusiaubtame Salvadore prezidentu buvo išrinktas demokratijos siekiantis J. N. Duarte, bet taikos ir reformų fronte jis nedaug tegalėjo padaryti, kol parlamente atstovų daugumą turėjo dvi dešiniojo sparno konservatorių partijos. Parlamento rinkimuose praėjusią savaitę atstovų daugumos netikėtai susilaukė ju krikščionių demokratų partija. J. N. Duarte dabar galės tęsti pradėtą žemės ūkio reformą, jos padalinimą žemdirbiams. Už krikščionis demokratų balsavo net 53,9% rinkėjų.

Šiame numeryje:

Gyvenimui keičiantis

Naujai kartai ateinant, keistina ir lietuviškoji veikla

Karo nusikaltėlių jieskotojai

JAV spaudoje apie tokių nusikaltėlių jieskančią įstaigą

Didžiųjų karo audros

Kunigo Petro Ažubalio ir kitų odiseja Čekoslovakijoje

Kitataučių spaudoje

Apie Japonijos konsulą Kaune ir kitus įvykius

Žmogaus teisių konferencijai artėjant

Jau ruošiamasi, kad būtų išgirstas pavergtųjų balsas

Rašto žmogus ir dosnus rėmėjas

Kun. dr. J. Prunskis, stambiomis sumomis parėmęs mūsų raštiją

Nežinomas Lietuvoje, garsus Lenkijoje

"LKB kronika" apie palaimintąjį Mykolą Giedraitį

Žvilgsnis į kazimierinius metus

Dr. J. Sungaila apie kazimierinių metų renginius

Ne novelė, o romanas "Poland"

Amerikiečio autoriaus kūrinys, vertas plataus dėmesio

Kaunas nugalėjo Maskvą

Pranešimas apie "Žalgirio" laimėjimą krepšinio rungtynėse

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — \$20, pusmetinė — \$11, mėmė — \$25 (Amerikoje — JAV doleriais).

Pavieniai numeriai — 50 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$20.00 per year, \$11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage pending at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Bombos Prahoje

Atrodė Gestapas įsitikino, kad kun. Petras yra tikrai pabėgęs iš Čekoslovakijos protektorato, todėl ir į Jihlavą daugiau jo agentai nebesilankė. Be to, lūžtant visur frontui, Gestapo varžtai truputį atsilėjo, budrumas sumažėjo. Kolonistai vokiečiai buvo jau pakėlę sparnus grįžti į savo Reichą, nes čekų tauta aiškiai ėmė rodyti savo dantis, kiekviena proga sabotuodama vokiečius. Daug kur dideli ūkiai, puošnūs namai ar gražios vilos, atimtos iš čekų ar žydų ir padovanotos nusipelnusiems naciams, dabar ėmė tuštėti, likdamos be savininkų. Visi pajuto, kad karo dievaitis tuoj padės ginklą, ir taika įsiviešpataus.

Ir kun. Petras, pajutęs apsilpusį gestapinį slibną, išlindo iš savo urvo, kuriame buvo ištinęs net septynis mėnesius ir slapčia, nepastebėtas priešų, atvažiavo traukiniu į Prahą pas mane pasiminti savo daiktų ir kartu paplanuoti tolimesnės gyvenimo eigos. Čia kun. Pr. Brazio jis jau nebe rado, nes pastarasis prieš keturias savaites mano palydėtas slapta išvyko į Vokietiją, nes čia Gestapo agentai jo jau stropiai įsekojo. Matyt, ir jis buvo nemažiau "nusikaltes", kaip ir kun. Petras. Kun. Pranas iš Vokietijos tuoj išvyko į Romą ir kiek vėliau buvo įšventintas vyskupu.

Prahoje kun. Petras dienos metu nesirodydavo, kad nesutiktų nepageidaujamų "pažįstamų".

Rodos, tai buvo 1945 m. balandžio 11 d. Tamsu. Purkšnoją gaivus pavasario lietus. Nuo Prahos senamiesčio stačių stogų bėga vanduo ir bumpteli ant grindinio. Miesto gatvėse girdisi mudviejų pakaustytų geležinukais batų poškėjimas.

Aš stabtelėjau. Kun. Petras klausia mane: "Ko sustojai, ar nori dar labiau išsimaudyti? Skubėkim, negaišk! Žinai, kad studentės Markevičiūtės anksčiau eina miegoti, ypač Aldutė, kurios plaučius džiūva eda. Pavėluosim!"

Mūsų tikslas buvo atsivieškinti, ir pranešti toms geroms lietuvaitems, kad jau esame pakėlę sparnus palikti Čekoslovakiją, nes dideliais šuoliais raudonoji komunizmo banga slinko jos sienų link.

Štai, Karlova Most-Karlo tiltas. Debesys sklaidosi. Dingsta lietus. Dangaus prošvaitose mirksi žvaigždės. Ant tilto jau žiūrimos šventųjų skulptūrų figūros. Ima staugti mirties klaikumu visos "auksinio" miesto sirenos. Tiltas ilgas. Skubėjome sušilę, nes reikėjo surasti slėptuvę. Jau girdėti amerikiečių ar anglų bombonešių burzgimas. Aliarmas buvo per vėlai paskelbtas. Bombonešiai dangaus debesuotumo dėka nepastebėti prisiartinio prie miesto. Be to, čekai manė, kad jų miestų sąjungininkai nebombarduos, juk čia ne Vokietija.

Pradeda poškėti priešlėktuviniai pabūklai. Šviečiančios kulkos raizgo dangų, o lėktuvai mourodami slenkia į Prahos centrą. Mums atrodė, kad jie jau ant mūsų galvų. Girdis visur garsūs, baisūs sproginimai ir tai nelabai tolimoje mūsų aplinkoje. Bumpsejo, tarškėjo visas "auksinis" miestas. Virpėjo oras. Jau mudu laukėme nusileidžiant bombų ant mūsų nugarų. Juk mes esame pavojingoje vietoje — ant tilto.

Po kiek laiko viskas nutilo. Pranyko maurojančių bombonešių garsai. Miestas švietė gaisrais. Didžiuliai dūmų kamuoliai vertėsi tyliosios Moldavos pakrantėmis. Tamsiame upės vandenyje atsismušė netoli degančių pastatų liepsnos ir raudoni jos liežuviai raibuliavo vandenyje.

Kaukia pavojaus atšaukimo sirenos. Žmonės susijaudinę išsilieja į gatves. Į nelaimės ištiktas vietas skuba vokiečių ir čekų policijos gelbėjimo mašinos. Taip pat ugniagesių ir Raudonojo kryžiaus mašinos, klaikiai rėkdamos, lekia į subombarduotas vietas.

Didžiųjų karo audrose

A. a. kunigo Petro Ažubalio ir kitų tautiečių pergyvenimai bei nuotykių II D. karo metu, įieškant kelią į laisvę

PETRAS VILUTIS

Vėliau sužinom, kad per šį trumpą bombardavimą žuvo arti tūkstančio žmonių, sudaužyta daug viešų ir privačių pastatų, net šventovių.

Dangaus lempos

Kunigas Petras ir aš pasirinkome savo kelionę į Vakarų pasaulį 1945 m. balandžio 13 d. Ilgiau laukti Čekoslovakijoje nebebuvo jokios prasmės. Kasdienis sirenų kaukimas, nuolatinis miestų bombardavimas iš visų pusių, artėjimas raudonosios komunizmo bangos mus skatino skubėti Pilzeno link, kur tikėjomės išvysti amerikiečius.

Kun. Petras ir aš, paėmę į globą Stasio Ažubalio žmoną Elzbietą ir tris jos vaikus, atsidūrėme Prahos Hauptbahnhof stotyje. Lygiai dvyliktą valandą nakties pajudėjo mūsų traukinys. Truputį pavaziavęs sustojo ir taip pusantros valandos teko išsėdėti vagonė, nežinant kada vėl jis pajudės. Civiliams keleiviams buvo mažai palikta vagonų, daugiausia buvo rezervuota kariuomenei. Pagaliau 1.30 v. nakties vėl važiuojame. Traukinys judėjo iš lengvo, visai neskubėdamas, deldamas, vis stovinėdamas, kad ir mažiau sioje stotelėje.

Naktis buvo tamsi, mėnesio visai nesimatė, tik keletas žvaigždžių, išlindusių iš po debesų, mirksėjo.

Mūsų skyrius, kaip ir kiti, buvo kietai prikimštas keleivių, daugiausia čekų. Daugelis neturėjo vietos ir kojai pastatyti. Stasio Ažubalio vaikai Marytė ir Stasiukas saldžiai miegojo prisiglaudę prie savo motinos, bet jauniausioji Stasytė, gulėdama savo vežimelyje kažkodėl verkė.

Staiga mūsų visų veidai tapo nušviesti rausvai gelsva šviesa. Nustebę baimingi žmonių veidai sužiūro pro traukinio langus, stebėdamiesi, kur dinga tamsios nakties juodumas. Šonė mūsų traukinio, kaip "specialistai" kareiviai aiškino, kabojo maždaug už 30 km erdvėje keturios grupės ir kiekvienoje grupėje po šešis apskritus šviesius kamuolius. Daugelis iš važiuojusiųjų pirmą kartą matė tokius "stebuklus". Šviečiančios lempos, kabodamos erdvėje, pamažu skleidėsi viena nuo kitos tolyn ir iš aukštybių labai, labai pamažu leidosi žemyn, puikiai apšviestas didžiulius žemės plotus. Mums atrodė, kad vienas toks šviesulys kabojo tiesiog virš mūsų galvų ant traukinio, bet tik labai aukštai. Jo šviesa buvo tokia stipri, kad galėjai lengvai skaityti laikraštį.

Mūsų traukinys sustojo, bet pataikė ant tilto per Berounką upę. Traukinį maskavo aukštai iškilę geležinio tilto krėglai. Žmonės nervinosi, kad tokioje pavojingoje vietoje sustabdė traukinį. Jie tiesiog traukinio vairuotojus kolinio. Tačiau traukinys čia neilgai stovėjo ir vėl pradėjo judėti. Pakabinotose dangujose šviesos nenyklo. Traukinys, pavaziavęs keletą kilometrų, pasiekė kalnuotą vietovę ir viename miške sustojo. Tai buvo tikrai ideali maskuojanti vieta, nors ir dienos šviesoje, prieš akis sunkiai mus pastebėtų. Dabar žmonių širdys, nors dar vis pagreitintai plakė, kad šviesos nenyksta, bet balsuose jau tarsi įtempimo atslūgimas.

Tolumoje girdėjosi lėktuvų burzgimas ir sprogtančių bombų dundėjimas bei tratėjimas priešlėktuvinių patrankų. Mūsų traukinio kryptis buvo Pilzeno link. Taigi artėjame prie vakariečių fronto.

Padangėje kabančios lempos pamažu leidosi žemyn ir ėmė slėptis už kalnų bei miškų. Tolumoje matėsi tik raudonos atšvaitės. Pagaliau visai pranyko padangių šviešuliai ir vėl nakties juodumas apgobė žemę, o tamsa paslėpė keleivius, atitolino mirčių, grąžino ramybę, ir širdyje kiekvienas keleivis džiūgavo. Nutilo ir lėktuvų burzgimas. Mūsų traukinys, nors ir iš lengvo, bet vėl judėjo pirmyn.

Bekeliaudami su kun. Petru, aptarėm reikalą kuo greičiau

pasiekti Pilzeną ir iš ten patraukti kur nors į jo apylinkę, kokį nors kaimelį, nes aiškiai matėsi, kad vakariečių frontas tikrai priartėjo prie Čekoslovakijos sienų ir jau žengia jos laukais.

Mūsų traukinys dunda pirmyn. Išaušo rytas. Raudona saulė, išsimiegojusi per naktį, kilo dangumi. Kun. Petras, susispaudęs suolo kertėje, meldėsi, skaitydamas brevijorių.

Pasiekėme Rokycany miestelį, kuris yra 15 km nuo Pilzeno, 10 v.r. Čia traukiniui sustojus, stoties gyventojai pasakojo, kad nakties metu amerikiečių ir anglų bombonešiai sunaikino Pilzeno miestą, į kurį mes keliaujame.

Puola traukinį

1945 m. balandžio 14 d. rytas. Ką tik mūsų traukiniui pavaziavus keletą kilometrų nuo Rokycany stoties, pasigirdo lėktuvų burzgimas ir tuoj po to daugomų traukinio vagonų stiklų žvangėjimas bei žmonių riksmas. Traukinys sustojo. Žmonės šoko laukan. Dūrys užsikimšo, nes kiekvienas skubėjo gelbėti savo gyvybę.

Kun. Petras, prasiskynęs kelią savo plačiais pečiais, nešinas mažiausiąją Ažubalių Stasytę, vikriai išsprūdo iš traukinio ir kopė šlaitą, apaugusį pernykšte sudžiūvusiu ilga žole. Jam nelengvai sekėsi kopti, nes sausa žolė buvo slydi. Ten pat ropojo masė įvairaus amžiaus žmonių. Čia vaizdas buvo panašus į skruzdžių sujudimą atvertus akmenį, po kuriuo buvo jų buveinė. Visi traukinio keleiviai ropojo ir bėgo į visas puses.

Netrukus ir man su p. Ažubaliene ir jos vaikais Maryte ir Stasiuku pavyko išeiti iš traukinio ir nugaleti to kalniukščio sunkumus. Aš už rankutės tempiau 7 metelių Marytę, o p. Ažubaliene — savo 5 metelių sūnelį Stasiuką. Tik ką mums užkoptas ant kalnagūbrio, staiga žmonių masė sugulė kniūbsčia ant purvinos žemės. Automatiškai ir mudu su Maryte prilipom prie smėlio gūbriuko. Lėktuvai užė virš mūsų galvų. Marytė, išsigandusi dėl tokių netikėtumų ir tokio visų žmonių sujudimo, gailias ašarėles liejo. Ir šiuo momentu 30 metrų atstume sprogto bomba. Į orą išlėkė žemių ir bombos skeveldrų gabalai. Girdėjosi iš žmonių klyksmas ir dejavimai.

Vėl žvangėjo daugomo traukinio langai ir daug kur sproginėjo granatos, išsautos iš lėktuvų patrankėlių. Sproginėjimas aptilus, vėl bėgome su visa žmonių mase tolyn į plynus laukus. Nubėgė 400 metrų nuo traukinio, slėpėmės į dubius vietovėse. Visas šios apylinkės laukas buvo nusėtas besislapstančiais traukinio keleiviais, o jų buvo apie pusantro tūkstančio.

Dabar iš tolo buvo patogu stebėti, kaip trys lėktuvai, pasipuošę baltomis amerikiečių žvaigždėmis, apsukę ratą padangėje, vėl smigo žemyn ir jau trečią kartą puolė mūsų vargšą traukinį. Nuo jų kulkosvaidžių kulku ir patrankėlių granatų vėl žvangėjo daugomi traukinio langai, aplinkui tiško aukštyn žemės grumstai.

Į žmones, pasklidusius po atvirą lauką, šį kartą lėktuvai nešaudė. Po keliiasdešimt minučių, atlikę teroro veiksmus ir žmonių širdyse sukėlę amerikiečiams neapykantą, lėktuvai dingę už horizonto. Žmonės vėl sulipo į traukinį. Šis traukinio užpuolimas garvežio nesugadino, tik traukinio vagonus apgadino, išdaudė beveik visus langus. Per pirmą netikėtą užpuolimo bangą vienas žmogus buvo užmuštas, gana daug sužeista.

(Bus daugiau)

Pianino technikas

A. BRIČKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant.

Skambinti 762-6128 Toronto.

Žymiajam lietuvių pedagogui, visuomenės veikėjui, spaudos darbuotojui, buvusiam "Tėviškės žiburių" redakcijos nariui redaktoriui

a. a. ANTANUI RINKŪNUI

baigus žemiškąją kelionę, — reiškiamie giliai nuoširdžią užuojautą išstvermingajai jo gyvenimo palydovei — žmonai JUZEI RINKŪNIONEI, dukrai GIEDREI PAULIONIEI, žentui RIMUI bei jaunai jų šeimai, broliui JONUI RIMKŪNUI ir kitiem giminėm bei artimiesiems.

Velionies ryžtas ir išstvermė lietuviškajame kelyje telydi, teguodžia ir testiprina visus juo keliaujančius —

"Tėviškės žiburiai"

Kilniam Lietuvos veikėjui — visuomenininkui bei kultūrininkui

A+ A

ANTANUI RINKŪNUI

mirus,

jo šeimai ir artimiesiems reiškia gilią užuojautą —

Kanados lietuvių
fondo taryba

Mūsų gerbiamaam pedagogui

a. a. ANTANUI RINKŪNUI

mirus,

jo našlei JUZEI RINKŪNIONEI ir dukrai — Maironio mokyklos vedėjai GIEDREI PAULIONIEI su šeima reiškiamie gilią užuojautą ir kartu liūdime —

Maironio mokykla

Buvusiam Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo ir valdybos nariui, Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininkui ir lituanistinio švietimo bei visuomenės darbuotojui

a. a. ANTANUI RINKŪNUI

mirus,

gilią užuojautą žmonai, dukrai, šeimai, giminėms bei artimiesiems reiškia ir kartu liūdi —

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės
valdyba

Nelaukta mirus,
pedagogui, autoriui, visuomenininkui,
Anapilio sodybos korporacijos
pirmininkui

a. a. ANTANUI RINKŪNUI,

Anapilio moterų būrelis giliai liūdi ir reiškia užuojautą jo žmonai JUZEI, dukrai GIEDREI ir jos šeimai, broliui JONUI ir visiems giminaičiams.

Ilsėkis ramybėje savo pamėgtoje Anapilio sodyboje!

Anapilio moterų būrelis

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Žmogaus teisių konferencijai artėjant

J. V. DANYS

Helsinkio aktas

Sovietų Sąjunga įdėjo daug pastangų, kad būtų pasirašytas Helsinkio aktas, kuriuo būtų pripažinta pokarinė teritorinė ir politinė padėtis. Tą tikslą ji didžiąja dalimi pasiekė, ypač sumaniai pasinaudodama "atoslūgio" (detente) šūkiu, kuris reiškė politinės įtampos mažinimą. Europiečiai tikėjosi naudoti iš laisvės prekybos ir norėjo išvengti karo bet kuria kaina.

Bet vis dėlto jie nepasitikiavo sovietais ir pareikalavo, kad JAV ir Kanada būtų pasirašiusių tarpe, nors susitarimas lietu tik Europos kraštus. Vakariečiai sutiko pasirašyti Helsinkio aktą tik kaip deklaraciją, bet ne kaip sutartį, kurią būtų galima interpretuoti kaip pokarinę taikos sutartį, ir atitinkamai dokumente gale įrašė trumpą pareiškimą, kad aktas negali būti registruotas kaip sutartis. Deklaracija teisiškai nei vieno nepareigoja. Lieka tik moraliniai įsipareigojimai, kuriuos ne visi vienodai interpretuoja.

Peržiūros

Taip pat JAV ir Kanada pareikalavo, kad į deklaraciją būtų įrašytos ir žmogaus teisės. Toliau mes nepasitikiame sovietais buvo parodytas įrašant reikalavimą, kad laikas nuo laiko būtų šaukiamos peržiūros konferencijos, kuriose būtų peržiūrima, kaip pasirašiusieji kraštai vykdo Helsinkio akto susitarimus.

Pirmoji peržiūros konferencija įvyko Belgrade 1977.X. — 1978.III.9 ir tuoj pat paaiškėjo, kad Sovietų Sąjunga daugelio sutartų dalykų nevykdė. Baigiamasis dviejų puslapių dokumentas vienu sakiniu konstatavo, kad "Dėl eilės svarstytų klausimų susitarimo nebuvo pasiekta". Sutarata antroje peržiūros konferenciją sušaukti Madride 1980.XI.11.

Madrido konferencija vyko invazijos į Afganistaną ir Lenkijos darbininkų neramumų slopinimo šešėlyje. Abu įvykiai buvo aiškiai prieštaraujantys Helsinkio akto deklaracijos dvasiai.

Vakariečiai šioje konferencijoje buvo jau gana vieningi ir stipriai kelė susitarimų laužymus. Konferencija, turėjusi trukti tik 6 savaites truko beveik trejus metus, nuo 1980.XI.12 iki 1983.IX.9. Ne viena šalis nenorėjo nutraukti konferencijos, kad nebūtų viešosios opinijos apkaltinta nenoru siekti taikos.

Nors esminiai posėdžiai buvo uždari, tačiau ir delegatai, ir spauda išskėlė daug sovietams nepalankių faktų dėl susitarimų nevykdymo ir pavergtų tautų priepaaidos. Bet nei Afganistano, nei Lenkijos reikalai išsėmė nepagerėjo. JAV ir kiti kraštai aiškiai parodė, kad pvz. dėl Lenkijos jokių griežtų žygių, galinčių grėsti karu, nesiims. Nors laisvojo pasaulio opinija buvo prieš sovietinį bloką, bet sovietai sugebėjo pasiekti psichologinių laimėjimų. Tai plačiai organizuota Vakarų kraštuose "taikos" ir "atominio ginklavimosi pasmerkimo akcija", kurią sovietai sugebėjo išnaudoti savo naudai. Rado šalininkų ir įvairių konfesijų dvasiškių tarpe, nors sovietai niekad neslėpė, kad jų principai yra ateistiniai ir kad ateizmo įgyvendinimas yra vienas jų tikslų.

Antracilės konferencijos

Madrido konferencija baigta žodingu, 26 puslapių, baigiamuoju dokumentu, kuriame labai mažai esmės, mažai konkrečių išvadų ir pasiūlymų.

Nauja buvo tai, kad prieš įvyksiant trečiajai peržiūros konferencijai Vienoje 1986.XI.4 bus konferencijų specialiais klausimais. Vakariečiai išreikalavo Kanados pasiūlytą "Žmogaus teisių konferenciją" Otavoje 1985.V.7 ir Šveicarijos pasiūlytą "Žmonių santykių" konferenciją Berne 1986.IV.15. Sovietai pareikalavo konferencijos saugumo priemonių ir nusiginklavimo klausimais Stockholm 1984.I.17.

Visos šios konferencijos turėjo būti trumpos, po šešetą ar panašiai savaitių. Bet... Stockholm konferencija po metų dar nėra baigta, ir jokių

pozityvių rezultatų negirdėti. Visada sovietai žmogaus teisių klausimus suriša su kariniais klausimais. Atrodo, jei-gu negauna nuolaidų karinėje ar ekonominėje srityje, tai nedaro nuolaidų žmogaus teisių srityje. Vakariečiai mano, kad žmogaus teisių klausimai neturi būti sąlygojami jokiais kitokiais reikalavimais, bet sovietų nuomonė kitokia.

Konferencija Otavoje

Ji oficialiai prasidės 1985.V.7 ir truks 6 savaites. Oficialūs 35 kraštų dalyviai jau iš anksto tarsis Otavoje dvi savaites (1985.IV.23—V.6) dėl darbo tvarkės sudarymo. Žinoma, pasirušimai vyksta jau keletas mėnesių. Kanados delegacijai vadovauti paskirtas ambasadoriaus titulu R. Harry Jay, turįs didelį patirtimą tarptautiniuose ir diplomatinuose reikaluose.

Prieš Belgrado konferenciją Kanados parlamentarų grupė sudarė savanorišką grupę sekti Helsinkio akto vykdymui. Jos komisija turėjo viešus posėdžius, kuriuose organizacijos ir institucijos galėjo pateikti savo memorandumus, informaciją ir žodžiu komentuoti Helsinkio akto vykdymą ar nevykdymą. Surinkta medžiaga buvo perduota oficialiai Kanados delegacijai.

Prieš Madrido konferenciją 1980 m. buvo sudaryta oficiali laikina parlamentinė pakomisė, kuri dirbo panašiai, kaip ir savanoriška grupė prieš Belgrado konferenciją, bet ji ne tik rinko medžiagą, bet ir pateikė išvadų santrauką bei komentarus parlamentui ir viską perdavė Kanados delegacijai.

Kanados Lietuvių Bendruomenė dalyvavo abiejose apklausinėjimuose ir pateikė informacines medžiagas, memorandumus ir liudininus.

Tokie ryšiai su savo krašto parlamentarais ir su oficialiais krašto delegacijos patarėjais yra labai svarbūs. Oficialūs kalbėtojai yra valstybių delegacijų vadovai. Jie kalba, diskutuoja, pateikia klausimus ir atsakinėja savo krašto valdžios nustatytuose politikos rėmuose. Bet kuriam klausimui išskirti ir referuoti jiems reikia geros bei patikimos informacijos. Madrido konferencijoje JAV delegatai keletą kartų išskėlė klausimus, liečiančius Lietuvą. Tam daugiausia padėjo tai, kad JAV neoficialių (ne tarnautojų) patarėjų tarpe buvo R. Česonis. Jis savo politinė veikla sugebėjo į juos pateikti, o vėliau ir PLB ir KLB prisidėjo savo parama informaciją teikiant.

Kanados delegacijos struktūra buvo skirtinga nuo JAV, bet jos neoficialių patarėjų parlamentarų tarpe buvo keletas labai gerai susipažinusių su baltiečių reikalais. Tai senatoriai P. Yuzyk, S. Haidasz, parlamento nariai C. Caccia, F. King ir kiti. Kanados delegacija, nors mažiau, bet irgi kėlė baltiečius liečiančius klausimus. Kanados vyriausybės remai nustatyti oficialiai delegacijai buvo siauresni, kaip JAV delegacijai.

Kas daroma?

Jau daugiau kaip metai eilė parlamentarų ir organizacijų, ypač etninių, kreipėsi į Kanados vyriausybę, kad būtų sudaryta nuolatinė specialioji parlamentinė komisija sekti Helsinkio akto vykdymui. Aktyviai reikšėsi buvęs parlamento narys J. Flis, kuris vadovavo nedidelei parlamen-

tarų grupei. Bet buvusi vyriausybė, jos užsienių reikalų ministras, manė, kad per anksti tai daryti, o dabartinė vyriausybė dar nerado reikalo tokią parlamentinę grupę sudaryti.

Jau 1984 m. pabaigoje, privačiai teiraujantis užsienio reikalų ministerijoje ir pas kai kuriuos parlamentarų, paaiškėjo, kad Kanados delegacija šiai konferencijai priims informacinę medžiagą iš suinteresuotų organizacijų, institucijų ir pan. Vėliau paskelbė, kad šauks posėdį su jų atstovais. Tai įvyko 1985.II.26. KLB visuomeninių reikalų komisijos atstovas Otavoje, tarpininkaujant senatoriaus P. Yuzyk įstaiigai, pasiuntė eilę informacinių leidinių anglų ir prancūzų kalba su trumpais leidiniais apibūdinančiais lydraščiais. Kol kas pasiūsta: 1. "The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania", 1982, 1981, 1979-80, 1977 metų knygos (išleista Lietuvių Bendruomenių). Šie leidiniai, iki 1982 m. redaguoti dr. T. Remeikio, vėliau G. Damušytės, K. Pugetičiaus ir M. Skabeikienės, yra profesionaliai, dokumentuotai paruošti leidiniai ir labai tikami supažindinti kitus su padėtimi Lietuvoje.

2. "The Chronicle of the Catholic Church in Lithuania", Vol. 1, (išleista Lietuvių Kronikos Sąjungos). 3. "Chronicle of the Catholic Church in Lithuania", No. 63, 62, 61 ir 60 (išleista Lithuanian Catholic Religious Aid, vadovaujant kun. K. Pugetičiui). Šie leidiniai yra žmogaus teisių pažeidimo dokumentacija religinėje, dažnai tautinėje ir kitose srityse. 4. "Religious Incident Statistics for Soviet Lithuanian Schools", 20 psl. atspaudas iš "Journal of Baltic Studies", Vol. XV, No. 1. Šią studiją parašė Kalifornijos universiteto (Irvine) profesorius David Kinsella ir Rein Taagepera. Ji buvo diskutuota AABS (Association for Advancement of Baltic Studies) konferencijoje Montrealyje 1984.VI.14-16. Akademijėje studijoje nagrinėjami 408 atvejai, aprašyti "Kronikos" leidiniuose 1974-83 m. 47-se numeriuose. 5. "Catholiques de Lituanie", 120 psl. Išspausdinta serijoje "Chretiens de l'Est", 1980, No. 27. Šis dokumentuotas veikalas su bibliografiniais nurodymais mums yra svarbus tuo, kad jį išleido tarptautinio pobūdžio organizacija "Aid to Church in Need".

1985.III.13 atgaivinta savanoriška parlamentarų grupė sekti Helsinkio akto vykdymą. Pirmininkais išrinkti senatorius S. Haidasz ir parlamento narys Fred King (iš Vankuverio). Kiti grupės nariai yra sen. P. Yuzyk, parl. nariai — David Orlikow (iš Sudburio) ir C. Caccia (iš Toronto). Grupė numato susitikti su įvairiomis organizacijomis ir išklau-syti jų pageidavimų.

Ypatinai svarbu, kad mes, Kanados lietuviai, gerai informuotume savo parlamentarų ir delegatus, nes nuo jų priklausys ar ir Lietuvos klausimai bus išskirti. Žinoma, svarbu, kad ir kituose kraštuose lietuviai kontaktuotų savo krašto delegatus ir prašytų kelti žmogaus teisių pažeidimus Lietuvoje.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174

Kanados delegacijos pirmininkas ambasadorius HARRY JAY (kairėje), dalyvausiantis žmogaus teisių konferencijoje, kuri prasidės Otavoje 1985.V.7, kalbasi su prof. ROMU VASTOKU Baltiečių vakare Kanados parlamento rūmuose. Prie jų — ponias H. Jay ir latvis dr. L. LUKSS — Kanados latvių federacijos vicepirmininkas Nuotr. L. Girinai

Žymūs religinių ir kultūrinių darbų rėmėjai kun. dr. JUOZAS PRUNSKIS pasirašo savo redaguotą knygą "Lietuviai Sibire" Vladui Čyviui Klivlande surengtose knygos sutiktuose Nuotr. V. Bacevičiaus

Rašto žmogus ir dosnus rėmėjas

Kun. dr. Juozas Prunskis yra išdalinęs lietuviškajai veiklai bei kultūrai apie 100,000 dolerių

V. ROCIŪNAS

Jau daugiau kaip dešimtmetis mūsų spaudoje laikas nuo laiko pasirodo trumpi pranešimai apie kun. dr. J. Prunskio skiriamas pinigines dovanas žurnalistikai, mokslo darbams, religiniams veikalams, visuomeninei veiklai, "Draugo" romanų premijoms, jaunimui, laikraščiams bei žurnalams. O 1984 m. ir 1985 metų pradžioje jis sudarė dar tris specialius fondus skautams, ateitininkams ir Pasaulio lietuvių katalikų bendrijai. Dar ne viskas. Artimiausiuose metuose planuose yra numatyta sudaryti du papildomus fondus, iš kurių palūkanų kasmet būtų išmokama \$2000 premija už religinį veikalą ir \$1000 stipendija jaunuoliui, siekiančiam kunigystės.

Jau iki šiol kun. dr. J. Prunskis išsivijęs kultūrinei, religinei bei visuomeninei gyvybei palaikyti ir jai stiprinti yra padovanojęs per \$70,000. Įsteigus minėtus fondus ir pridėjus skiriamas premijas, bendra suma sieks \$100,000.

Jis tuo būdu įsirikioja į didžiųjų lietuviškų darbų rėmėjų grupę. Be Lietuvių fondo, Kanados Lietuvių fondo, Tautos fondo ir kelių mažesnių finansinių institucijų bei šimtų nuosirdžių aukotojų, mūsų išsivijęs gyvybiniai židiniai vos rusentų. Gyvoji išsivijusi seka fondų ir savanoriškų geradarių jau per daug metų atiduodamas dukles. Su dėkingumu ji žvelgia į tuos, kurių altruistiniai ir tautiniai jausmai nėra užgožti taip reklamuojamos, populiarios egoistinės filosofijos.

Mecenatas kun. dr. J. Prunskis per savo ilgą ir turiningą gyvenimą, be savo pavyzdingo dvasiško pareigų, daugiausia laiko, energijos ir talento yra atidavęs lietuviškai raštijai. Jo 40 parašytų-sureduotu leidinių, savaitraščio "Mūsų laikraštis" ir dienraščio "XX amžius", "Draugo" ir "The Marian" redagavimas, tūkstančiai straipsnių lietuvių ir amerikiečių periodikoje aiškiai liudija šio mūsų raštijos darbuotojo-žurnalisto ir mecenato darbų krūvį. Gavęs daktaro laipsnį JAV-se, gerai susipažino su gyvenamo krašto apraiškomis bei nuotaikomis, kun. Prunskis gal lengvai pasiekia ir amerikiečių periodiką, ten dažnai kelia Lietuvos pavergimo ir jos laisvės klausimus.

Prieš beveik trejus metus atšventęs deimantinę amžiaus, 50 metų kunigystės ir 50 metų žurnalistinio darbo sukaktis, mecenatas ir toliau tęsia sėkmingą žurnalisto darbą. Lietuvių rašytojų draugija 1982 m. jį pakėlė į savo garbės narius ne tik už jo raštus ir publicistiką, bet ir už finansinę paramą mokslininkams, rašytojams bei leidykloms.

Keturiasdešimties metų šiame krašte intensyvus darbas, labai kuklus jo asmeninis gyvenimas, taupymas bei santuokų investavimas įgalino šį rašto žmogų tapti ir didžiu kultūros rėmėju. O jo ryžtą ateiti ne tik su žurnalisto-rašytojo plunksna, bet ir su materialine parama išsivijai bei Lietuvai, geriausiai nusako jo paties žodžiai: "Dabartinė oku-

pacija yra sunkiausia mūsų tautos priepauida, kokią ji yra turėjusi istorijoje, o ir žmonija prigvenno laikotarpi, kada didžiausias pavojus krikščioniškai civilizacijai bei tautų ir pasaulio laisvei. Todėl turime aukoti savo laiką, jėgas ir lėšas išsaugoti tai, kas mūsų tautai ir visai žmonijai brangiausia".

Kad susidarytumėm pilnesnį vaizdą, pažvelkime į kun. dr. J. Prunskio dovanų sąrašą, kuris greitu laiku vėl bus papildytas.

Už žurnalistiką

Po \$500 gavo prof. J. Brazaitis ir prof. J. Eretas; po \$1000: Vl. Butėnas, Pr. Gaida, Br. Kviklys, kun. J. Vainys.

1978 m. premijas už rašinius apie Lietuvą kitataučių spaudoje gavo: prel. J. Mincevičius, V. Bražėnas ir Pr. Alšėnas — iš viso \$1000. 1979 m. premijas už geriausią radijo programą gavo: V. Bakūnas, S. Daukienė ir P. Viščinis — iš viso \$1000. 1979 ir 1980 m. premijos "Ateities" bendradarbiams — \$2000. 1981 m. premijos daugiausia išplatintiems lietuviškų laikraščių Australijoje — \$1000. 1981 m. premijos skautams už rašinius — \$500. 1982 m. premijas už straipsnius apie Lietuvą kitataučių spaudoje gavo: prof. V. Vardys, G. Damušytė ir A. Ryan — iš viso \$1000. 1983 m. premijos daugiausia išplatintiems laikraščių P. Amerikoje — \$1000. 1984 m. vaikų skyriaus red. "Drauge" J. Plačui — \$500. 1984 m. "Ateities" jaunimo premijoms — \$1000. Iš viso žurnalistinėms premijoms išdalinta \$4,000.

Už mokslo darbus

1973 m. kun. dr. P. Rabikauskui — \$1000, 1975 m. dr. J. Girniui — \$1000, 1976 m. dr. J. Girniui — \$1000, 1977 m. dr. V. Maciūniui — \$1000, 1982-83 m. lituanistikos katedrai — \$1000, 1983 m. istorikų draugijai — \$1000, 1984 m. Amerikos lietuvių bibliotekos leidyklai — \$600 (knygos apie Sibirą išleidimui). Iš viso — \$6,600.

Už religinius veikalus

Po \$1000 gavo dr. A. Maceina (1974 m.), kun. A. Grauslys (1975 m.), dr. A. Maceina (1977 m.), Lithuanian Library Press (1978 m.), kun. St. Yla (1979 m.), kun. prof. A. Rubys (1980 ir 1984 m.); \$2000 kun. dr. Pr. Gaida (1983). Iš viso \$9,000.

Už visuomeninę veiklą

Po \$500 premijų duota: 1973 m. L. Šimūčiui, 1974 m. A. Grinienei, 1975 m. St. Kasparui, 1976 m. J. Matulioniui, 1977 m. K. Kleivai, 1978 m. J. Padvolkskui, 1979 m. V. Laukaičiui, 1980 m. V. Tatarūnui, 1981 m. kun. dr. Pr. Gaidai, 1984 m. kun. K. Pugetičiui. Iš viso — \$5,500.

Už "Draugo" romanus

Birutei Pūkelevičiūtei — \$1000, Jonui Vizbarui — \$1000. Iš viso — \$2,000.

Jaunimui ir moksleiviams

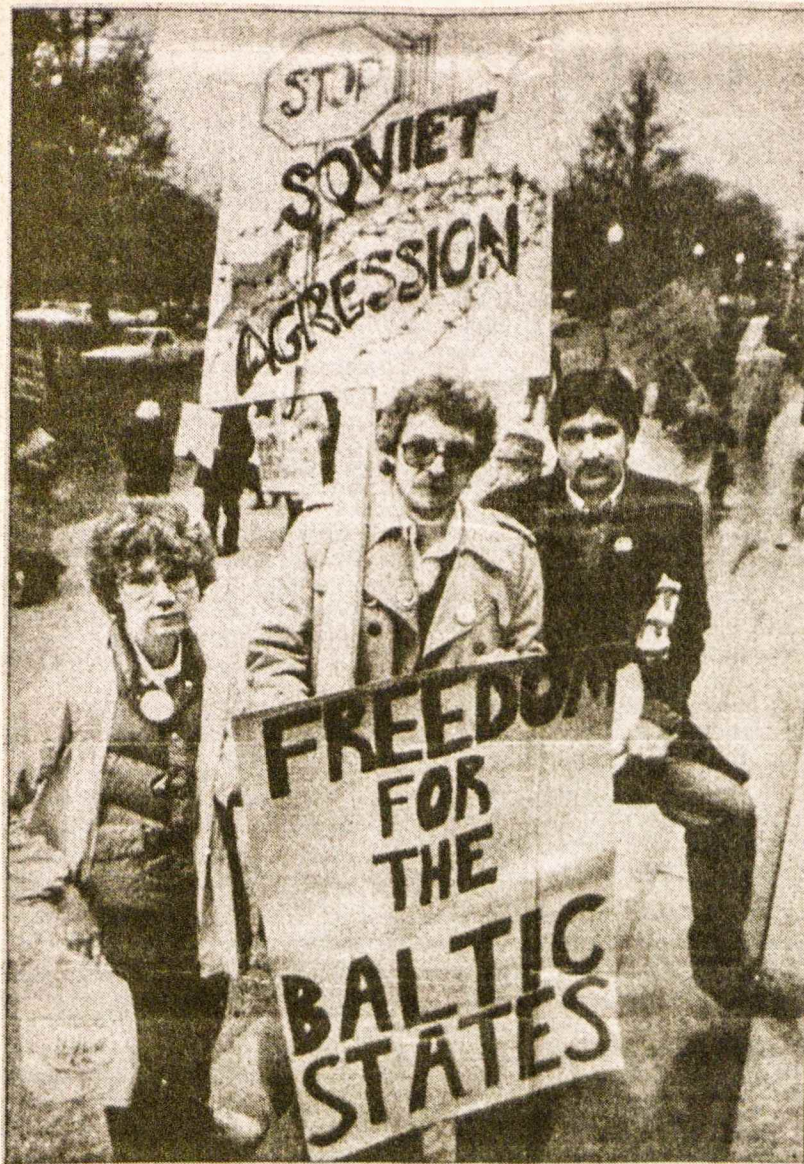
1984 m. "Eglutei" — \$500, 1985 m. "Eglutei" — \$300, 1984 m. skautams — \$500 (už rašinius apie šv. Kazimierą), 1983 m. lituanistikos mokyklų mokinių konkursui (per ALTA) — \$1000, 1984 ir 1985 m. — po \$500. Iš viso — \$3,300.

Fondai

Sudaryti fondai, iš kurių palūkanų kasmet būtų lešų konkursams: 1984 m. skautams — \$5,000, 1984 m. ateitininkams — \$10,000, 1985 m. Pasaulio lietuvių katalikų bendrijai — \$6,000. Iš viso \$21,000.

Laikraščiai ir žurnalai

1985 m. po \$1000 paskirta: "I laisvę", "Tėvynės sargai", "Lietuvių dienoms", "Darbininkui", (Nukelta į 9-tą psl.)

Amerikos baltiečiai protesto demonstracijoje Vašingtone, kur lankėsi pirmasis sovietinės Ukrainos kompartijos sekretorius Vladimiras Ščerbičykis. Iš kairės: estė MARI-ANN RIKKEN, latvis OJARS KALNIS, lietuvis ALGIS ŠILAS Nuotr. Kevino T. Gilberto

Kitataučių spaudoje

Apdovanotas buvęs Japonijos konsulas Kaune. Baltiečiai Afganistane

Dvisavaitinis Toronto lenkų laikraštis "Kurier" 1985 m. vasario 7 d. laidoje rašo, kad "teisiųjų ženklų" Izraelis apdovanojo buvusį Japonijos konsulą Kaune Samapą Sugihara, 85 m. amžiaus. Tai vienintelis japonas iš 6000 nezydų apdovanotas šiuo ženklu.

1940 m. sovietai, užėmę Lietuvą, įsakė visiems svetimų valstybių konsulatams užsidaryti. Laukdamas instrukcijų iš Tokijo, Sugihara savo iniciatyva išdavė žydams 3.000 tranzito vizų į Curacao salą, kuri sutiko pabėgėlius priimti.

1939 m. rudenį į Vilnių, bėgdami nuo sovietų ir vokiečių, atvyko per 11.000 Lenkijos žydų, kuriuos vietiniai žydai globojo. Kadangi 1940 m. Lietuvoje vokiečių okupacijos dar nebuvo, tai Sugihara gelbėjo pabėgėlius ne nuo nacių, bet nuo sovietų.

"Novoje Ruskoje Slovo" pranešė, kad iš Šveicarijos į Sov. Sąjungą grįžęs afganistaniečių belaisvis V. Didenko buvo nubaustas už "tėvynės išdavimą" 10-čia metų konc. stovyklos. Iš Anglijos grįžusio kito afganistaniečių belaisvio I. Rykovo irgi nėra "namie". Jo pusbrolis š. m. sausio 20 d. išsiuntė jam į Angliją laišką, prašydamas atsiųsti džinsus, nors jis jau tuo metu turėjo būti namie. O kur dingo Rimantas Burbas, kuris jau nuo 1984 m. lapkričio mėn. turi būti Druskininkuose?

"Ruskaja Mysl" kovo 7 d. laidoje įdėjo ilgą pasikalbėjimą su Raud. Armijos kareiviu es-tu, ilgai buvusiu Afganistane. Kadangi jis gyvena Estijoje, todėl faktai, kurie galėtų so-

Bookbinding Studio "SAMOGITIA"

meniškai įrašo knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412 P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

LISABONA, FATIMA, MADRIDAS, JERUZALĖ, BETLIEJUS, NAZARETAS, GALILĖJA, ROMA, VATIKANAS

KELIONĖ Į ŠVENTĄJĄ ŽEMĘ

1985 m. gegužės 5 — gegužės 24

globojama Katalikų informacijos centro rengiama GIDEONO KELIONIŲ AGENTŪROS 923-7337

Kaina — \$3,495.00 (kanadiškais) padengia:

- Kelionę lėktuvu iš Toronto ir atgal
- Pervežimus iš aerodromų į viešbučius ir atgal
- Kambarius geruose viešbučiuose ir maistą
- Įžymybių apžiūrėjimą bei išvykas. Angliškai kalbančių vadovų paslaugas. Aerodromų ir vizos mokesčius.

Labai idomi kelionė su kunigu Tomu Dove

Smulkesnių informacijų gausite užpildę ir atsuntę šią atkarpą: GIDEON TRAVEL AGENCY, 60 St. Clair Ave. East Toronto, Ont. M4T 1N5

Vardas, pavardė Tel.....

Adresas

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

LEIDYKLŲ SUKAKTYS

Veiklos keturiasdešimtmetį paminėjo dvi 1945 m. įsteigtos leidyklos — „Vaga“ ir „Šviesa“. Pastaroji pradžioje buvo žinoma kaip pedagoginės literatūros leidykla, „Šviesos“ pavadinimą gavusi tik 1964 m. „Vaga“ yra grožinės literatūros leidykla, kurios darbus atskleidė Respublikinėje bibliotekoje Vilniuje vasario 21 d. atidaryta paroda. Teigiama, kad per 40 metų „Vaga“ išleido 11.400 pavadinimų knygų bendru 185 milijonų egzempliorių tiražu. Dabar kasmet pasirodo apie 300 leidinių. Parodos lankytojai susipažino su žymiųjų Lietuvos rašytojų daugiatomis raštais, Sovietų Sąjungon įjungtų tautų prozos serija „Žiburiai“, poezijos — „Žvaigždynas“, rusų kalba išsinešančiomis serijomis „Lietuvių proza“ ir „Lietuvių poezija“. Parodoje taipgi buvo išstatyti literatūros kritikos, menotyras tomai, knygos vaikams ir jaunimui, meno albumai, muzikos kūrinių. Ruošiamasi leisti 120 tomų „Pasaulynės literatūros biblioteką“. Leidyklos „Šviesa“ keturiasdešimtmetis paminėtas išplėtimui šios redakcijos ir meno tarybos posėdyje Kaune. „Šviesa“ leidžia vadovėlius, pedagogines knygas, pagalbines mokymą literatūrą. Kasmet išleidžiama apie 300 įvairių pavadinimų knygų bendru 18 milijonų egzempliorių tiražu. Dėl pradedamos mokyklų reformos dabar vėl teks peržiūrėti vadovėlių turinį, pertvarkyti turimus, paruošti naujus. Į šį darbą įsitraukę šimtai autorių, vertėjų, dailininkų, švietimo darbuotojų.

PRALAIMĖJO GRENOBLIJE

Kauno „Žalgiris“, išsikovojęs aukso medalius ir čempiono vardą aukščiausioje krepšinio lygoje, susilaukė skaudaus pralaimėjimo kovo 19 d. Europos šalių krepšinio taurių laimėtojų turnyre. Žalgiriečiams baigminėje kovoje Grenoblyje, Prancūzijoje, teko susitikti su pajėgia „Barcelonos FK“ komanda. Kauniečių gretose dėl susižeidimo negalėjo žaisti S. Jovaiša. Jį pakeitė A. Brazys. Ispanai atidžiai ir kietai dengė A. Sabonį. Pradžioje vyko apylygė kova, bet vėliau pirmą kartą pradėjo Barcelonos krepšininkai, pirmą kėlinį laimėję 51:35. Antrajame kėlinyje žalgiriečiai priartėjo prie savo varžovų 61:63, bet ir vėl nukrito iki 64:73. Rungtynės 77:73 rezultatu laimėjo Ispanijos krepšininkai. Europos taurė teko Barcelonai. Naujiesiems Sovietų Sąjungos čempionams „Žalgirio“ krepšininkams nepavyko šį sezoną pasiekti dar vienos aukštos. Teisinamasi, kad Barcelonos komanda, labiau užsigrūdinus tarptautinėse varžybose, šį kartą žaidė geriau už žalgiriečius. Daugiausia taškų — net 36 šiose rungtynėse įkovojo R. Kurtinaitis, neblogai su 14 taškų pasirodė ir A. Sabonis. Laimėtojų grupėje geriausiai laikėsi Ispanijos krepšinio rinktinės nariai K. Sibilijus (29) ir Ch. San Epitapijas (18).

GYVENA VAGONE

„Valstiečių laikraštis“ kovo 19 d. laidoje paskelbė savo korespondento Algirdo Bublauskio pranešimą „Kambario nesuradoma...“ Jame rašoma apie Nijolę Budrytę ir jos sugyventinį T. Navicką, kurie pernai rudenį iš Pavandenės sovchozo su dviem vaikais persikėlė į Varnius ir pradėjo dirbti Telšių autokelių linijos valdybos Varnių punkte. Redakcija cituoja N. Budrytės laiską: „Buvome susitarę, kad kambary išnuomos vienas Varnių gyventojas. Kai atvažiuojame su baldais, jis pareiškė, kad kambary mums išnuomoti nebegalys. Nebežinojome, kur dėtis. Prisiminėme, kad punkto teritorijoje stovi tuščias vagonas. Paprašėme punkto viršininką, kad leistų laikinai jame gyventi, kol susirasime butą. Tačiau didėlei šeimai kambary neikas nenorėjo išnuomoti, iki šiol gyvename vagone. Kai šilčiau, pro jo stogą bėga vanduo, per šalčius net sienos apšerkšnija. Mano mažajam sūneliui treji metai, bet jis dar nevaikšt — paralizuotas. Jam reikia gerų gyvenimo sąlygų. Dukra eina į mokyklą, jai ruošti pamokų nėra kur. Daug kur kreipiausi, bet niekas mums nepadeda, nieko mano asaros nesugrąžina...“ A. Bumblauskas pripažįsta, kad vagonyje vietos nėra daug, bet N. Budrytė kambary įsiekio tik pas keturis varniečius. Esą tai buvo daroma tik dėl akių, nes tikėjosi be eilės gauti komunalinį butą. Dėl to laisvę rašė: „Mano vyras yra antros grupės invalidas, jis turi į butą pirmumo teisę“. Autokelių linijinės valdybos viršininkas A. Dobradzys teisinasi, kad tokių kandidatų yra daugiau, o šiemet bus gauti tik keturi butai. N. Budrytė, priimamai į darbą, butas nebuvo pažadėtas. Esą reikės išdirbti trejus metus, tada bus galima žiūrėti. N. Budrytės sugyventinis T. Navickas, neturėdamas kitos išeities, dabar nori statyti namą Varniuose. Šiai minčiai pritaria ir kiti, padėti Telšių rajono ir Varnių miesto vykdomųjų komitetų, autokelių valdybos vadovai. Kol tas namas bus pastatytas, atrodo, ir toliau teks gyventi vagone.

REKORDINIS SYKAS

Tauragno ežeras yra giliausias Lietuvoje. 1958 ir 1963 m. jį jį buvo sulaista sykių. Žvejai dabar pagavo 4 kg 20 g svėrusį 76 cm ilgio syką. Iš žvynų nustatyta, kad tas rekordinis sykas buvo 14 metų amžiaus. Jo pagavimas liudija, kad syka prigijo ir veisiasi Tauragne. Sykų taipgi yra Platelių ir Vištyčio ežeruose, be Tauragno, juos bandyta veisti Dusios, Lūšių, Vievio, Bildžių, Gilučių, Žalasių, kai kuriuose Trakų rajono ežeruose. Sykai dažniausiai užauga 35-50 centimetrų ilgio, 0,4-1,5 kilogramų svorio. Tauragniški sykas yra retenybė, žuvivais specialistams į rankas pakliuvęs pirmą kartą. Sykas — vertinga lašišinė žuvis. Sėkmingas sykų užveisimas Lietuvoje būtų didelis laimėjimas. V. Kst.

Aktyvūs Vasario 16 šventės dalyviai Kanados sostinėje Otavoje. Iš kairės: latvių atstovas A. SPRUDZS, KLB Otavos apylinkės pirm. adv. A. DANAITIS, ponis B. TURNER, parlamento narys B. TURNER, pasveikinęs susirinkusius savo, ministro pirmininko B. MULRONIO ir daugiaukultūrų reikalų min. J. MURTO vardu, R. DANAITYTĖ, dr. I. GRAŽYTĖ-MAZILIAUSKIENE, ukrainiečių atstovas G. MICHAELCHUK Ntr. J. V. Danio

Ottawa, Ontario

VASARIO 16 ŠVENTĖ. Tautinė Lietuvos vėliava buvo iškelta prie miesto rotušės. Tai išsiviečius prieš keliolika metų, bet kasmet apylinkės valdyba kreipiasi į burmistro įstaigą, kad nebūtų pamiršta. Tai yra įvykis ir lietuviams, latviams, estams ir ukrainiečiams, nes būna miesto tarybos narių, kurie nerodo didelio palankumo tautoms, kurios yra nustojusios suverenumą.

Minėjimą 1985.11.16 LaSalle gimnazijoje pradėjo apylinkės valdybos pirm. adv. Algis Danaitis, kuris vėliau, po kun. dr. V. Skilandžiūno perskaitytos B. Brazdžionio „Tremtinių maldos“ ir mergaičių dainos vieneto „Ramunėlių“ ir sudainuotos partizanų dainos „Stoviu aš parimus“, pasakė trumpą įžanginę kalbą lietuvių ir anglų kalbomis.

Parlamento narys Barry Turner perdavė ministerio pirm. Brian Mulronio ir daugiaukultūrų reikalų ministro Jack Murta sveikinimus bei išreiškė keltą minčių sukakties minėjimo progą.

Ilona Gražytė-Maziliauskienė iš Montrealio skaitė paskaitą, kurioje įdomiai analizavo tremtinių kūrinius, pradinis sunkumus, vėlesnius laimėjimus ir sutinkamas tremties problemas.

Atsidūrę sunkiose sąlygose, steigėm suragintą valstybę-bendruomenę. Atsteigėm politines Lietuvos partijas, kurios vėliau turėjo gyventi atsiminimais, steigėm taip pat labai daug organizacijų; imitavome praėitį. Lietuvos švietimo sistema be pakeitimų perkelėme į išiešvius sąlygas. Tai buvo klaida. Sukūrėm pluriaristinę visuomenę, (tai iš esmės nebūtų bloga), bet nesilaikėme tolerancijos principu. Nepripažinome, kad to paties tikslo galima siekti įvairiais keliais. Tremtiniai buvome, bet dabar jau esame emigrantai, šio krašto piliečiai. Reikia pripažinti ir laikyti dviem pagrindinių principų: evoliucijos ir tolerancijos. Deja, to mums trūkio.

Kultūrinė-mėninė programa buvo dviejų dalių. Lietuvos vaizdų skaidrių montažą padalydė poezijos skaitymas. Kun. V. Skilandžiūnas skaitė B. Brazdžionio „Pažiūrėkite“ ir Algio Žilvičio „Tremtinio tėviškės psalmę“. Iš plokštelių buvo klausoma Laimono Noreikos deklamacijos „Brangioji Lietuva“ (M. Davainio-Silvestričiaus) ir „Lietuvinkais mes esame gimę“ (J. Zauerveino-Girino).

Lietuvos vaizdai buvo iš Algirdo Jurkauskio rinkinio, papildyti L. Giriūno ir J. Augačio skaidrėmis. Šį įdomų ir gerai suplanuotą skaidrių-poezijos montažą sudarė J. Augaitis, K. B. Barisa ir Vida Balsevičiūtė. Gal būtų buvę įdomiau, jei vietoje dviejų eilėraščių iš plokštelės būtų buvę skaitoma gyvu žodžiu. Kartu būtų buvę progos pasireikšti ir kitiems vietos „talantams“.

Otavos mergaičių dainos vienetą „Ramunėles“ nuotaikingai ir sklandžiai padainavo keletą lietuvių kompozitorių dainų. Aštuonių mergaitės yra 14-20 m. amžiaus, septynios iš jų gimė ir užaugo Otavoje ir jau keli metai gražiai reiškiasi. Vadovės yra Rūta Kličienė ir Loretta Lukšaitė. Per kelerius metus gerokai patobulino ir susidainavimą ir repertuarą ir yra koncertavusios įvairiose Kanados miestuose. Kai kurios dainos buvo padalydė fletų muzika (Elaine Lachance ir Diane Belliveau).

Žodžių sveikino Otavos ukrainiečių pirm. G. Michaelchuk, estų

pirm. Anne Shewchuk ir latvių vicepirm. A. Sprudz. Įdomi minėjimo programa praėjo gražiai ir sklandžiai. Pranešėja buvo Rūta Danaitytė.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS kultūrinei ir visuomeninei veiklai suaukota \$360. Aukų: \$100 — P. Regina; \$50 — J. V. Danys; \$30 — M. Ramūnienė; \$25 — R. Aulinskaitė; \$20 — P. Jurgutis, A. Sidlauskaitė; \$10 — J. Augaitis, S. Bilevičienė, B. Čeponkus, A. Danaitis, A. Jurkus, K. Gudžiūnas, V. Kongelis, G. Mitalas, A. Paškevičius, V. Radzius; \$5 — V. Kudžimaitė, G. Procuta, R. Vilbikaitis.

J. V. Danys

Hamilton, Ontario

KLB HAMILTONO APYLINKĖS VALDYBA šaukia visų organizacijų pirmininkų arba jų atstovų metinį susirinkimą balandžio 19, penktadienį, 7 v., Jaunimo centro salėje. Visi prašomi dalyvauti.

KLB HAMILTONO APYLINKĖS VALDYBA šiais metais yra numaciusi šiuos renginius: balandžio mėn. — visų Hamiltono lietuvių organizacijų atstovų susirinkimą, gegužės mėn. — Motinos dienos minėjimą, birželio mėn. — siurininčių tremtinių minėjimą, Naujųjų metų sutikimą.

Kelėtą metų N. metų sutikimai duodavo nuostolių, todėl buvo jau norėta šiu tradicinių sutikimų atsisakyti, bet pernai N. metų sutikime, įdėjus valdybai pastangų ir sumanumo, šis renginys suklebėjo, todėl ir 1985 metais dalydė ir 1986 metus sutikti bendrai visiems lietuviams valdyba planuoja rengti. P. E.

CHORAS „AIDAS“ minės savo veiklos 15 metų sukaktį koncertu — šokiais birželio 8 d. Jaunimo centre. Šiam renginiui jis pasikvietė Klivlando jaunų vyrų dainos vienetą „Uždainuokim“, kuris kartu su „Aidu“ atliks to vakaro programą. Be to, programoje yra numatyta bendra daina su visomis buvusios aidietėmis. Visos buvusios aidietės prašomos pranešti savo adresus, kad „Aidas“ galėtų perduoti visas reikiamas informacijas sukaktuvinio koncerto reikalui. Skambinkite R. Ciparytei 389-5161. A. Pleinytei 549-5372 arba rašykite: „Aidas“, 84 Balsam Ave. S., Hamilton, Ont. L8M 3B3. „Aidas“ laukia visų šiame sukaktuviniame koncerte — šokiuose.

„AIDAS“, vad. muzika J. Govėdo, gegužės 4 d. autobusu vyks į Montrealio mergaičių choro „Pavasaris“ metinį koncertą. Ten su Otavos „Ramunėlėmis“ ir Montrealio „Pavasariu“ atliks koncerto programą. Grįš gegužės 5 d. Kviečiamas vykti ypač jaunimas; su Otavos ir Montrealio jaunimui turės progą pabendrauti ir praleisti vakarą lietuviškoje nuotakoje. Norintieji vykti prašomi registruotis pas J. Pleinį tel. 549-5372. J. P.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS „TALKA“

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 21 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 6%
santapus 7 1/2%
kasdienines palūkanas
už santapus 7%
term. indėlius 1 m. 10 1/2%
term. indėlius 3 m. 11%
reg. pensijų fondo 9 1/4%
90 dienų indėlius 9 1/4%
(minimum \$5.000)

IMAME UŽ:
nekl. turto pask. 11 1/4%
asmenines paskolas 13%
nemokamas pilnas
cekų patarnavimas.
nemokama narių gyvybės
drauda pagal santapų
dydį iki \$2.000.
nemokama asmeninių
paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lomžos vysk. J. Paetzas lankėsi Čikagoje. Su juo susitiko kun. dr. J. Prunskis, norėjęs pasikalbėti apie Suvalkų trikampio lietuvių. Vysk. J. Paetzas, keiliolika metų dirbęs Vatikane, vengia pokalbių su spaudos atstovais. Kun. dr. J. Prunskiui betgi pareiškė, kad jis nori padėti lietuviams, nes jo pareiga yra rūpintis ir lietuvių sielovada. Esą reikia, kad lietuvių aptarnautų lietuvių kunigai, pažįstantys tautines tradicijas. Vysk. J. Paetzas dalyvavo sukaktuvinėse šv. Kazimiero pamaldose, pasirūpinęs, kad kun. Ignas Dzermeika būtų pakeltas į prelatus, jį paskyrė savo bazilikos kanoniku. Jis taipgi džiaugėsi, kad lietuvių parapijai statoma nauja šventovė Vidugirėje, netoli Punks. Su kun. dr. J. Prunskiu atsisveikino lietuviškai: „Garbė Jėzui Kristui!“

Lietuvos krikščionybės sukakties komitetas, vadovaujamas pirm. J. Kavaliūno, kovo 9 d. savo posėdį turėjo Čikagoje, Jaunimo centre. Jame paaikėjo, kad 1986 m. bus laikomi pasirušimo metais. Jau dabar yra įsteigta 18 būrelių įvairiose vietovėse. Jie talkins vysk. P. Baltakui minėjimo programų ruošoje. Studijinio veikalo „Krikščionybė Lietuvoje“ redaktoriui yra pakviestas prof. dr. V. Vardys. Didesnė to veikalo laida bus lietuvių kalba, mažesnė — anglų. Norima, kad Vatikanas sukakties proga išleistų pašto ženklą. Šiuo reikalu bus paskelbtas konkursas, kurio premijoms numatyta \$1.300. Premijos bus paskelbtos, kai Vatikano pašto ženklų tarnyba priims kurį nors projektą. Specialus sidabrinis sukakties medalis yra užsakytas pas dail. V. Kašubą. Jubiliejiniam sukakties ženklui sukurti taip pat bus paskelbtas konkursas. Premijoms numatyta \$500.

„Taupa“ Klivlando mieste yra vienintelis kredito kooperatyvas Ohio valstijoje, įsteigtas prieš 8 mėnesius Dievo Motinos parapijos patalpose, savo skyrius turintis Šv. Jurgio lietuvių parapijoje ir adv. A. Širvaidio įstaigoje. Pirmas narių susirinkimas buvo suauktas vasario 10 d. Dievo Motinos parapijos sveitainėje. Pranešimus padarė valdybos pirm. V. Staškus, sekr. G. Taoras ir ižd. V. Urbaitis. Taipgi buvo išklausti kredito ir revizijos komisijų pranešimai. Paaikėjo, kad „Taupa“ jau turi 171 narį, o indėliai yra pasiekę ketvirtį milijono dolerių. Kooperatyvas jau turėjo \$3.459 pajamų, paskoloms panaudojo 18% sutelktą kapitalą šiuo metu paskolos duodamos tik automobiliams pirkti ir namams remontuoti. Vėliau, kai indėliai pasieks vieną milijoną dolerių, paskolas bus galima gauti namams pirkti. „Taupa“ tada galės atlikti ir kitas bankines operacijas. Narių susirinkimas patvirtino visas pateiktas apskaitas. Pirmojon valdybon išrinkti visi šio kooperatyvo pradininkai, tvarkę „Taupos“ reikalus iki šio susirinkimo: dr. V. Maurutis, V. Staškus, B. Steponis, G. Taoras ir V. Urbaitis.

Argentina

ALOST taryba Buenos Aires mieste gavo pranešimą, kad P. Amerikoje 1985 m. pabaigoje lankysis Los Angeles mieste veikiantis jaunimo tautinių šokių ir dainų ansamblis „Spindulys“, žadantis užsukti ir Argentinon. Šiuo reikalu pradėtas susirašinėjimas. Kadangi tuo metu streikavo Argentinos paštininkai, atsakymą teko išsiųsti Brazilijos paštu.

Šv. Kazimiero seselės, dirbančios Kordoboje, Rosario ir Buenos Aires miestuose, sausio 30 d. aptarė svarbius savo viceprovincijos reikalus. Šios viceprovincijos vyresniąja išrinkta s. J. Dopkinitė, jos padėjėja ir I patarėja — s. N. Varanaukaitė, II patarėja — s. J. Mociejūnaitė, sekretore — s. m. Bartetich, eko-nome — s. E. Risso.

Australija

Šiometinė Australijos lietuvių fondo \$500 premija paskirta melburniečiui Jonui Mašanauksui, jn. Premija buvo įvertinta jo lietuviškoji veikla. Ją J. Mašanaukas pradėjo su skautais, vėliau dalyvavo jaunesniųjų ir vyresniųjų tautinių šokių grupėse. Šiuo metu jis priklauso „Džiugo“ tauto jūrų budžių draugovei, sporto klubui „Varpas“ Melburne, žiemos sporto klubui „Neringa“. Jis taipgi aktyviai reiškiasi Australijos lietuvių jau-

nimo sąjungos veikloje. Pernai surengė politinį seminarą Melburno visuomenei „Disidentinis judėjimas Lietuvoje ir Ukrainoje“. J. Mašanaukas rūpinasi Australijoje įvyksiančio VI lietuvių jaunimo kongreso ruošą — yra spaudos ir informacijos komiteto narys, Australijos lietuvių jaunimo sąjungos leidžiamo laikraščio „Jauzėnės“ redaktorių. Laikraščio pavadinimas keistokas, atrodo, juo nenorima pasakyti „Jau žinios“, bet „Jaunimo žinios“. Tokia santrumpa atneša nereikalingą neaiškumą. J. Mašanaukas yra baigęs Monasho universitetą Melburne 1983 m. dirba žurnalistu Melburno dienraštyje „The Sun“.

Britanija

Skotijos lietuvių Lietuvos nepriklausomybės šventę paminėjo vasario 17 d. Minėjimą surengė DBLS Skotijos skyriaus valdyba, vadovaujama pirm. J. Blūdžiaus. Minėjimas pradėtas Šv. Seimos katalikų šventovėje, kur Mišias laikė ir pamokslą sakė kun. J. Andriušis. Giedoją Šv. Cecilijos choras, vadovaujamas P. Dzidoliko, procesijoje gražiai pasirodė lietuvių skautų draugovė. Oficialioji minėjimo dalis įvyko Lietuvos klubo patalpose. Apie Lietuvos kančias sovietinėje okupacijoje, lageriuose kankinamus kunigus ir tikinčiuosius anglikai kalbėjo kun. J. Andriušis, nes daug minėjimo dalyvių buvo trečios kartos lietuviai. Skyriaus pirm. J. Blūdžius pranešė, kad šią vasarą Britanijoje bus susilaukta svečių iš Kanados — „Gintaro“ vyrų choro, kuris dainuos Anglijos ir Skotijos lietuviams. Pranešimas nebuvo tikslus — Britanijon ruošiasi vykti Toronto vyrų choras „Aras“, vadovaujamas sol. V. Verikacio. „Gintaro“ vyrų choro Kanadoje nėra. Vasario 16 minėjimas užbaigtas Šv. Cecilijos choro ir jaunimo pasirodymu. Jaunimas, vadovaujamas K. Rugienienės, dainavo, deklamavo, šoko tautinius šokius.

Vokietija

VLB tarybos narių suvažiavimas įvyko kovo 2 d. Hutenfelde. Iš 15 narių dalyvavo 14. Buvo aptarti veiklos reikalai, patvirtinta ligišiolinė valdyba: pirm. Juozas Sabas, vicepirm. Vincas Bartusevičius, sekr. Marija Dambriūnaitė-Šmitienė, ižd. Arminas Lipšys, narė jaunimo reikalams Žilvė Grodbergienė. Pranešimus padarė — valdybos pirm. J. Sabas, ižd. A. Lipšys, kontrolės komisijos pirm. J. Vitkus, garbės teismo pirm. J. Lukošius, Vasario 16 gimnazijos direktorius A. Šmitas bei kiti pareigūnai. Gimnazija šiais mokslo metais turi 80 mokslėjų iš devynių valstybių. Mokytojai pagaliau gauna tokias pat algas, kaip ir vokiečių gimnazijose. Šį pavasarį bus pradėtas statyti naujas bendrabutis ir apdegusios pilies atstatymo darbai. Ugnies padarytus nuostolius padengs drauda, o numatyti pakelti kainuos apie 500.000 DM. Mat pilijė norima įrengti devynis nedidelius butus, patalpą gimnazijos bibliotekai, muzikos kambarius. Likusioji vieta bus skirta lietuvių kultūros instituto lituanistinėi bibliotekai, archyviui ir muziejui, VLB valdybos raštinėms, svečių kambariams. Jaunimo sąjungos valdyba dabar sudaro: pirm. I. Bitautaitė, sekr. R. Gumiliauskas, ižd. J. Frieteris. Šiomet norima paminėti sovietinės Lietuvos okupacijos 45 metų sukaktį, o 1986 m. — Europos lietuvių suvažiavimą, susietą su naujo gimnazijos bendrabučio šventinimu ir pilies atstatymo užbaiga.

Austrija

Vasario 16 šiemet paminėjo ir Vienoje gyvenantis nedidelis lietuvių būrelis. Minėjimas įvyko užsieniečių susitikimams skirtame pastate „Haus der Begegnung“, kurį tvarko jėzuitai. Mišias su tai dienai pritaikytu pamokslu atnaso kun. J. Vaišvila, dalyviaus giedant lietuviškas giesmes. Po pamaldų prasidėjo kuklios suneštinės vaišės svečių kambarėje. Aktorė Gražina Digrytė skaitė B. Brazdžionio eilėraščius. Austrijos lietuvių atstovė Irena Naudžiūtė-Joerg ir iš V. Vokietijos persikėlęs laikraščio „Ost-Nachrichten“ red. Algis Klimaitis apgailestavo, kad visų Vienos lietuvių negalima suburti į vieną bendruomenę. Jų yra daugiau kaip 20 šeimų, bet didžioji jų dalis — mišrios. Dauguma nepasitvėrė įsikūrusi. Minėjimas baigtas Tautos himnu.

AUDRA Travel
Kviečia keliauti kartu!!!
1985 metų
KELIONĖS Į LIETUVĄ

Išvyksta	Grįžta
Balandžio 3	Balandžio 21
Gegužės 8	Gegužės 22
Gegužės 24	Birželio 2 arba birželio 9
Birželio 24	Liepos 10
Liepos 12	Liepos 29 (Dainų šventė)
Rugpjūčio 12	Rugpjūčio 28
Rugsėjo 3	Rugsėjo 11 ar 17
Spalio 4	Spalio 20
Gruodžio 20	Sausio 5

Kelionės į kitas pasaulio šalis

AUSTRALIJA - gruodžio 19 - sausio 11
BRAZILIJA, ARGENTINA - datos bus skelbiamos

Mūsų įstaigoje

- Sutvarkomi dokumentai išskvėtimams.
- Tarpininkaujama suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia
AUDRONĖ arba JÜRATĖ adresu:
1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu „Union Gas“ atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

AŲA

ANTANUI RINKŪNUI,

Anapilio korporacijos valdybos pirmininkui,
mirus,

jo žmonai, dukrai bei jos šeimai, broliui ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą —

Anapilio korporacijos valdyba

Pedagogui

a. a. ANTANUI RINKŪNUI

mirus,

žmoną, sesę GIEDRĘ PAULIONIENĘ, jos šeimą
ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir maldoje prisimena —

*Kanados rajono vadija,
"Šatrijos", "Rambyno" tuntai
ir Toronto skautininkai-kės*

Ištvermingajam švietimo ramsčiui

AŲA

ANTANUI RINKŪNUI

mirus, jo žmoną JUZĘ, dukrą GIEDRĘ su šeimą, brolių,
gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Kartu su jais, netekusiais brangaus žmogaus,
dalinamės bendru skausmu —

Vysk. M. Valančiaus liuanistinė mokykla

Išvykus į Amžinąją šviesą

pedagogui

a.a. ANTANUI RINKŪNUI,

gilią užuojautą reiškiamo jo žmonai mokytojai
JUOZEI, dukrai mokytojai GIEDREI PAULIONIENEI,
jos šeimai ir giminėms —

Vanda ir Juozas Kralikauskai

AŲA

ANTANUI RINKŪNUI

iškeliauvus į amžinybę,

žmonai JUZEI, dukteriai GIEDRUTEI ir visiems
artimiesiems gilią užuojautą reiškia —

B. Baranauskas

Didžiam lietuviui pedagogui

a. a. ANTANUI RINKŪNUI,

baigus šios žemės kelionę,

jo žmonai JUZEI, dukrai GIEDREI PAULIONIENEI
ir jos šeimai reiškiamo gilią užuojautą —

Genovaitė ir Petras Breichmanai

AŲA

ANTANUI RINKŪNUI

mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiamo žmonai JUZEI,
dukrai GIEDREI su šeimą ir visiems giminėms —

Stasys ir Herta Gailevičiai

Pedagogui

a. a. ANTANUI RINKŪNUI

mirus,

jo žmoną JUZĘ, dukrą GIEDRĘ su šeimą, brolių
JONĄ, visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai
užjaučiame ir kartu liūdime —

Stasė ir Aloyzas Viskontai

Pedagogui

a. a. ANTANUI RINKŪNUI

mirus,

jo žmoną JUZĘ, dukrą GIEDRĘ bei jos šeimą,
brolių JONĄ, visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai
užjaučiame ir kartu liūdime —

*Alius Viskontas,
Atikokan, Ont.*

Nežinomas Lietuvoje, garsus Lenkijoje

Lietuvius Mykolas Giedraitis — palaimintasis, nuo kurio mirties suėjo 500 metų.

Apie jį rašo "LKB kronikos" 65 numeris

Paskutiniu metu Lietuvoje ypač sustiprėjo kova prieš tikinčiuosius. Valdžia pradėjo kovoti net su seneliais, invadais ir ligoniais. KGB įsiekio senelio ligonio VLADO LAPIONIO, suėmė visišką ligonį kun. Joną Matulionį. Dar keisčiau — šventieji ir tie užsitraukė valdžios nemalone.

Švenčiant šv. Kazimiero 500 metų jubiliejų, valdiški bedieviai darė viską, kad tik sumažintų jubiliejaus iškilmingumą. Propagandai buvo išleistas jubiliejinis medalis. Bet kas jį gavo? Net aktyvieji bažnyčios lankytojai turėjo pasitenkinti tik jį pamatydami. Panašiai buvo ir su jubiliejinio šv. Kazimiero "Katalikų kalendorėliu" bei "Katalikų kalendoriu žinynu". Visokiomis priemonėmis ir progomis buvo pompastiškai skelbiama apie šiuos jubiliejinus leidinius, tik niekas neišdriso pasakyti, kiek jų gavo tikintieji. Masės tikinčiųjų jų net nematė, o propagandai siūdarbavo puikiai: Žiūrėkite, kokia religijos laisvė — valdžia katalikų kalendorių leidžia!

1985 m. gegužės 4 d. sukanka 500 metų nuo pal. MYKOLO GIEDRAIČIO mirties, tačiau valdžia neleisdžia minėti šio jubiliejaus. RRT įgaliotinis Petras Anilionis uždraudė "Katalikų kalendoriuje žinyne" įdėti net trumpą informaciją apie pal. M. Giedraitį, kad Bažnyčia nesugalvotų ruošti jubiliejų. Nežiūrint sunkių sąlygų, Lietuvos katalikai su pakilimu ruošiasi švęsti pal. M. Giedraičio 500 metų mirties jubiliejų.

Pateikiame savo tautiečio pal. M. Giedraičio biografiją, kurios RRT įgaliotinis P. Anilionis neleido įdėti į "Katalikų kalendorių žinyną".

Kunigaikštis į vienuolyną

Jauna krikščionybė Lietuvoje greit pražydo šventumo vaisiais. Buvusių pagonių kunigaikščių vaikiai Kazimieras ir Mykolas nusipelnė altorių garbę.

Garbingos Giedraičių giminės atžala Mykolas gimė netoli Vilniaus, Giedraičiuose (pagal kitus šaltinius — Videniškiuose) 1425 m. Jis buvo silpnos sveikatos ir dažnai būdavo vienas, dienas leisdavo drožinėdamas medžio dirbinius. Jau būdamas jaunuolis, Mykolas, pajutęs pašaukimą dvasiniam gyvenimui, kreipėsi į Bistryčios regulinių kanaanų vienuolyną (40 km. į šiaurės rytus nuo Vilniaus) ir buvo priimtas. Netrukus vienuolyno viršininkas nuvežė jį į Krokuvo, į Šv. Morkaus vienuolyną. Čia Mykolas atliko noviciatą ir padarė įžadus. Gilintis į dvasinį gyvenimą jam padėjo nuodėmklausis Jonas.

Naujasis vienuolis apsigyveno nedideliame kambarėlyje prie pat bažnyčios. Ilgai ir ištvermingai meldavosi, griežtai laikėsi regulos ir atlikinėjo visas dvasines pratybas. Jo kambarėlyje buvo kuklūs baldai ir šiek tiek reikalingiausių daiktų. Valgydavo tik tiek, kiek būtina, laikydavosi visų pasninkų. Nuo pat įstojimo į vienuolyną nevalgė mėsos.

Fizinis netobulumas išugdė polinkį vidiniam, intravertiškam gyvenimui, vienatvės pamėgimui. Turėdamas sunkumų prisitaikyti prie kitų brolių, prie aplinkos, Mykolas mokėsi bendrauti ir tyliai nukęsti, ryžtingai siekė krikščioniškojo tobulumo. Asketiškas vienuolyno gyvenimas suformavo Mykolo charakterį ir gyvenimo būdą. Jo vienuolynas laikėsi griežtos regulos. Vienuoliai praktikavo marinimąsi, liturgines valandas kalbėdavo ne tik dieną, bet ir naktį. Griežtumą ir tikslų regulos vykdymą stiprino provinciolas Jonas Praniškis. Mykolui vidinio gyvenimo variklis buvo pamaldumas prieš kryžį, stovintį bažnyčios viduryje (dabar jis perkeltas prie centrinio altoriaus). Mąstydamas apie Nukryžiuotąjį, jis gilino savo meilę Dievui ir žmogui.

Ištvermingas mąstymas atvedė jį į kontempliacijos maldą, kuri buvo jam nepamirštamą džiaugsmo šaltinį. Savo vidinio gyvenimo turtingumu Mykolas Giedraitis priartėjo prie tos ribos, kurią buvo pasiekę didieji vidurinių amžių mistikai. Prieš mirtį pasisakė broliams, kad meldamasis girdėjęs šiuos Kristaus žodžius: "Ištverk kantriai iki mirties ir gausi garbės vainiką".

Istoriko liudijimas

Istoriko Alberto Kojalavičiaus raštuose randame Krokuvos akademijos aktų knygų įrašus. Iš jų paaiškėja, kad M. Giedraitis 1460 m. baigė šią akademiją. A. Kojalavičius cituoja: "Krokuvo bendrųjų studijų universitete laisvųjų mokslų ir filosofijos bakalauru laipsnis suteiktas Mykolui Giedraičiui, Lietuvos kunigaikščiui". Pažymėtina, kad jis buvo pirmasis studentas XV a. atvykęs iš Lietuvos mokyti į Jogailos universitetą.

Mykolas plačiausiai išgarsino regulinių kanaanų vienuoliją, nors neturėjo kitų šventų vienuolių. "Bažnytinė enciklopedija" jį vadina "brangiausiu tos vienuolijos perlu". Dvasinį vienuolyno klimatą gaivino pamokslininkas pranciškonas Jonas Kapestranas (vėliau paskelbtas šventuoju). Pastarojo mintys pasiekdavo jaunimo protus ir uždegdavo širdis. M. Giedraitis lankydavosi pas mokslu ir šventumu pasižymėjusius Krokuvo vyrus. Jo bičiuliai — Jonas Kantietis (šventasis), Izaijas Boneris (palaimintasis), Simonas iš Lipnicos (palaimintasis), Stanislovas Kazimierčikas (palaimintasis), Sventoslavas Tylusis.

Dvasiškai subtilios asmenybės ypatingu būdu jaučia šventų žmonių artumą. Mykolui tokia asmenybė buvo kitas lietuvis — Kazimieras Jogailaitis, su kuriuo susitikdavo. Maldin-gasis karalaitis šv. Kazimieras tuo metu jau buvo laikomas kilmingų jaunuolių vadu. Jis dažnai būdavo Krokuvoje ir savo išsilavinimu bei kilniu gyvenimu buvo žinomas sostinės vienuolynų intelektualams.

Karalaitis Kazimieras ir kunigaikštis M. Giedraitis — dvi asmenybės ant vidurinių ir senųjų amžių ribos. Abu jaunystėje savo sielai stiprybę sėmėsi iš Lietuvos papročių. Jų intelektas subrendo Krokuvo didmiesčio įtakoje, aiškioje Vakarų kultūros įtakoje. Abu turėjo gerą mokslinį pasirengimą, kuris buvo prielaimas tiek vienuolynė, tiek Jogailos universitete, tiek karaliumi dvare. Abu praktikavo, pasninkus, gyveno skaištų, asketišką gyvenimą. Abu šie kilmingi lietuviai reprezentavo Lietuvą.

Kaip asmenybės jie turi ir ryškų skirtumą. Mykolas atstovauja viduramžiškajam vienuolinio šventumo tipui: mistinis gyvenimo būdas, gilinimasis į Dievą ir savo sielos paslaptis, nusišalinus nuo pasaulio įvykių. Trejetu dešimčių metų jaunesnis Kazimieras — karalaitis su humanitariniu renesanso amžiaus išsilavinimu. Jis — visoje Europoje žinomas sosto įpėdinis, dalyvaujantis valstybės valdyme ir jo rankose daugybės žmonių likimas. Šios dvi asketiškos asmenybės, viena kitą papildydamos, mūsų akims atkuria šventumo vaizdą.

Palaidotas Krokuvoje

M. Giedraitis mirė 1485 m. gegužės 4 d. ir buvo palaidotas Krokuvoje, Šv. Morkaus bažnyčioje. Netrukus buvo parašyta jo biografija, kuri neišliko. Antrą biografiją parašė Krokuvos universiteto profesorius Jonas Točiantietis 1544 m. Nuo XVI a. vidurio Mykolas laikomas palaimintuoju. Ypač jo kultas sustiprėjo XVII a. pradžioje, kai Krokuvo vyskupijai vadovavo lietuvius kardinalas Jurgis Radvila. Palaimintojo palaikai 1624 m. buvo perkelti į sarkofagą Šv. Morkaus bažnyčios didžiojo altoriaus evangelijos pusėje. Virš sarkofago pakabintas palaimintojo paveikslas, kurio apačioje nupiešti Mykolo bendraminčiai, Krokuvo šventieji ir palaimintieji. Paveiksle taip pat pavaizduota 11 Mykolo užtarimų įvykių stebuklų. Apie patirtas malones ir stebuklus liudija gausūs votai. Maldos į palaimintąjį su vyskupo aproba buvo išleistos atskiru leidiniu 1759 m.

Apie stebuklus detaliau galima sužinoti iš XVII a. rašytų biografijų. Tai daugiausia stebuklingi išgijimai — vaikų, moterų, vyrų bei to paties vienuolyno brolių. Stebuklų aprašymai liudija, kad maldininkai atvykdavo prie Mykolo karsto iš tolimų kraštų. Aprašomas pasveikimas keturių karių, sužeistų prie Maskvos 1614 m., atgaivinimas skenduolio, išbuvusio tris dienas Dunojaus vandenys prie Budapešto. To meto rašytiniai šaltiniai mums padeda įsitikinti, kaip plačiai buvo pasklidęs garsas apie M. Giedraitį ir koks stiprus buvo palaimintojo garbinimas. Šaltiniai byloja, kad Mykolas turėjęs vizijas, pasižymėjęs pranašavimo dovana, gydydavęs ligonius malda.

Garsėjo ir Lietuvoje

Lietuvoje palaimintojo garas skleidė du broliai — vaivada Martynas Giedraitis (prieš 1621 m.) ir žemaičių vyskupas Merkelis Giedraitis (apie 1536-1609). Lietuviai 1907 m. Vatikane buvo iškėlę klausimą, kad vyskupas Merkelis Giedraitis ir tėvas Andrius Rudamina (jėzuitas, misijonierius Kinijoje) būtų paskelbti šventaisiais. Giedraičiuose yra gimiš ir vėlesnis žemaičių vyskupas Juozapas Arnulfas Giedraitis (1754-1838) — lietuviško žemaičių sąjūdžio dalyvis.

Vaivada Martynas Giedraitis pastatydino Videniškiuose bažnyčią ir "baltųjų augustinų" vienuolyną. Čia įrėngė palaimintojo Mykolo koplyčią su jo paveikslu. Giedraičių miestelio bažnyčioje taip pat yra altorius su palaimintojo paveikslu. Jame pavaizduotas jaunuolis Mykolas, dar neįstojęs į vienuolyną. (Prieš keliolika metų altorius ir paveikslas restauruoti a.a. Zigmo Komaro rūpesčiu). Vienuolio Mykolo paveikslu buvo papuošta ir Tverėčiaus bažnyčia. Tverėčiuje vienuolis, regulinis kanaanų arba "baltuosius augustinus", apgyvendino 1662 m. Feliksas Pacas. Regulinių kanaanų išplitimas mūsų krašte siejasi su palaimintojo Mykolo kultu. Jie vedė platų švietimo darbą Vilniuje (Užupyje), Medininkuose, Smalvoje, Kvetkuose, Suvainiškyje, Salake, Južintuose, Kurkliuose, Panemunėje, Papilyje. Be to, Mikailiškėse, Marose, Mioruose BTSR ir kitur. Lenkijoje buvo penki vienuolynai — Krokuvoj, Bogorijoj, Pilicij, Tengobože ir Limanove.

Mūsų dienomis palaimintojo kultas gyvas, kaip ir ankstesniais amžiais, Krokuvoje prie M. Giedraičio karsto: pamažu atgija ir jo tėvynėje Lietuvoje. Mykolo beatifikacijos byla iki šiol oficialiai nebaigta.

1984 m. gegužės 4 d. Krokuvoje įvyko simpoziumas lietuvių vienuolio asmenybei ir jo epochai nagrinėti. Jį surengė liturgijos institutas prie Krokuvo teologijos fakulteto. Simpoziumo medžiaga šiuo metu ruošiamas išleisti atskira monografija. Joje bus nagrinėjamos šios temos: regulinių kanaanų epocha, kultas, asketė, ikonografinė medžiaga, Nukryžiuotasis (XV a.), Giedraičių Madona (XV a.), votyviniai paveikslėliai, vaizduojantys Mykolo stebuklus.

Apie M. Giedraitį yra parašyta apie 20 veikalų. Pats svarbiausias jų — tai kun. A.G. Dyllo 1981 m. Krokuvoje apginta daktarinė disertacija "Pal. M. Giedraitis, gyvenimas ir kultas", 500 puslapių veikalas. Iš senųjų lietuvių autorių minėtina Visvainis Butkevičius ir jo knyga "Dieviškojo kryžiaus puošmena — Giedraičių rožė" (Krokuva, 1682). Iš knygos puslapių dvelkia meilė gimtajam kraštui, iškeliamas palaimintojo sielos grožis. Autorius gėrisi, kad iš gėletų pievų ir miškų šalies į karalystės sostinę atvykęs, jaunuolis atsivėžė aukštą kultūrą ir sielos giedrumą.

Daugiakultūrėje organizacijoje šiuo metu lietuviams atstovauja Jonas Lukšys, kuris kelerius metus ėjo izdininko pareigas. Parodėlės ir kepiniai ruošioje jam talikino KLKM dr-jos narės.

Kovo 25 d. Delhi lenkų salėje Daugiakultūrės org. valdyba su-ruošė vakarienę, į kurią pakvietė asmenis, dirbusius Vieniybės dienoje. Čia visi turėjo progos apžiūrėti nuotraukų ir laikraščių

Kanados lietuvių fondo

tarybos sekretoriui

PETRUI JANUŠKAI reiškiamo gilią užuojautą,

mirus jo broliui

a. a. JUOZUI -

*Kanados lietuvių
fondo taryba*

AŲA

JONUI STEIBLIUI

mirus,

jo žmonai ELENAI, dukrai DALIAI, jos šeimai, giminėms
bei artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir
kartu liūdime —

*S. A. Jankauskai
B. T. Stanuliai*

AŲA

šauliui KAZIMIERUI KVEDARUI

mirus,

jo žmoną sesę šaulę MARIJĄ, sūnus — dr. VAIDOTĄ
ir VYTĄ bei jų šeimas, visus gimines ir artimuosius
nuoširdžiai užjaučiame —

*DLK Algirdo šaulių kuopos
valdyba Hamiltone*

AŲA

KAZIMIERUI KVEDARUI

iškeliauvus amžinybėn,

žmoną MARIJĄ, sūnus — dr. VAIDOTĄ ir VYTAUTĄ
bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu mel-
džiamės —

*Hamiltono lietuvių pensininkų klubo
"Rambynas" nariai*

AŲA KAZIMIERUI KVEDARUI

mirus, jo žmonai MARIJAI, buvusiai liuanistinės mo-
kyklos mokytojai, sūnams — VYTUI ir VAIDOTUI —
buvusiems tėvų komiteto pirmininkams, marčioms ir
vaikaičiams — RAMONAI, RAIMUNDUI, mūsų moki-
niams ARUI ir EGLEI, kitiems giminėms bei artimie-
siams reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime —

Vysk. M. Valančiaus liuanistinė mokykla

Delhi-Tillsonburg, Ont.

DAUGIAKULTŪRĖS ORGANIZACIJOS skyrius, įsteigtas prieš septynerius metus, sėkmingai veikia Delhi, Ont. mieste. Jam priklauso 22 bendruomenės įvairių tautybių. Organizacijos tikslas — kad kiekviena bendruomenė išlaikytų savo tautiškumą, papročius, tautinį meną, pažintų kitas tautybes, jas gerbtų.

Kiekvienais metais kovo mėn. pradžioje rengiama Vieniybės diena. Šiais metais ji įvyko kovo 2 d., belgų salėje. Programoje — paroda, meninė dalis ir vakarienė. Parodoje dalyvavo 15 tautybių su savo renginiais. Lietuvių stalas domino visus savo gausiais gintarų dirbiniais, audiniais, juostomis, margučiais ir medžio drožiniais. M. Stankaitienė iš Delhi, Ont., demonstravo juostų audimą, o tautiniais drabužiais pasipuosius moterys atsakinėjo į lankytojų klausimus. Galima buvo pirkti ir lietuvių šeiminių keptų pyragų, kuriais jos yra pagarsėjusios šioje apylinkėje.

Tuo pat laiku gretimose salėse vyko meninė programa. Scenoje viena po kitos matėsi įvairių tautų tautinių šokių grupės, dainininkai ir muzikantai. 7 v.v. įvyko vakarienė, gausi maisto patiekalais ir įvairių tautų šeiminių keptų pyragais bei saldumynais.

Si šventė turi didelį pasisekimą plačioje apylinkėje. Vien paroda aplankė 800 žmonių. Ja gražiai paminėjo apylinkės spauda aprašymais, nuotraukomis, kurių tarpe matėsi ir lietuviškas, pasipuosiusios tautiniais drabužiais. Ypač gerai gražiai lietuvių aprašė "Simcoe Reformer" laikraštis, paminėdamas, kad Lietuva yra okupuota rusų, bet gyva širdyse Kanados lietuvių, kurie didžiuojasi savo lietuviška kilme. Taip pat paminėjo jiems duotus paaiškinimus apie gintarą, tautinius drabužius ir apie lietuvių gyvenančius šioje apylinkėje.

Daugiakultūrėje organizacijoje šiuo metu lietuviams atstovauja Jonas Lukšys, kuris kelerius metus ėjo izdininko pareigas. Parodėlės ir kepiniai ruošioje jam talikino KLKM dr-jos narės.

Kovo 25 d. Delhi lenkų salėje Daugiakultūrės org. valdyba su-ruošė vakarienę, į kurią pakvietė asmenis, dirbusius Vieniybės dienoje. Čia visi turėjo progos apžiūrėti nuotraukų ir laikraščių

iškarų albumus, kurie liks šios apylinkės istorijoje. Išrinkta 6 asmenų valdyba, vieneriems metams, kurioje Jonas Lukšys tapo revizijos nariu.

Šio vakaro paskaitininkas inž. H. Hassen, arabų kilmės, iš Ontario Londono kalbėjo apie šią organizaciją ir jos paskirtį. Trumpą pranešimą padarė šio skyriaus įsteigėjas dr. V. Pandi, vengras. Maldą sukalbėjo kun. Paulius, kilęs iš Indijos, mėgstamas kunigas šioje apylinkėje. Šioje vakarieneje dalyvavo 8 apylinkės lietuviai. B. V.

Juno Beach, Florida

GAVENIOS REKOLEKCIJOMS kovo 22-24 d. vadovavo kun. V. Pikturna, talkinamas svečio kunigo. Vėliau jis vadovavo lietuvių rekolekcijoms Los Angeles / BALFO GEGUŽINĖ rengiama balandžio 13 d. Singer Island prie "Colonnades Beach" viesbučio.

PENSININKŲ KLUBO susirinkimas įvyko kovo 2 d. Pranešimą padarė Z. Strazdas apie JAV prezidento inauguracijos iškilmes, o p. Jocas parodė skaidres iš Lietuvos nepriklausomybės kovų. Buvo renkami parašai petijai prieš OSI-KGB bendradarbiavimą įsiekiant nacių karo nusikaltėlių. L. Ž.

Miami, Florida

LIETUVIŲ KLUBO pirmininkė Sofija Šeputienė, išbuvusi tose pareigose ketverius metus, pasitraukė. Nauja pirmininkė išrinkta Elena Pauliukonienė.

VASARIO 16 atšvėsta vasario 10 d. Pamaldas Šv. Petro ir Pauliaus šventovėje laikė kun. dr. V. Andriuška. Vargonavo muz. A. Šimkus, giedojo sol. R. Mastienė. Akademine dalis įvyko salėje, vadovaujant pirm. E. Pauliukonienėi. Po kun. dr. V. Andriuskos invokacijos pagrindinę kalbą pasakė dr. K. Karvelis iš Detroito. E. Jankuvienė perskaitė atitinkamus Floridos gubernatoriaus ir Dade County burmistro raštus. Meninę dalį atliko sol. R. Mastienė iš Čikagos, akompanuojama D. Liaugminienės. Surinkta aukų: VLIKUI — \$2,100, ALTai \$1,700, Bendruomenėi — \$1,200.

SKAIDRES IŠ LIETUVOS Lietuvių klube kovo 3 d. rodė V. Salčiūnas, palydint atitinkamai muzikai. Tai gamtos vaizdai, pavadin-ti "Po tėviškės dangumi". L. Ž.

Lietuvių tautinio meno Čiurlionio ansamblis Klivlande atšventė savo veiklos 45-rių metų sukaktį. Nuotraukoje — moterų choras ir kanklių orkestras, diriguojami dabartinio vadovo RYTO BABICKO, atlieka meninę šventės programą 1985 metų kovo 10 dieną

Vanago iškamša

Č. SENKEVIČIUS

Žiedas nusisuka nuo saulės. Žūsta. Geltoni lapeliai susiriečia kaip numirėlio pirštai. Tai tragedija. Tragedija — nusisukimas nuo to, kas gyvybę teikia ir kas yra pati Gyvybė.

Aš čia nieko daugiau nematau, tik keturias lygias ir baltas sienas. Žinau, kad tos sienos mane kankina, ir jų tūstuma sunkiasi ir kraują, o akys trokšta regėjimo. Akys bijo tūstumos, širdis virsta akmeniu, nes keturios sienos tyli ir diena-naktį žiūri į mane, spaudžia ir saugo. Širdis nori jausmų atgarsio. Keturios sienos tyli. Mūrininkai jas pastatė be meilės. Jie tik dienos uždarbiu džiaugėsi. Kur yra tas marmurinis angelas, pakabinatas mano tėviškės šventovėje? Ir dabar dar girdžiu jo žodžius, nes jis turėjo širdį. Meistrai, jį dirbdami, mylėjo. Ar ir Tu panašiai jauti?

Laiškas baigtas. Į voką ir į paštą! Gal nuo to bus kiek lengviau. Bet ar ilgam? Keturių nuogų sienų paštu nepasieši. Nuo jų nepabėgsi. Turi įieškoti naujų draugų, nes anie visi buvo tik žmonės. Kur pasukti? Prieš darant sprendimą, verta dar kartą labai atidžiai pavarstyti savo gyvenimo knygą...

Pirmoji dalis — jaunystė

— Tu patylėk. Nieko man nesakyk... Girdi, kaip už tave kalba šito berželio saldus pumpuras. Įsiklausyk, ką šnibžda tau šitas papuvęs rastas, ant kurio dabar mudu sėdime. O geltonas saulėlydis sminga širdin — ir tavo, ir mano. Žmogaus žodžiai grubūs — jie suplėšys pavasario meilės jausmą. Užtat tyloje pažiūrėk, kaip šilti šešėliai uždengia baltąsias plukes... Kiek nedaug žmogui reikia...

Antroji dalis — pokylis

Visi neša dovanas ir sveikina. Po kristaliniu sietynu išnyra lengvas kaip pūkas kalnas. Aš lipu aukštyn, ant savo aukšinių rankų mane neša Laimė. Svečiai ploja, stebisi, pavydą pridengę santūria šypse...

— Esi mūsų tarpe!... — pasiveja žodžiai, — pasižiūrėk, drauguži, žemyn, viskas tavo,

niekas dabar nebebus tau per brangu...

Svaigstu šampano kamščių šaudyme, subestu akių žvilgsniuose ir rytdienos vizijose. Diplomas — kiek nedaug žmogui reikia...

Trečioji dalis — milijonas

Kas galėjo tikėti, kad tai bus laimingas numeris? Kas galėjo? Bet po pakartotinio skaitmenų sudėlio... Ak, tiesa, aš milijonierius! Širdis daužėsi. Kas dabar bus? Ką daryti? Ar man to reikėjo? Taip, taip — pinigų visiems reikia. Su kuo pasitarti, kur investuoti? Vienas dalykas aiškus — dabar viskas turi būti nauja, prabangu: namas, didelis sodas, teniso aikštės, baseinas, kėlionės, draugai, pokyliai. Nupirka neribota garbė. Veiksiu savo galva. Turtingiesiems patarimų nereikia...

Plano išvargintas sėdžiu po pušim, valgau kepsnį be druskos. Kas beliko — tai tik saugoti sveikatą...

Ketvirtoji dalis — Dievas

— Jei Tu geras, kodėl neleidai daryti tai, ką aš noriu? Vis pastoji kelią savo plačiu šešėliu. Kas tada liepė mamai apie Tave tiek daug pasakoti? Kodėl ji taip kalė man į galvą Tavo vardą? Negi ji, mane mylėdama, jau nuo pat kūdikystės statė man užtvaras, prie kurių vis turiau sustoti ir pagalvoti kas esu, kur einu? Pagaliau, ar Dievas nėra skirtas vargšams, kuriems reikia ko nors tikėtis? Kas netiki, kad turiai prasklaido šešėlius, sugrįžta užtvaras, ir žmogus gali pajusti tikrovišką laimę, ne tą, apie kurią taip mėgsta šnekėti filosofai...

Po stiklais įrėmintos visų gyvenimo laikotarpių nuotraukos. Jose juda židinio liepsnos. Žalios katino akys parduoda savo draugystę už šiltą guolį ir pieno dubenėlį. Tos akys, spoksodamos į po stiklu pakabintą diplomą, priekaištauja, kad nusipirkau prastą veidrodį. Nenoriu tokios draugystės, kuri tik priima, bet nieko neduoda, pridengia pavasario meilę, įgytą garbę ir laimėtus turtus.

Baigiau tapyti paveikslą, sukūriau eilėraščių. Maniau, kad viską galiau, o liko plati tuštuma. Kasdien mane vis labiau gsdina tasai mano antrininkas, atsiradęs po to, kai jau nieko nebesitęgio. Jaučiau, kad tai kažkokia mano paties dalis, kuri vis lieka nepatenkinta, kuri visai nesidomi mano laimėjimais. Visos savo gerovės pusę atiduodčiau, kad tik galėčiau atsikratyti ta savo antrąja dalimi, kuri velkasi iš paskos, kaip koks alkanas šunytis... Iš kur jis, kas jis?

Žalios katino akys klastingai persmeigia tikrovę. Tai negi už tai aš turiu mylėti tą prijaukintą kvailą gyvulėlį?...

* * *

Liūdną ir keistą keturių sienų istoriją išblaškė pavasario vėjas. Garavo permirkusios pievos, kvepėjo spyglių ir žolės puvesiai. Grįžtančių žąsų klyksmas aidėjo plačiame saulės danguje, ir vaikai, užvertę galvutes, nušvitusių aktyvumų lydejo paukščių ir baltus debesėlius. Pradžiūvusiais takeliais vaikėsi zuikučiai. Žemės pluta suskaldė, pasirodė pirmas krokuso žiedelis.

Tą naktį kažkas pasibeldė į duris. Kai jas praverčiau, prieš mane stovėjo pasiuntinys su telegrama ronkoje. Jam nuvažiavus, skaičiau: "Sveikiname gimtadienio progą, o taip pat linkime Priskelimo džiaugsmo, dėkodami už tokią didelę auką religinei šaipai. Dievas teatlygina. Jūsų kunigas Viktoras M."

Ranka nusiviro: kas čia dabar? Niekam nieko nesu aukojęs ir nemanau to daryti. Elgetaujančių per daug, o iš tikrųjų elgetų nėra. Kas kada mane sušelpė? Karti tiesa smelkėsi galvon, užė ir svaigo. Neramus emiau vaikščioti pirmyn, atgal. O tos žalios katino akys mane sekiojo ir juokėsi: štai tau, mano pone, ir ramybė dyviklos kambarys rūmuose. Staiga mane kažkas sustabdė. Taip! Tikrai taip! Eit, tu mano geras katinėlis, kaip aš tave myliu! Tavo žalios akys dvi! Dvi. Taip ir bus! Gi aš ir tas mano keistuolis brolelis

(Nukelta į 7-tą psl.)

Žvilgsnis į kazimierinius metus

Jų religinis, tautinis ir kūrybinis įnašas

DR. JUOZAS SUNGAILA

1984-ji metai buvo istoriniai ne tik lietuviškai išeivijai, bet ir visai lietuvių tautai.

Lietuvių tautos dangiškojo globėjo šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakčiai paminėti 1984-ji metai laisvojo pasaulio lietuvių katalikų vyskupų buvo paskelbti šv. Kazimiero metais. Tai savo keliu padarė ir okupuotos Lietuvos vyskupai. Tų metų eigoje mūsų lietuviškoje išeivijoje buvo išvystytas didelis ir ligi šiol negirdėtas dvasinis, tautinis ir kūrybinis sąjūdis. Visa tai buvo plačiai išgarsinta mūsų spaudoje. Čia pateiksiu tik bendrą vaizdą, primindamas vien pagrindinius renginius.

Šv. Kazimiero metų veiklos programai paruošti ir visiems renginiams koordinuoti laisvojo pasaulio mastu PLK Bendrijos centro valdybos iniciatyva, bendradarbiaujant JAV lietuvių katalikų kunigų vienybei ir R. K. federacijos valdybai, 1981 m. Filadelfijoje buvo sudarytas centrinis komitetas: pirm. V. Volertas, vicepirm. dr. J. Sungaila, nariai — kun. prof. St. Yla, kun. K. Pugevičius, kun. V. Dabušis, V. Bireta, M. P. Skabeikiai. Vėliau, kun. Ylai mirus, į komitetą buvo pakviestas Paulius Jurkus.

Vieną didžiausių šv. Kazimiero metų renginių — Religinį pasaulio lietuvių katalikų kongresą suorganizuoti centrinis komitetas pavedė KLK centrui Toronte. Organizacinis kongreso komitetas buvo sudarytas 1982 m. pavasarį, kuriam vadovauti pakviestas dr. J. Sungaila. Jo aktyviausi talkininkai — vicepirmininkai buvo kun. dr. Pr. Gaida (akademine programa ir informacija), kun. Aug. Simanavičius (religinė programa) ir V. Bireta (lešos). Didelį, sudėtingą operos ir pokylio bielių platinimo darbą pasigėrėtinai atliko V. Taseckas, talkininkas Br. Genčiaus ir jo žmonos.

Iškilmės Romoje

Šv. Kazimiero metai buvo iškilmingai pradėti Romoje. Iškilnių organizavimo darbą atliko specialus komitetas sudarytas iš prel. L. Tulabos, arkiv. P. Marcinkaus, prel. A. Bačkio, St. Lozoraičio, jn., ir kitų.

Kovo 3 d. Šv. Tėvas Jonas Paulius II specialioje audienčioje priėmė apie 1000 lietuvių ir pasveikino juos išsamios kalbomis itališkai ir lietuviškai. Iš Klivlando atvykusi "Grandinė" atliko meninę programą. Šv. Tėvui buvo įteiktos dovanos. Kovo 4 d. Šv. Tėvas atnašavo pontifikalines Mišias, dalyvaujant daugeliui kardinolų bei vyskupų iš visos Europos. Visos iškilmės buvo įrašytos į garsinę vaizduotę, kurią galima įsigyti už \$100. Iškilmės buvo rodomos italų televizijoje ir plačiai aprašytos italų spaudoje.

Kongresas

Sekantis didžiausias šv. Kazimiero metų renginys buvo Religinis pasaulio lietuvių kongresas Toronte rugsėjo 1 ir 2 d. d. Kongreso programoje buvo keturios pagrindinės dalys: a. akademine (kongreso atidarymas, prof. kun. P. Rabikauskas ir dr. J. Girnias paskaitos, jaunimo svarstybos ir jaunimo vakaronė); b. opera "Dux Magnus"; c. pamaldos Toronto katedroje, dalyvaujant kard. G. E. Carteriui; d. kongreso uždarymas — pokylis "Royal York" viešbutyje. Kongreso iškilmės ir opera buvo įrašytos į garsinę vaizduotę, kurios dabar yra padauginimo procese. Jas bus galima įsigyti už kuklią auką. Kongreso manifestas išsiuntinėtis spaudai, vyskupams, įvairių kraštų vyriausybėms. Jo tekstas išverstas į anglų ir vokiečių kalbas.

Iškilmės parapijose

Turbūt neliko nė vienos lietuviškos parapijos visame laisvame pasaulyje, kurioje nebūtų buvusi vienaip ar kitaip paminėta šv. Kazimiero sukaktis. Didėsne kolonijose ir parapijose, kaip Hartfordas, Niujorkas, Filadelfija, Čikaga, Bostonas, Londonas (Anglija), iškilmės vyko vietos katedrose, dalyvaujant vietos kardi-

nomams, vyskupams ir gausiai miniai tikinčiųjų. Iškilmės taip pat buvo aprašytos vietinėje spaudoje ir rodomos televizijoje.

Kūrybinis palikimas

Šalia sumintų plačių iškilnių paskirose vietovėse, šv. Kazimiero metai paliko didelį kūrybinį įnašą į mūsų kultūrinį lobį. Kūryba reiškėsi organizuotu būdu, skatinama ir finansuojama komitetų ir privačia iniciatyva.

Centrinio komiteto pastangomis buvo pasiekta daug. 1. Parūpintas specialus pašto ženklas, kurį išleido Vatikanas arkiv. P. Marcinkaus rūpesčiu pagal dail. R. Viesulo projektą. 2. Šv. Kazimiero medalis, pagamintas iš sidabro ir bronzos pagal skulpt. P. Vaškio projektą. 3. "Šv. Kazimieras" — 64 puslapių monografija, parašyta prof. Simo Sužiedėlio. Ji išleista italų ir vokiečių kalbomis. Iliustracijos — dail. N. Palubinskienės. 4. "San Casimiro" — V. Dambra vos paruoštas leidinys ispanų kalba, paskleistas P. Amerikos kraštuose. 5. "Saint Casimir" — P. Skabeikio knygėlė anglų kalba. 6. "Sao Casimiro" — kun. Pr. Gavėno knygėlė portugalų k. 7. Šv. Kazimiero giesmynas baigiamas spausdinti. Suredaguotas a.a. kun. L. Budrecko. Surinktos lietuvių autorių giesmės šv. Kazimiero tema. 8. "Šv. Kazimieras lietuvių dailėje" — paveikslų ir liaudies drožinių albumas, kurį pradėjo redaguoti a.a. kun. St. Yla, dabar baigia Paulius Jurkus. Knygą leidžia Tėvų marjonai. 9. Šv. Kazimierą liečiančių kūrinių antologija, redaguota A. Tyruolio. 10. Šv. Kazimiero monografija — prof. kun. P. Rabikausko platus mokslinis darbas apie šv. Kazimierą, parašytas pagal naujausius istorinius duomenis. Veikalą sutiko išleisti Tėvai pranciškonai kaip savo dovaną šv. Kazimiero metams. 11. "Jubiliejiniių metų istorija" — dokumentinis leidinys, apimantis visus šv. Kazimiero metų renginius. Knyga iliustruota fotografijomis. Ją suredagavo Balyš Raugas. 12. Kūrybinis konkursas jauniui. Premijoms \$1000 paskyrė kun. dr. J. Prunskis. Konkurso vykdė "Ateities" žurnalo redakcija. 13. Opera "Dux Magnus" — specialiai užsakyta ir finansuota RPLK kongreso rengėjų komiteto. Libreto autorius — poetas Kazys Bradūnas, muzika kompoz. Dariaus Lapinsko. Operos premjera buvo Toronte kongreso metu, rugsėjo 1 ir 2 d. d. Operos muzika moderni. Pastatyme buvo nemažai trūkumų, dėl daugelio nepalankių, nenumatytų aplinkybių. Dėl to dalis žiūrovų nusivylė. Tačiau tai nesumažina operos meninės vertės. Laiko perspektyvoje, reikia tikėtis, ji bus tinkamai įvertinta ir liks reikšmingu įnašu į kuklų lietuvių muzikos kūrybos lobyną. Taip manyti duoda pagrindo ir tas fak-

tas, kad kompozitoriui Dariui Lapinskiui Iliojaus meno tarba už "Dux Magnus" paskyrė \$2000 premiją. Operos vertintojais buvo žymūs JAV muzikai.

Privati iniciatyva

Šalia organizuotos bei komitetų skatintos kūrybos, gana plačiai reiškėsi ir privati iniciatyva, įskaitant filatelistų leidinius — atvirukus, vokus, atitinkamus ženklus. Iš stambesnių kūrinių ypač minėtini: 1. Jurgio Gliados romanas "Kovo ketvirtoji" (išleido "Darbininkas", padedamas mecenatų); b. Anatolijaus Kairo dramatinė poema "Šventasis princas" (išleido autorius, padedamas mecenatų).

Okupuotoje Lietuvoje

Iš Vakarų pasiekusių trumpų informacijų matyti, kad ir pavergtoje tėvynėje vyko dvasinis pakilimas ir įvairios iškilmės šv. Kazimiero garbei. Okupantas visomis priemonėmis ir grasinimais stengėsi trukdyti bet kokių viešesnių pasireiškimų. Tai vis dėlto neatsidėdė tikinčiųjų, ir šv. Kazimiero metai paliko neišdildomus pėdsakus ir buvo paskatinimas ryžtui toliau kovoti už tikėjimą bei tautos likimą. Kokie pasireiškimai buvo kūryboje, mes neturime pakankamai žinių, tačiau neabejojame, kad ir priespaudoje mūsų broliai bei sesės yra sukūrę naujos poezijos, giesmių, maldų, beletristikos, kuri išryškės tik ateityje.

Išvados

Suglaudami minėtus renginius bei faktus, galime konstatuoti:

1. Šv. Kazimiero metų eigoje vyko didelis dvasinio, religinio ir tautinio atsinaujinimo sąjūdis. Šv. Kazimieras yra mums religijos, aukštos moralės ir tautinio rūpesčio simbolis, kuris negalėjo neturėti mums teigiamos įtakos. Tik užkietėję savo dvasiniame ir religiniame sustingime, tautiečiai galėjo likti nepaliesiti to sąjūdžio.

2. Lietuvių tauta ir jos kancija niekad nebuvo taip plačiai išgarsinta visame pasaulyje, kaip šv. Kazimiero metais. Prie to be galo daug prisidėjo Šv. Tėvas Jonas-Paulius II, taip aktyviai, viešai ir nuosirdžiai dalyvaudamas šv. Kazimiero metų pradžios iškilmėse. Visa tai nuskambėjo per visą pasaulį radijo ir televizijos bangomis. Kazimierinės iškilmės, vykusios laisvojo pasaulio lietuvių parapijose ir didžiųjų miestų katedrose taip pat sulaukė nemažo dėmesio vietos spaudoje bei televizijoje. Vietos kardinolų, vyskupų bei kunigų pasakytą pamokslą įspaudė kenčiančios Lietuvos vardą į tikinčiųjų sąmonę. Pvz. kad ir mano pasikalbėjimas per CBC radiją kovo 11 d. nuskambėjo per visą Kanadą.

3. Jaunimas buvo įtrauktas į aktyvų dalyvavimą daugumoje renginių. Klivlando "Gran-

dinė" sulaukė daug dėmesio ir pasigėrėjimo ne tik Vatikane, bet ir Romos mieste. Jaunimo svarstybos ir vakaronė kongreso metu Toronte parodė, kad jaunoji karta moka ir gali ne tik šokti bei dainuoti, bet ir rimtai diskutuoti religinėms bei moralinėms temoms. Jaunimo konkursas "Ateities" žurnale rodo jo kūrybinį polėkį. Ateitininkų ir skautų organizacijose šv. Kazimiero metai buvo paminėti visa eile renginių stovyklose bei sueigose. Neatsilikio ir mokyklos — jose taip pat netrūko renginių šv. Kazimiero tema.

4. Kūrybinis šv. Kazimiero metų palikimas yra didelis įnašas į kultūrinį mūsų lobį. Išeivijoje mes turime daug periodiškai besikartojančių, didelių ir plataus masto renginių, k.a. tautinių šokių bei dainų šventės, PLB ir VLIKO seimai, suvažiavimai, Lietuvių dienos, festivaliai ir t.t. Viso to, be abejonės, reikia mūsų tautinei gyvybei palaikyti, tačiau su lydesiu tenka konstatuoti, kad tie plataus masto renginiai dažnai nepalieka jokio kūrybinio įnašo. Šv. Kazimiero metai, sukėlė didelį dvasinį sąjūdį ir atsinaujinimą, paliko reikšmingą įnašą į kūrybinį mūsų palikimą. Sukaktuviniai šv. Kazimiero metai pasipuošė ne tušiomis kalbomis, bet kūrybiniais darbais.

Šv. Kazimiero metai parodė, kad lietuviškosios išeivijos religinė, tautinė ir kūrybinė sąmonė nėra atbukusi, kad mes nesame abejingi dideliems religiniams, kultūriniais, tautiniams ir kūrybiniais užmojams, jeigu jie būna tinkamai pateikiami.

Lenkų galvą Kanados, ypač Toronto, lietuviams, kurie savo gausiu dalyvavimu ir finansine parama išnešė ant savo pečių vienerių pačių didžiausių šv. Kazimiero metų renginių — RPLK kongresą Toronte. Išskirtinė pagarba ir padėka tenka kun. dr. Pranui Gaidai, kuris ne tik suorganizavo akademine kongreso programą, informaciją, visą kongreso ir operos reklamą, suredagavo leidinį, ir buvo dvasinis kongreso variklis bei atrama. Kantriai išklausydamas visus nusiskundimus ir nepasisekimus, dažnai savo išmąstytais patarimais padėdavo išspręsti pačias painiausias problemas. Be jo paramos vargu ar aš būčiau galėjęs išstetėti kongreso, ypač operos, organizavimo darbe.

Nė kiek nemažesnė pagarba ir padėka tenka Lietuvos kankinių parapijos Toronte klebonui kun. Jonui Staškevičiui ir Priskelimo parapijos klebonui kun. Aug. Simanavičiui. Jų neproporcingai didelė finansinė parama ir nuolatinė moralinė globa įgalino kongreso pasisekimą.

Supažindinkite savo draugus bei pažįstamus su "TEVIŠKES ŽIBURIAIS", pranešdami jų adresus "TŽ" administracijai. Keletą numerių jte gaus nemokamai.

"LITAS" DALINASI ATRASTAIS JŪRŲ LOBIAIS

PAJŪRIAIS, PAMARIAIS JOJA...

Daug kanadiečių, niujorkiečių, suvalkiečių ir kitų amerikiečių — visi į...

MARCO ISLAND FLORIDOJE

Čia rasite gintarinį pajūrį, žavingus saulėlydžius, gražų draugų būrelį (lietuvių, dolfinų, žuvelių, žuvėdrų), jūsų nuosavame bendranamyje — "condominium hotel" bute

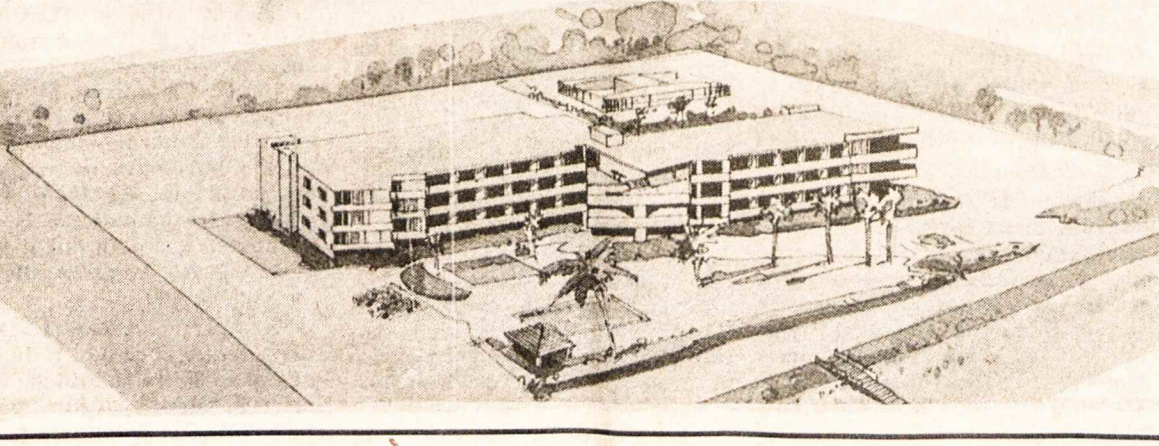
BEACH CLUB OF MARCO

Apstatytas (butas, ne Jūs), išpuoštas dekoruotas su visais liuksuotais viešbučio patarnavimais. Jūs ir Jūsų palikuonij amžina. Kainos nepaprastai žemos. Vieno miegamojo butas — nuo \$3,800.00 už rudens savaitę. Kainos priklauso nuo pasirinkto sezono. Taip pat galite išmainyti savo butą kitose pasaulio vasarvietėse, kaip antai: Havajuose, Kolorado kalnuose, Meksikoje, Europoje. Nemeskite šimtų tūkstančių dolerių už vasarnamius, bet pirkite atostogų butą su visais patarnavimais nuo \$3,800.00 ligi \$8,000.00.

Kreipkitės į "Lito" organizaciją: "Litas", 86-01 114th Street, Richmond Hill, New York 14118, USA. Tel. (718) 441-2811.

Jeigu pageidausite, "Litas" garantuotai Jūsų butą atpirks penkerių metų laikotarpyje be jokio nuostolio.

Pastaba. Parodžiusiems šį skelbimą skaitysime Kanados dolerius lygiai su JAV iki š. m. balandžio 1 d.

INTERNATIONAL

SOL. ALGIO GRIGO vadovaujamos kelionų agentūros

1985 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ:

KELIONĖ nr. 1	balandžio 12 d. iki balandžio 27 d.
	11 dienų Vilniuje, 3 dienos Helsinkyje
Iš Niujorko	\$1,481.00
Iš Montrealio	\$1,850.00 kanadiškais
KELIONĖ nr. 2	liepos 15 iki liepos 31 d.
	11 dienų Vilniuje, 1 diena Leningrade, 3 dienos Helsinkyje
Iš Niujorko	\$1,788.00
Iš Montrealio	\$2,225.00 kanadiškais
KELIONĖ nr. 3	rugsėjo 1 d. iki rugsėjo 18 d.
	11 dienų Vilniuje, 1 diena Leningrade, 3 dienos Helsinkyje
Iš Niujorko	\$1,669.00
KELIONĖ nr. 4	gruodžio 20 iki sausio 4 d.
	11 dienų Vilniuje, 3 dienos Helsinkyje
Iš Niujorko	\$1,467.00
Iš Montrealio	\$1,835.00 kanadiškais

Nakvojant dviese kambaryje, įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius ("President Hotel" Helsinkyje), maistą, operos, teatro arba balet bilietus, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų. Kelionė nr. 4 suderinta su grandiozinu Naujų metų sutikimo baliumi.

Tarpininkaujame perkantiems automobilius, kooperatinius butus, padedame sutvarkyti dokumentus išvykimams. Informacijų ir visais kelionių reikalais kreiptis į:

G. T. INTERNATIONAL, INC., P.O. BOX 29163, CHICAGO, ILLINOIS 60629, USA

TELEFONAI: (312) 471-1700 arba 471-1702

KANADOJE (416) 534-3120 arba 767-4991

Skrendame erdviais "FINNAIR" lėktuvais

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Ilinojaus meno tarybos muzikinė šių metų \$2.000 premija paskirta Dariui Lapinskui už jo šv. Kazimiero sukakties skirtą operą „Dux Magnus“. Premiją paskyrė vertintųjų komisija, kurią sudarė įvairiuose JAV muzikos centruose gyvenantys kompozitoriai, susipažinę su operos „Dux Magnus“ partitūra ir muzikinių jos įrašų.

Eugenijaus Kriaučiūno jaunimo premija paskirta Linui Kojeliui už jo išskirtinį atstovavimą lietuvių ir Lietuvos reikalams. Sprendimą padarė kovo 11 d. Jaunimo centre Čikagoje posėdžiavusi vertintųjų komisija, kurią sudarė: šeimos atstovė I. Kriaučiūnienė, kun. A. Saulaitis, SJ, PLB atstovė B. Jasaitienė, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos atstovė dr. D. Saliklytė ir JAV lietuvių jaunimo sąjungos atstovs V. Plioplys. Tūkstančio dolerių premija L. Kojeliui bus įteikta balandžio 13 d. Čikagoje, jaunimo centro kavinėje.

Lietuvių dailiojo meno institutas, įsteigtas JAV Lietuvių fondo Čikagoje, rūpinasi dailininkų P. Domšaicio, M. Dobužinskio ir V. Petravičiaus įsigytų kūrinių parodomis. Instituto pirm. dr. G. Baluko pranešimu, parodoms baigiamas sudaryti reprezentacinis P. Domšaicio darbų rinkinys. Pirmoji paroda, rengiama JAV Lietuvių fondo, įvyks balandžio 13-14 d.d. Klivlande, Dievo Motinos parapijos salėje. P. Domšaicio kūrinių parodos taipgi numatomos Detroite ir kitose lietuvių kolonijose. Institutas jau užsiregistravo dalyvauti Čikagos „Expo“ parodoje š. m. gegužės 8-13 d.d. Jai bus pateikti dailininkų P. Domšaicio, M. Dobužinskio ir V. Petravičiaus kūriniai.

Lietuvių tautodailės instituto Čikagos skyrius savo penkerių metų veiklos sukaktį paminėjo Jaunimo centre, M. K. Čiurlionio galerijoje, vasario 15 — kovo 3 d.d.: surengta tautodailės ir liaudies meno paroda. Ją atidarė M. K. Čiurlionio galerijos pirm. Vincas Lukas, įvardinę žodį tarė skyriaus pirm. Aldona Veselkienė, su lietuvių liaudies kūryba supažindino dail. Petras Aleksa. Parodoi buvo suteikta daug rodinių, apimančių visas mūsų liaudies kūrybos šakas. Manekenai buvo apvilkti visų Lietuvos sričių tautiniais drabužiais. Gražiai išdėstyti buvo kaisyti kilimėliai, audiniai ir juostos, raštuoti mežginiai, keramikos darbai, medžio drožiniai, gintaro dirbiniai, velykiniai margučiai, Kalėdų eglutės šiaudiniai, atkurtos liaudies meno skulptūros, kraitinė skrynja, liaudies meno knygos, senoviniai audiniai, Lietuvos apylinkių žemėlapiai. Rodiniai buvo gauti iš įvairių liaudies meno žinovų ir rinkėjų. Atidaryme buvo rodoma dail. Antano Tamošaicio įkalbėta vaizdajuostė „Lietuvių liaudies menas“. Instituto mokinės demonstravo verpimą, audeklo ir juostų audimą. Paroda buvo atidara tris savaitgalius: vasario 15-17 d.d., vasario 22-24 d.d. ir kovo 1-3 d.d.

Vasario 16 progomis Niujorke būdavo rengiamos didelės dailės darbų parodos. Šiemet pasitenkinta viena skulptoriaus Mykolo Arvysto kūrinių paroda jo studijoje Manhatane. Iniciatyvos šiai parodai surengti ėmėsi dantų gydytoja Gražina Baliūnaitė-Austin, turinti artimus ryšius su lietuvių Aušros Vartų parapija Manhatane. Mykolas Arvystas, gimęs Kaune, yra dantų gydytojas ir skulptorius, skulptūros studijas baigęs Kolumbijos universitete. Kadangi iš dailės sunku pasigventi, įsigijo praktiškesnę dantų gydytojo ir chirurgo specialybę. Jo skulptūrų paroda, trukusi tik tris valandas, buvo atidaryta vasario 16 d. Kartu paminėta ir Nepriklausomybės šventė. Lietuvos kelių į nepriklausomybę bei jos dabartinės kančias nušvietė angliškai kalbėjęs prof. dr. J. Stukas. Mat parodos atidaryme buvo ir lietuvių arba silpnai kalbančių lietuviškai. Ėjimo aukos po \$20 buvo atiduotos kun. Vytauto Palubinsko vadovaujamai Aušros Vartų parapijai. Skulptorius Mykolas Arvystas, anksčiau turėjęs Gečiausko pavarde, dabar naudoja tik du turėtus vardus. Antrasis vardas tapo jo pavardė. M. Arvystas skulptūras kala iš balto, rusvo ir juodo marmuro, kuris atvežamas iš Italijos. Visos jo skulptūros yra žmogaus tema, tačiau žmogaus figūros ne visada būna pilnos — kartais joms trūksta galvų, kojų arba rankų. Techniškai jos gražiai atliktos, nušifuotos, sveria porą tonų.

Lietuvos fotografijos meno draugijos iniciatyva Kaune įsteigta vaikų studija. Trejų metų laikotarpįje lankytojai susipažins su fotografijos istorija, teoriniais ir praktiniais pagrindais, išmoks savarankiškai daryti reportažus, taikomašias ir menines nuotraukas. Vaikams taipgi bus dėstoma estetika, piešimas, meno istorija. Pirmąją lankytojų grupę sudarė ir fotostudijos užsiėmimus lankyti pradėjo kelios dešimtys vyresniųjų klasių moksleivių.

Liaudies dainų vakaras vilniečiams buvo surengtas Lietuvos meno darbuotojų rūmuose. Džukų, žemaičių, suvalkiečių darbo ir švenčių dainas atliko Eglė Bukšaitytė, Daiva Čepaitytė-Zalėnienė ir Rūta Vildžiūnienė. Programos komentatore buvo pakviesta tautosakininkė Nijolė Laurinkienė. E. Bukšaitytė ir D. Čepaitytė yra baigusios M. K. Čiurlionio meno mokyklą, R. Vildžiūnienė — Vilniaus konservatoriją. Dainas jos išmoko iš liaudies dainininkių. E. Bukšaitytė vadovauja folkloriniam ansambliui Vilniaus konservatorijos Klaipėdos fakultetuose, D. Čepaitytė yra įdainavusi solinę poklėtę.

Vilniaus operos bosas Leonidas Muraška savo amžiaus šešiasdešimtmetį paminėjo Bartolo vaidmeniu G. Rossinio operos „Sevilijos kirpėjas“ spektaklyje. Kartu su juo dainavo solistai — V. Kuprys, J. Čiurlaitė, J. Valuckas, E. Vasilevskis, L. Salučkaitė, dirigavo A. Šulčys. L. Muraška yra gudas, dainavęs Gudijos dainų ir šokių liaudies ansamblyje, persikėlęs Vilniui ir čia 1950 m. baigęs Kipro Petrausko dainavimo klasę konservatorijoje. Scenoje debiutavo Gremينو vaidmeniu P. Čaikovskio operoje „Eugenijus Oneginas“. Yra sukūręs 60 įvairių vaidmenų, įjungtų į daugiau kaip 1.500 spektaklių. 1956 m. laimėjo laureato vardą pirmajame sąjunginiame dainininkų konkurse Maskvoje. Didelį L. Muraškos kraičių sudaro koncertinis repertuaras.

Sonatų vakarą Vilniaus filharmonijos salėje surengė smuikinkas Eugenijus Paulauskas ir pianistė Mūza Rubackytė, pasirinkę W. A. Mozarto, L. Beethoveno, C. Francko ir V. Barkausko sonatas smuikui ir fortepijonui. V. Barkausko sonata, nuskambėjusi pirmą kartą, buvo dedikuota abiem atlikėjams. Prof. E. Paulauskas yra plačiai žinomas koncertine savo veikla, sekančiais metais minėsiantis jos keturiasdešimtmetį. Jis taipgi yra įsteigęs kvartetinės muzikos mokyklą Lietuvoje, išgudęs būrį smuikininkų ir kvartetistų. M. Rubackytė vis dažniau rengia solinius savo rečitalius, dalyvauja koncertuose su įvairiais orkestrais. E. Paulauskas ir M. Rubackytė surengė sėkmingą koncertų ciklą „Visos J. Brahmo sonatos smuikui ir fortepijonui“, o dabar duetinių savo bendradarbiavimą tęsia kitų kompozitorių kūriniais.

Vilniaus universiteto lituanistikos centrą papuošė dail. Petro Repšio freskos, sienose įamžinusios liaudies pasakų, sakmių ir padavimų veikėjas, tautosakos apdainuotas šventes ir darbus. Centro priesalį užpildo rausvos figūros. Matai, kaip iš žiemos miego bunda gamta, kaip rugių pėdą kelia pjovėjo ir rišėjos rankos, o virš jų — mėlynas dangus, perskeltas į keturias pasaulio šalis. Ešą atgyja padavimas, kaip Aušrinė Mėnulį iš Saulės paviliojo, kaip dėl to subruzdavo dievai. Tikslaus figūrų subrąžinimas savo freskose dail. P. Repšys nežino, bet spėja, kad jų gali būti tūkstantis. Tautosakos motyvai ji viliojo dar studijų laikais, tačiau prieš dešimtį metų, kai buvo pasiūlyta nupatyti freskas, ilgokai svyravo, abejojo, ar sugebės įgyvendinti tokį sumanymą. Freska yra kaprizinga tapyba — vienas grunto sluoksnis, antras, o kai sudrėkinai, vienu atodūsiu reikia nupatyti tris kvadratinus metrus sienos. Jei nespėsi, tinkle nuždis, vėl reikės jį nudažyti, viską pradėti iš naujo. Patarimų apie pasakų, padavimų, sakmių veikėjus dail. P. Repšys gaudavo iš tautosakos specialisto Norberto Vėliaus. Smėlį jis veždavo iš Trakų ir Anykštų karjerų. Didžiąsą problemą sudarė veikėjų apranga. Jos aprašymai tėra nuo XV šimtmečio. Pagrindinių dėmesį teko skirti ne drabužiams, o judesio dinamikai. Taip dešimt darbo metų pralėkė akimirksniu, bet dabar iš fresku trykšta skaidri tautosakos versmė.

V. Kst.

Ne novelė, o romanas “Poland”

Jame nelabai palankiai vaizduojami lietuviai, bet ar verta reikalausti atitaisymų?

AURELIJA BALASAITYENĖ

“TŽ” vasario 26 d. laidoje buvo išspausdintas straipsnis “amerikiečio novelė apie Lenkiją”. Novelė? Lenkija? Kas gi domėsis mažos apimties kūriniu ir dar apie Lenkiją? Skaitydama toliau, supratau, kad kalbama apie mano labai mėgstamo ir šiuo metu Amerikoje vieno iš didžiausių ir talentingiausių rašytojų — James A. Michenerio romaną “Poland”. Angliškas žodis “novel” reiškia romaną, o novelė — short story”. “The American Heritage Dictionary” žodis “novel” yra nusakomas taip: “Didelės apimties fiktyvus prozinis pasakojimas, kurio vyksmas vystosi per veikėjų kalbą, veiksmus ir mintis”. Taip romano sąvoka yra aptariama ir lietuvių literatūros teorijoje.

Garsus rašytojas

Būdama grožinės literatūros mylėtoja, seku modernią literatūrą, ją domiuosi ir turiu nemažą įvairiomis kalbomis knygų biblioteką savo namuose. Jų tarpe yra net septyni James A. Michenerio veikalai: “Ramiojo vandenyno pasakas” (Tales of South Pacific), populiariausias jo romanas “Havajai”, “Karavanai” (arabų pasaulio atvaizdavimas), “Sayonara” (japonų gyvenimas), “Šaltinis” (The Source — Šventosios Žemės istoriniai įvykiai) ir kiti.

James A. Michener savo romanams medžiagą renka iš tiesioginių šaltinių. Rašydamas apie Havajus, ten ilgokai gyveno, pagaliau pastoviai įsikūrė, juos pamilo ir buvo išrinktas Havajų senatoriumi, tai egzotiškai salai gavus Amerikos valstijos statusą. Rašydamas savo 909 puslapių “Šaltinį”, jis laikinai apsigyveno Izraelyje netoli legendinio Tell Makor, stebėjo archeologus, senovės žydų istorijos žinovus, tyrinėjo rastas iškasenas. Pagal jas jis parašė grandiozinį veikalą, savo fantazijoje atkurdamas Šventosios Žemės istoriją, pasinaudodama grožinės literatūros kūrėjui teikiama laisve interpretuoti tuos negyvus iškasėnų objektus.

Tai ne istorija

Niekas net nebando tvirtinti, kad Micheneris, rašydamas įvairių tautų istorinėmis temomis, kuria mokslinius veikalus, kuriems būtų statomi faktų reikalavimai. Jis tik savo kūrybiniam talentui įieško medžiagos istoriniuose šaltiniuose, juos panaudodamas kaip pagrindą savo nepažabojamai vaizduotei. Juo senesnė istorija, juo laisvesnis jaučiasi autorius.

Kaip ir mūsų Jurgis Gliudaa, paveiktas dienos aktualijų, rašė apie Simą Kudirką ar Šv. Kazimierą, taip ir James A. Michener būna įkvėptas savo gyvenimo laikotarpio įvykių. Kai Havajai kovojo už teisę įsijungti į JAV, Micheneris susidomėjo tais egzotiškais žmonėmis, jų kultūra, legendomis, papročiais ir parašė nuostabiai įdomų romaną, suliedindamas kiniešius, japonus, senosios Polinezijos gyventojus ir Bostono misijonierių šeimas į naują neva havajiečių rasės visumą. Neteko girdėti, kad istorikai, antropologai ar archeologai būtų bandę taisyti jo romane siūlomas išvadas, bet plačioji skaitytojų masė tuo romanu žavisi jau daugelį metų.

Lenkijai tapus pasaulinio dėmesio centru, prasidėjus “Solidarumo” sąjūdžiui ir popiežiui išrinkus lenką, rašytojas ryžosi kurti romaną apie Lenkiją. Medžiagą rinko vietoje, bendradamys su lenkų istorikais, lankydamas istorines vietas. Iš surinktų žinių ir įspūdžių parstatė naujus savo vaizduotės rūmus.

Rašytojo šaltiniai

Bandykime įsigyventi ir rašytojo pastangas rinkti medžiagą. Jis visų pirma kalbasi su eiliniaisiais, paprastais žmonėmis. Istorinius dokumentus jam pateikia istorikai, patarimus duoda specialistai ir žinovai, nebūdami objektyvūs, savo tautinio pasididžiavimo skatinami. Taigi ir lenkai apsidžiaugė, kad toks garsus rašytojas kuria romaną apie juos, negalėjo nepateikti savosios istorijos pačioje gražiausioje šviesoje.

Ar ne taip pasielgtume ir mes, jei Micheneris pasiūlytų rašyti apie Lietuvą? Ir kaip mes kalbėtume apie lenkus? Nuo pat seniausių mūsų istorijos laikų, nežiūrint nelemtų Jogailos vedybų su Jadvyga, lenkai niekad nebuvo mūsų draugai. Net ir naujausios istorijos laikotarpyje liks neužmirštas Želgiovskio smurtas. Taip visada bu-

vo. Dėl Vilniaus visada turėsimės kovoti. Todėl aišku, kad lenkams nebuvo jokio intereso lietuvius iškelti ir juos parodyti tokiais, kokiais mes patys save įsivaizduojame ar bent norėtume įsivaizduoti.

Pasakojimas apie Jogailos “apžiūrėjimą” “marmoro vonioje” yra senas istorinis anekdotas, kurį man prieš daugelį metų Lietuvoje pasakojó mano močiutė. Ir šv. Kazimiero lenkai mums nenori pripažinti.

Žalgirio kautynės nėra mums labai nepalankiai aprašytos, nes autorius aiškiai pripažįsta strateginius Vytauto sugebėjimus ir mini, kad ateityje Vytautas bus pavadintas “didžiųjų tautos gelbėtoju”. Lenkai, pasistengę pavaizduoti lietuvius kaip primityvius karius, ginkluotus buožėmis ir dalgiais. Skaitytojas, sekdamas mūšio eigos aprašymą, tokiame neloģiskam atvaizdavimui negali teikti daug reikšmės, nes patys rezultatai parodo lietuvių karių pajėgumą, kuris būtų neįmanomas su tokiais primityviais ginklais, kaunantis su ano meto šarvuotais ordino riteriais.

Negaliu neprisipažinti, kad daugelyje vietų ir man būtų malonesnis kiek gražesnis lietuvių aprašymas. Mes visi esame savo vardui teisėtai jautrus, tačiau nepagalvojame apie eilinių svetimtautį skaitytoją, kuriam tokios smulkmenos nenustelbia paties veikalo įdomumo ir nepalieka ilgalaikių mokslinių išvadų. Lygiai kaip ir aš, skaitydama “Havajus”, susidariau nuostabiai gražų visų tautų mišinio, kovos už būvį ir laisvės troškimo bet kuria kaina išpūdį. Kai kurie charakteriai man imponavo savo išverme, drąsa, pasiaukojimu, bet jų tautinis veidas visiškai nublanko mano vaizduotėje — liko tik bendras, egzotiškai-estetiškas vaizdas.

Lietuvių rašytojai

Antra vertus, pažvelkime, kaip lietuvius vaizduoja dabartiniai mūsų išeivijos rašytojai ir kokią medžiagą mes savo jaunimui pateikiame literatūros vadovėliuose. Ten matome tik skurdžius, skriaudžiamus naštelius, žemdirbius su ūkio darbų aprašymais nuo gaidžio giedojimo iki žasų gaudymo, nuo rugiapjūtės iki basomis kojomis ėjimo į altaidus, nuo bridimo per purvą iki mėslavėžio. Savotiško atavizmo vedami, pamiršome, kad Lietuvos nepriklausomybė atstatė ir inteligentą, kai kurie užsienioese baigę aukštuosius mokslus. Dabarties lietuvis literatūroje retai užtikname menininką, gydytoją, profesorių ar mokslininką, nors jų turime prisauginę apščiai jau laisvojo pasaulio

Vanago iškamša

(Atkelta iš 6-to psl.)

esame dyvynukai. Sumaisė, kad juos kur! Džiaugsmingai nusi-kvatojau, katinas nušoko nuo palangės. Bet staiga vėl nuleidau galvą. Iš kur tas mano brolelis turėtų pinigų? “Ačiū už didelę auką...” Būtinai išsiaiškinti!

Rytojauš dieną telegrama nunešiau savo broliui, kurį radau netoli namų, stovintį ant upelio kranto ir žiūrintį į kun-kuliuojančią drumzliną vanden-s srovę.

— Kiek pasiuntei, kad taip dėkoja? — paklausiau, kai jis permetė akimis raštelį. Jis šyptelėjo. Akys buvo ramios ir mielos. Truktelėjo pečiais.

— Viską, ką tu man iš to milijono kapyrėi, — ramiai atsakė.

— Visą penkiasdešimt tūkstančių!? — surikau. Dvi išsigandusios antys pakilo.

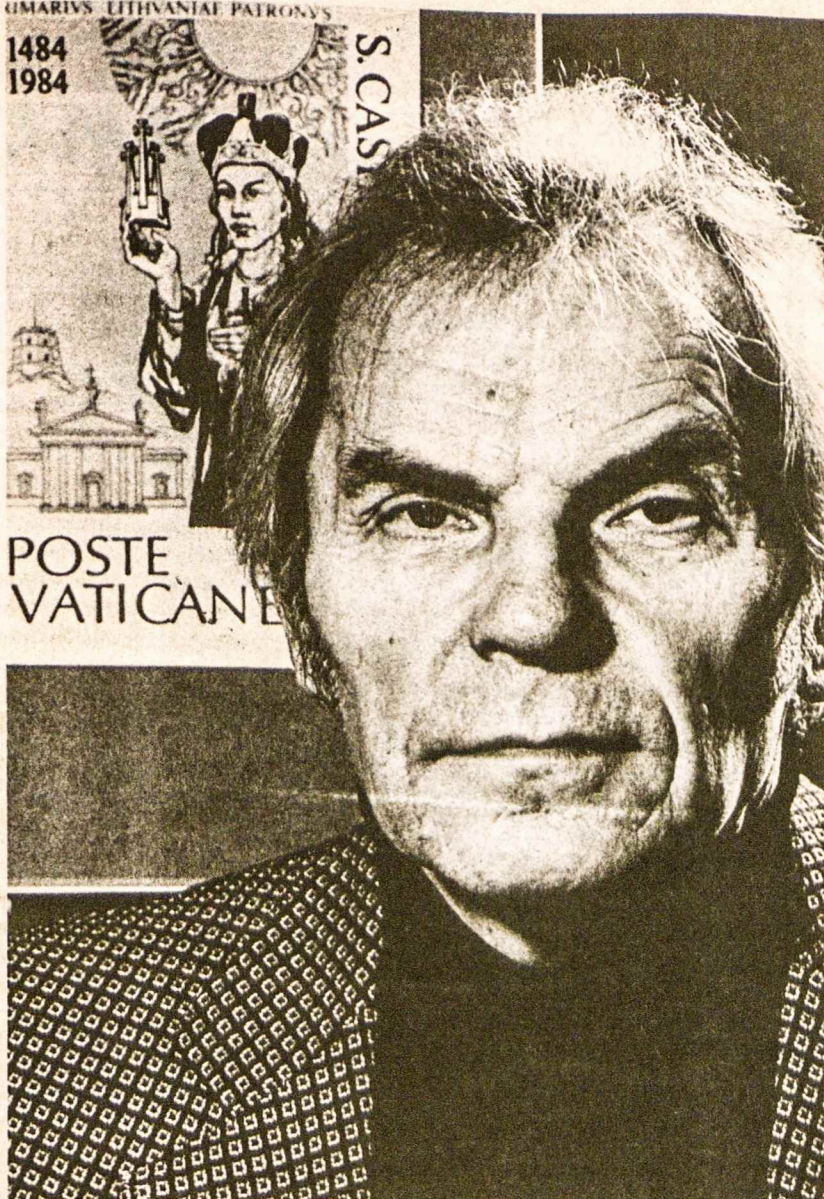
Slaaptai ir pridengtas pyktis mane nupurtė. Kaip jis drįso? Kvailys! Sumėlė daviau, kad skolas apsimokėtų. O tas? Kad jį kur galai!

Jis nieko neatsakė. Tik akys švietė ta pačia vaikiška liepsnele.

— Antanai, kodėl? ! — nebeįstverčiau. Jis atmetė galvą ir kažką stebėjo. Paskui tarė:

— Žiūrėk, Algi, žiūrėk tik į tą aukštai pakilusį vanagą. Ar tu jį matai? Va, ten tiesiai virš tos eglės?

Nieko nemačiau ir nenorėjau matyti. Buvo pikta ir norėjosi rėkti, barti, išlieti visą apmaudą. Ir jaučiau malonumą, kad galiu pykti. Tik tokiu būdu galėjo dabar būti atpirkta nežmoniška užgauta ambicija. O brolis ramiai sau kalbėjo toliau:

Dail. ROMAS VIESULAS, Temple universiteto profesorius JAV-se, paskirtas tuo universiteto skyriaus direktoriumi Romoje. Jis yra autorius šv. Kazimiero sukakties pašto ženklų ir daugelio kitų stambių darbų

Šv. Kazimiero pašto ženklas

Šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties komitetas 1983 m. kreipėsi į Vatikaną, kad ta proga būtų išleistas šv. Kazimiero pašto ženklas. Vatikanas tai idėjai pritarė ir prašė kuo greičiau pateikti pašto ženklų pavyzdį. Šv. Kazimiero sukakties centrinio komiteto pirm. Vytautas Volertas paprašė dailininką Romą Viesulą paruošti ženklų projektą.

Pašto ženkle turėjo būti šv. Kazimieras ir dar šeši simboliniai elementai bet kiti įrašai. Dailininkas ilgai tyrinėjo to laiko paveikslus ir karališką aprangą. Po dviejų mėnesių šv. Kazimiero pašto ženklų projektas buvo paruoštas ir išsiųstas Vatikanui 1983 m. kovo 4 d.

Pašto ženklas vaizduoja šv. Kazimierą, kairėje rankoje laikantį kryžių ir lėlią — tradicinius tikėjimo ir nekaltybės simbolius. Dešinė ranka jis prilaiko Trijų kryžių miniatūrinį paminklą. Pastarasis buvo pastatytas ant aukštos kalvos, iš kurios matėsi visas Vilniaus miestas. 1950 m. sovietai — rusai jį susprogdino. Šv. Kazimieras vaizduojamas puikioje karaliaičio aprangoje, bet po ja jis vilkėjo paprastą drabužį, tuo parodydamas savo nusizėminimą. Pašto ženklų fone yra karališkoji Vilniaus pilis ir katedra, kur šv. Kazimieras buvo palaidotas. Sovietai — rusai Vilniaus katedrą uždarė ir paverė paveikslų galerija. Dėl to 1953 m. šv. Kazimiero kūnas buvo perkeltas į Šv. Petro ir Povilo šventovę Antakalnyje.

Šv. Kazimiero pašto ženklas buvo sukurtas, naudojant atskirus permatomus filmus, o tipografinis darbas buvo atliktas atskirai. Spalvos pašto ženklų 550 ir 1200 lyrų vertės buvo pažymėtos atskirai. Kiekvienai pašto ženklų vertei buvo numatyta panaudoti penkias spalvas. Spausdinimui buvo panaudotos tik keturios spalvos kiekvienam pašto ženklui. Kardinolų komisijai pašto ženklų projektas patiko, ir pašto ženklai buvo išleisti 1984 m. vasario 28 d.

Premijuotas, kritikų gerai įvertintas

Liudo Dovydeno romanas “Broliai Domeikos”, išverstas į anglų kalbą (“The Brothers Domeika”) Miltono Starkaus.

Kai turimi egzemplioriai bus išparduoti, ši knyga taps rinkėjų tenybe knygų lentynose. Dabar yra paskutinė proga įsigyti pirmąją 1976 metų laidą. Kreiptis šiuo adresu: **Milton Stark, 1642 Ocean Avenue, Santa Monica, CA 90401, USA.** Kieti viršeliai, 237 psl., \$15.00, įskaitant pašto išlaidas.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 26 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10-3	90 dienų termin. indėlius	9 %
Antradieniais	10-3	180-185 d. termin. ind.	9 1/2 %
Trečiadieniais uždaryta		term. indėlius 1 metų	10 %
Ketvirtadieniais	10-8	term. indėlius 2 metų	10 %
Penktadieniais	10-8	term. indėlius 3 metų	10 1/2 %
Šeštadieniais	9-1	pensijų s-ta	10 %
Sekmdieniais	9-12.30	spec. taip. s-ta	8 %
		taupomąją s-ta	7 1/2 %
		depozitų-čekių s-ta	6 %
ANAPILYJE skyrus veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.		DUODA PASKOLAS:	
		asmenines nuo	12 %
		mortgicijus nuo	11% — 13 1/2 %

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairius sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiuštai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir 762-7775

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

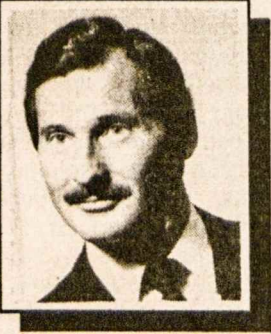
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kulavienei arba Vidai Šiaučiūlienei

Agentas, kuris rūpinasi jumis

1. Jūsų namai yra svarbiausias mūsų rūpestis.
2. Pasirinkdami mus, jūs pasirenkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
3. Skambinkite Antanui Geniui tel. 231-2839, ir turėsite pirmos klasės patarnavimą.

Antanas Genys (416) 231-2839

Frank Barauskas Limited, Realtor, 3828 Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K6

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
* taisymai. * Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETIT

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

lio. Keleivių apsaugai buvo sutelkta ne tik Toronto esanti policija, bet ir atsivežta 1.000 policininkų iš kaimyninių vietovių. Bombų pajėškoms buvo suteikti specialiai paruošti šunys, užuodžiantys sprogmenis. Tiek policijos torontiečiai nematė nuo popiežiaus Jono-Pauliaus II apsilankymo. Artėjant balandžio 1, pirmadienio, rytui, trim valandom ankščiau buvo sustabdyti požeminiai traukiniai, nuodugnai peržiūrėtos jų stotys ir linijos.

Pirmadienio rytą tūkstančiai policininkų buvo sutelkti TTC bendrovės susisiekimo linijose ir stotyse, laukė bombų specialistai, medicininė pagalba. Toronte gyvena apie 15.000 armėnų, kurių vadaui pasmerktas kai kurių savo tautiečių vykdomą terorizmą, parūpino \$25.000 premiją už teroristų suėmimą. Galimai keleivių paniką nuraminti į požeminius TTC traukinius atėjo daug žymių asmenų, kurie savo kelionėms turi automobilius su šoferiais. Ilgame jų sąrašė minimi: metropolinio Toronto policijos viršininkas J. Marks, Toronto arkivyskupas kardinolas E. Carteris, metropolinio Toronto pirm. D. Flynnas, TTC bendrovės pirm. J. Porteris, požeminių traukinių važinėjęs net tris valandas, Ontario liberalų vadas D. Petersonas. Kartu su jais važiuojo ir Toronto armėnų kolonijos veikėjai. Žadėtosios bombos nesprogo, policija nesurado nė vienos. Iš pinigų, kurie buvo gauti už keleivių bilietėlius, nustatyta, kad keleivių skaičius TTC bendrovės susisiekimo priemonėmis sumažėjo maždaug 300.000. Atrodo, tą dieną jie darban ir iš jo važiavo automobiliais, samdėsi taksius, įsiekiojo savas susisiekimo priemones turinčių bendradarbių, draugų ir pažįstamų. Dabar policijos priežiūra yra sumažinta, bet grėsė, jeigu ji buvo tikra, nepašalinta. Laiško autoriai tebėra nesusekti ir nesuimti. Armėnų kerštas už 1915 m. tautžudystę dabartiniais Turkijos diplomatams nepateisina. Per 70 metų kaltieji išmirė, baudžiama su tautžudyste nieko bendro neturėjusi

Ši byla bus tęsiama toliau, nes E. Zundelio advokatas D. Christie jau pradėjo apeliaciją. Žadama eiti net iki aukščiausio Kanados teismo. Bylą pradėjusi Sabina Citron dabar siekia E. Zundelio grąžinimo Vokietijon. Tai patvirtino imigracijos ministrė F. MacDonald. Reikalas sudėtingas, nes iš Kanados ištremiami tik kriminaliniai nusikaltėliai. E. Zundelis kriminalinio nusikaltimo nėra padaręs, nors Kanadoje gyveno 27 metus, čia turi žmoną, su kuria yra išsiskyręs, ir du vaikus. Byla lietuvių neteisingos savo nuomonės skleidimą. Jai buvo panaudotas seno kriminalinio įstatymo paragrafas, netinkantis šioms dienoms, kai kalbos ir rašto laisvė užtikrinta Kanados konstitucija. Teisės specialistai pradeda šnekėti apie to pasenusio paragrafo panaikinimą. Esą visiems aišku, kad E. Zundeliui negalėjo būti taikomas kriminalinis kodeksas, kai jis nėra padaręs kriminalinio nusikaltimo.

Kaunas nugalėjo Maskvą

K. BARONAS

Keistos yra Sov. Sąjungos vyrų krepšinio pirmenybių taisyklės. Nors Kauno "Žalgiris" lygoje užėmė pirmą vietą, tačiau jam dar teko susitikti du kartus "superbaigmeje" su daugkartiniu Sov. Sąjungos meisteriu Maskvos CASK komanda.

Dramatiška pergalė

Pernai kauniečiai buvo prie pat meisterio slenkčio, deja, pralaimėjo tai pačiai komandai (iš dalies kalti buvo rusai teisėjai, palaikę Maskvos komandą) ir užėmė antrą vietą.

Siemet kauniečiai nuo pat pradžios tvirtai ir ryžtingai pradėjo siekti meisterio titulo — net tris kartus įveikė Maskvos kariškų klubą. Lietuviai ir buvo tos "superbaigmės" favoritai, laimėję pirmas rungtynes Maskvoje 86:71 (51:36) ir tik po pratęsimo antras Kaune 77:75 (69:69, 34:38).

Pastarosios rungtynės buvo labai dramatiškos, nes, likus daugiau kaip minutei iki papildomo laiko pabaigos, Maskva pirmavo 75:74. Išbėgęs S. Jovaiša įmetė tris taškus, ir Kaunas pirmavo 77:75. Manding, iki rungtynių pabaigos buvo likusios 47 sek. ir CASK paskutiniuose sekundėse turėjo kamuolį, bet nespėjo įmesti.

Pergalė! Po 34 metų pertraukos (paskutinį kartą meisteriais lietuviai buvo 1951 m.) geriausias krepšinio komandos vardas vėl atkeliavo į gintarų kraštą, pratęsdamas gražią nepriklausomos Lietuvos krepšinio tradiciją.

Išvijos lietuviai džiaugiasi Kauno laimėjimu, linkėdami jam ir 1985/86 m. gražių pergalių Lietuvos ir pasaulinėse krepšinio aikštėse, garsinant mūsų tėvynės vardą, nors ant marškinėlių įrašyti lietuvius Žalgirio vardu. Mat šiandieną lietuviai laimėjimai eina į Kremliaus aruodą.

Tokių pavyzdžių neseniai buvo slidininkas Algimantas Šalna, tokiu pavyzdžiu gali būti ir Kauno "Žalgiris", žaidęs Grenoblyje Europos krepšinio taurės rungtynes prieš FC Barcelonos penketuką.

Spaudos pranešimai

Vokiečių spauda (dar neskaičiau angliskų ir šveicariskų sporto laikraščių) trumpose žinutėse pranešė, kad Kaunas (taisyklin-

turkų karta. Dar liūdniau, kai aukomis tampa kitų tautybių žmonės.

Ernstas Zundelis Toronte teismo buvo pripažintas kaltu klaidingos informacijos skleidimu savo brošiūra "Ar šeši milijonai tikrai mirė?" Ji lietuviškai keliama abejotima nacių vykdytomis masinėmis žydų žudynėmis koncentracijos stovyklose Trečiajame Reich'e. Teisėjas H. Locke E. Zundeliui paskyrė 15 mėnesių kalėjimo ir bandomąjį trejų metų laikotarpį, draudžiantį tokių minčių skleidimą. Laimėjimu džiaugiasi jam bylą iškelusi Toronto žydų veikėja Sabina Citron. Kiti kanadiečiai, net ir žydai, yra kitokios nuomonės. Esą teismas tapo savotišku propagandiniu E. Zundelio cirkui, plačiai nuskambėjusiu pasaulinėje spaudoje. Jis buvo teisiamas, o nacių vykdytą žydų žudymą teismui turėjo įrodinėti liudininkais pakviesti žydai, buvusieji koncentracinių stovyklų kaliniai, prisiminimuose skaudžiai pergyvenantys tas dienas. Ar reikėjo tokių įrodymų, kai visas pasaulis žino, kad masinės žydų žudynės yra įvykęs istorijos faktas?

Ši byla bus tęsiama toliau, nes E. Zundelio advokatas D. Christie jau pradėjo apeliaciją. Žadama eiti net iki aukščiausio Kanados teismo. Bylą pradėjusi Sabina Citron dabar siekia E. Zundelio grąžinimo Vokietijon. Tai patvirtino imigracijos ministrė F. MacDonald. Reikalas sudėtingas, nes iš Kanados ištremiami tik kriminaliniai nusikaltėliai. E. Zundelis kriminalinio nusikaltimo nėra padaręs, nors Kanadoje gyveno 27 metus, čia turi žmoną, su kuria yra išsiskyręs, ir du vaikus. Byla lietuvių neteisingos savo nuomonės skleidimą. Jai buvo panaudotas seno kriminalinio įstatymo paragrafas, netinkantis šioms dienoms, kai kalbos ir rašto laisvė užtikrinta Kanados konstitucija. Teisės specialistai pradeda šnekėti apie to pasenusio paragrafo panaikinimą. Esą visiems aišku, kad E. Zundeliui negalėjo būti taikomas kriminalinis kodeksas, kai jis nėra padaręs kriminalinio nusikaltimo.

gai įrašytas vardas!) USSR pralaimėjo Schusterio FC Barcelonos krepšininkams 73:77. Kodėl Schusterio? Mat FC Barcelonos futbolo komandoje žaidžia vienas geriausių vokiečių žaidėjų Schusteris, stipriai susikirtęs su Vokietijos futbolo sąjunga ir jos treneriu, atsisakęs žaisti savo tėvynės rinktinėje, nors plačiai kalbama, kad už jo pečių stovi žymiai vyresnė amžiumi žmona Gabi...

Vakary pasaulio spaudos pėdomis eina ir Sov. Sąjungos krepšinio treneris A. Gomelskis, užsienyje niekuomet neminintis sovietinėje rinktinėje žaidžiančių mūsų krepšininkų tautybės (o jų yra net penki!), slepiantis geriausio Europos krepšininko A. Sabonio tautybę JAV-se (geriausi krepšininku lietuvių išrinko Europos sporto žurnalistai). Tik Maskvoje ir Kaune jis pareiškė spaudos atstovams, kad šiandieną krepšinio reikia mokytis iš "Žalgirio", o ne iš CASK.

Europos futbolis

Dėl šaltos žiemos daug futbolu rungtynių buvo atidėta pavasarui. Nemėnėsiu pirmenybių paskiruose kraštuose, sustosiu ties valstybių meisterių susitikimais, taurės nugalėtojų rungtynėm bei UEFA varžybom. Čia verta suminėti vieną kurįžą — būtent Sov. Sąjungos meisterio iš Dniepropetrovsko susitikimą su Prancūzijos meisteriu iš Bordeaux. Šios rungtynės turėjo būti perkeltos į Krivoj Rogą, nes Dniepropetrovskas yra karinėje zonoje! Atvykę futbolininkai ir keli šimtai futbolo sirgalių — šnipų gali fotografuoti nematomas raketų įrengimus, kareivines ir pan. Krivoj Roge sovietų meisteris pralaimėjo ir iš tolimesnių rungtynių iškrito.

Jeigu sovietai bijo šnipų, Vakaruose reikia bijoti neklaužadų — chuliganų. Štai Europos taurės rungtynėse Romoje tarp vietos AS klubo iš Miuncheno "Bayern" prieita prie peilių tarp "germanų" ir "romėnų" žiurovų.

Muštynės

Stebėdamas V. Vokietijos ledo ritulio pirmenybių baigmę netolimaime Mannheim'e vietos klubo su Rosenheimu, stebėjau manheimiečių fanatiškumą — jie apmėtė ledo aikštę ne tik popie-

Skautų veikla

• A. A. Rinkūniui iškeliauvus į amžinybę, reiškiamė gilią užuojautą ps. G. Paulionienei, sesėm skautėm Audrai, Linai ir Seimai.

• D. penktadienį "Šatrijos" tunto skautės budėjo adoracijoje prie Kistaus karsto Prisikėlimo šventovėje.

• Kaziuko mugės metu "Skautų aidui" paaukojo: \$100 — Prisikėlimo par. bankelis; \$20 — A. Kazilis, dr. S. A. Kazlauskas; \$13 — D. Barzdžiūtė; \$11 — A. Draugelis, V. Turūtė; \$10 — P. Jankauskas, O. Juodišienė, V. Petraitis, H. Stepaitis, V. P. Skirgaila; \$5 — p. Baranaukas, A. Saplienė, O. Indrelienė; \$3 — E. M. Kazakevičiai, S. Kuzma, M. Vasiliauskienė, dr. R. Saplys, J. Dambara, V. Keturakis, G. Sendžikas, E. Lorenz, neįskaityta pavarde; \$2.50 — G. Valiūnienė. Ačiū visiems. — D. Barzdžiūtė

SPORTAS

VYČIO ŽINIOS

ŠALFAS žaidynėse Atvelykio savaitgalio metu Detroit'e dalyvavo 4 Vyčio komandos. Krepšinyje varžysis 3 komandos — vyrų A, B, jaunių A, tinklinyje — vyrų tinklinio komanda. Vyrų A krepšinio komanda tikisi geros sėkmės. Komandą sustiprino iš Bostono atvykęs Jonas Karpis, kuris galvoja grįžti į Torontą. Krepšinio komandos su dideliu pasiryžimu ruošiasi šioms žaidynėms. Treniruotės vyksta kelis kartus savaitėje.

Krepšinio pirmenybėse vyčiausiai pralaimėjo pirmas baigines rungtynes pirmos vietos laimėtoji 54-60. Laimėtoją nulems antrosios rungtynės, kurios įvyks artimiausiu laiku. Komandoje žaidė: Duliūnas 6, Simonaitis 12, Kneitas 13, Pollman 11, R. Karpis 12, Stravinskas 2.

Andrius Klimas, iškilus Vyčio krepšininkas, sėkmingai reiškiasi ir kaip imtyninkų treneris. Jis treniruoja savo mokyklos imtyninkus, kurie yra pasiekę gražių laimėjimų komandinėse ir individualinėse varžybose. Jo treniruoti imtyninkai gerai reiškiasi ir už mokyklos ribų. Kanados jaunių pirmenybėse jo mokinyr yra laimėjęs pirmą vietą. Mokyklų varžybose net 6 jo imtyninkai yra tapę meisteriais. Ontario imtynių sporto vadovybė siūnia pasižymėjusį trenerį į Švediją pasitbulinti sporto psichologijoje. A. Klimas yra baigęs fizinį auklėjimą ir mokytojauja New Toronto aukštesnės mokyklose.

Mūsų rėmėjui H. Steponaičiui nuoširdžiai dėkojame.

Linas Azubalis, vienas geriausių Sv. Mykolo mokyklos krepšininkų, pakviestas į Toronto miesto mokyklų rinktinę rungtynėms prieš priemiesčių geriausių. L. Azubalio vadovaujama Sv. Mykolo mokyklos komanda laimėjo lygos pirmenybės ir kartu su J. Karpiu sudarys Vyčio komandos branduolį Detroito žaidynėse. A.S.

TAX J&L SULLIMERSKI

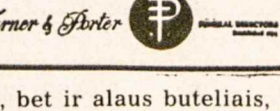
Mes garantuojame:

- Tikslų apskaičiavimą mūsų pačių skaitytuvais
- Nurašymą visų galimų atskaitų
- Puikus patarnavimas pigiomis kainomis
- Išsūtų metų finansiniai patarnavimai bei patarimai

2290 Bloor St. W. (at Runnymede) Toronto. Tel. 769-4558 (nuo 10 v.r. iki 19.30)

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave, Toronto 3, Ont. Tel. 533-7954

riais, bet ir alaus buteliais, pinigais... Rungtynės ne tik dėl muštynių tarp žaidėjų, bet ir negalėjimo aikštėje čiuožti teisėjų keltą kartų buvo nutrauktos. V. Vokietijos meisterio vardas nukeliavo į Bavariją, laimėjus Rosenheimui prieš Mannheimą iš eilės trejas rungtynes. Dabar laukiame pirmenybių Čekoslovakijoje, nes Vokietijos teismo įstatyme prašoma skambinti "collect" Toronte ir apylinkėse peršiose skambinti "collect"

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

- 9 % už 90 dienų termin. indėl.
- 9 1/2 % už 6 mėn. termin. indėlius
- 10 % už 1 m. termin. indėlius
- 10 % už 2 m. termin. indėlius
- 10 1/2 % už 3 m. termin. indėlius
- 10 % už pensijų planą
- 9 1/2 % už namų planą
- 8 % už specialią taup. s-tą
- 7 1/2 % už taupymo s-tas
- 6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:

- už asmenines paskolas nuo 12 %
- už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
- su nekeičiamu nuosimčiu
- 1 metų 11 3/4 %
- 2 metų 12 1/2 %
- 3 metų 13 % (fixed rate)
- su keičiamu nuosimčiu
- 1, 2 ar 3 metų 11 % (variable rate)

AKTYVAI virš 43 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% [kainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydys, bet neduodau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidas, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BUSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario ir 532-1149 M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5 Telefonas 489-1543

(staiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų)

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6

Alfonas Garbenis, jn. B. Econ. CRA. Kvalifikuotas (kainojimas nuosavybių dėl mortgicijų. Patarnauja palikimų (Estates & Capital Gains), investicijų ir kituose nekilnojamo turto reikaluose.

A. E. LEPAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *

(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 537-3431 Namų 769-9424

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

Dabar turime (vairių silkių pigia kaina: kibiras — \$32.50 arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkių)

Turime (vairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas. Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukiti kairėn prie pirmųjų svisių (l. pietus) Wharton Way.

Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

A.P. GOMES

Real Estate & Insurance Ltd.

Perkant ar parduodant nekilnojama nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus

Antanas Blūdžius

1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario

Ruošiasi būsimiems renginiams

KLB Toronto apylinkės valdybos planai bei darbai

Š. m. spalio 11-13 d.d. Toronte įvyks Kanados lietuvių dienos, o š. m. birželio 11-29 d.d. tradicinė tautybų savaitė Karavanas. Paruošiamieji darbai tenka apylinkės valdybai ir visiems apylinkės lietuviams.

Kovo 27 d. Lietuvių namuose posėdžiavo apylinkės valdyba, pirmininkaujant A. Vaičiūnui, sekretoriaujant V. Kulniui. Posėdyje buvo aptarti minėtų renginių planai bei paruošiamieji darbai. Iš pirm. A. Vaičiūno pranešimo bei susirašinėjimo su "Vilniaus" rūmų pensininkų klubo pirmininku paaiškėjo, kad kurie nesusipratinimai ryšium su iškraustymu iš pensininkų namų vieno sergancio tautiečio. Posėdis pritarė dėtom pastangom. Perskaitytas J. Varanavičiaus laiškas, pareiškiantis savo pasitraukimą iš valdybos veiklos. Posėdis apgailestavo vertingo spaudos darbuotojo netekimą ir nutarė dėti pastangas, kad jis grįžtų į eitas pareigas.

Platesnį pranešimą apie Karnavalą ruošia padarė jo va-

dovas R. Budnikas. Šis renginys reikalingas didelės tautos. Nariai pasiskirstė darbais.

Kanados lietuvių dienų rengimo reikalais pranešimus padarė numatytų komisijų vadovai. V. Kulnys priminė, kad KLD leidinys jau ruošiamas, redakcinis kolektyvas puikiai darbuojasi. J. Norvaiša-Girinis, meninės koncertinės dalies tvarkytojas, priminė, kad iki šiol vis dar trūksta atsakymų iš numatytų kvieštininkų kultūrinių vienetų. Todėl balandžio 3 d., 7.30 v., Lietuvių namuose kviečiamas meninių vienetų vadovų pasitarimas. A. Vaičiūnas rūpinasi patalpomis. Jis tikisi netrukus turėti pilnas žinias ir pasirašytas sutartis. D. Garbaliuskiene apibūdino literatūros vakarui ruošti kultūrinių vienetų pasitarimų reikalingumą.

K. Raudys siūlė KLD leidinyje įvesti ir anglų kalbos sekciją. Palikta tolimesniam aptarimui. Numatyta dailininkų paroda. Jų ruošimui numatomas komitetas.

L. Girinis

Metinis "Paramos" susirinkimas

Lietuvių kredito kooperatyvo "Parama" metinis susirinkimas įvyko Toronto Lietuvių namuose 1985 m. kovo 24 d., dalyvaudant 386 nariams.

Susirinkimą pradėjo ir jam pirmininkavo ilgametis "Paramos" v-bos pirm. H. Stepaitis, pakvietęs tylos minute prisiminti ir pagerbti praėjusių metų laikotarpįje mirusius 45 narius. Pernykščio metinio s-mo protokolą perskaitė v-bos vicepirm. V. Aušrotas.

Valdybos pirmininkas savo pranešime pažymėjo, kad praėję veiklos metai "Paramai" buvo sėkmingi ir kad ji stovi ant tvirtų pamatų, tuo tarpu kai kurios kitos kredito unijos dar vis turinčios rūpesčių. Unijų centrinė taip pat pradeda atsigauti. "Paramos" balansai praėjusiais metais peršoko 43 milijonus dolerių, o narių skaičius paaugo ligi 5,310.

12d. D. Vaidila pranešė, kad praėjusių metų pelnas buvo \$218,148, o finansiniai rezervai metų gale pasiekė netoli \$1,200,000. 1984 m. buvo padidintos metinės aukos įvairiomis organizacijom paremti — nuo \$300 ligi \$400. Toronto Maironio mokyklai šiemet paskirta \$2,600, o Vasario 16 gimnazijai \$1,500. Tos gimnazijos bendrabaučio remontui paskirta \$5,000. Iš metų pelno paskirta per \$23,000 organizacijų veiklai paremti (1983 m. — \$16,000).

Savo veiklos apyskaitą taip pat perskaitė kredito komisijos pirm. V. Petraitis. Per metus išduotos 487 paskolos \$13,763,698 (175 nekilnojamo turto paskolos — \$11,611,910).

Nesant diskusijų, buvo patvirtintos apyskaitos, patvirtintas tas pats revizorius Wm. N. Boddy sekantiems metams.

Vienbalsiai priimtas įstatų pakeitimas, liečiąs paskolų dydį ir nario sąvoką.

I valdyba, nesant daugiau kandidatų, aklamacijos būdu (be balsavimo) perrinkti kadenčias baigė du nariai — V. Aušrotas ir dr. J. E. Birgiolas, o i kredito komisiją — V. Petraitis.

Rinkimus į priežiūros komitetą laimėjo buvęs v-bos narys S. Masonis — 212 balsų (Skrebutėnas 142).

Susirinkimo metu buvo iškeltas susirūpinimas blogu pašto patarnavimu ir siūlyta pasiųsti skundą pašto vadovybei. Susirinkimas užtruko 1,5 val. V. A.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai

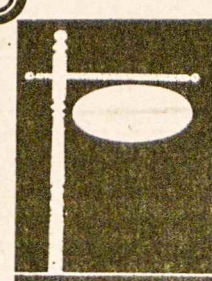
(contact lenses).

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliuminio gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Juozas (Joseph)

Norkus

namų pirkimo ir

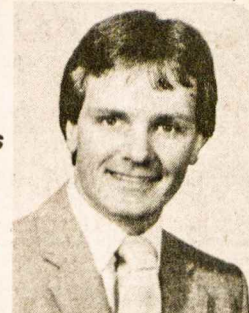
pardavimo atstovas

patarnauja

lietuvių kalba

Nemokamas namų

įvertinimas

Kingsway Real Estate Ltd. Realtor

1614 Bloor Street West

(priešais Toronto Lietuvių namus)

Telefonas 535-2331, namų 532-5893

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE

BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

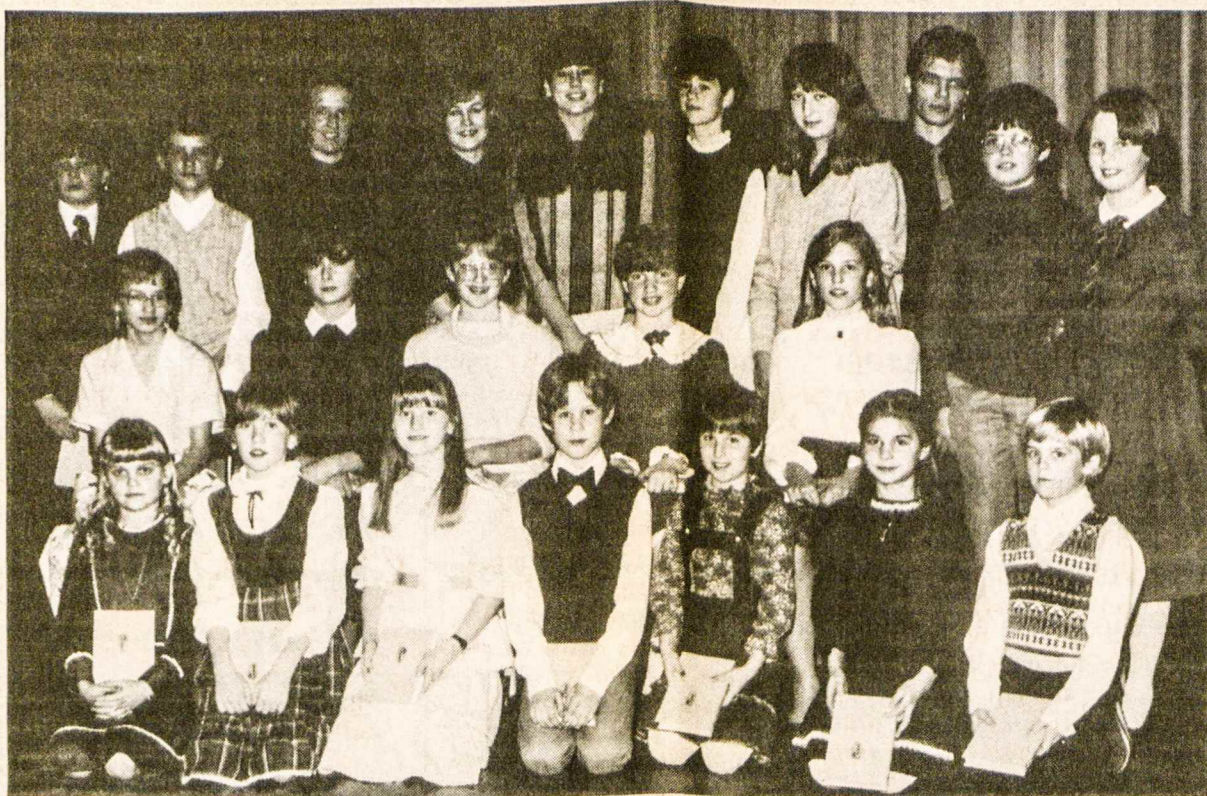
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA

• 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Jaunųjų talentų popietės dalyvės ir dalyviai Anapilio salėje. Sėkmingą jų koncertą surengė Anapilio fortepijono vairo komitetas 1985 m. vasario 24 d. Dalyvavo per 20 talentų

TORONTO

Vietoj užuojautos bei gėlių a.a. A. Rinkūno laidotuvių V. Kulnys paaugojo "Tėviškės žiburiams" \$10.

A.a. Elzbieta Jonūnienė atminimui, užjaušdami brolių Juozą Pažemę ir jo gimines Lietuvoje, Halina ir Vladas Gumauskai paaugojo "Tėviškės žiburiams" \$20.

A.a. Juozo Račio vienerių metų mirties sukakčiai paminėti duktė Regina Bendikienė paaugojo "Tėviškės žiburiams" \$25.

A.a. Pranas Eidukaitis mirė balandžio 7 d., 10 v.r. Ilgesnį laiką velionis sirgo ir buvo gydomas Šv. Mykolo ligoninėje. Pašarvotas Turnerio ir Porterio laidotuvių namuose. Laidojamas lietuvių kapinėse balandžio 10 d. iš Lietuvos kankinių šventovės. Velionis buvo dosnus "TŽ" rėmėjas ir kiekvienais metais skirdavo koki nors savo drožybos darbą "TŽ" loterijai. Jo liūdi duktė p. Mičiūnienė ir kiti artimieji.

PADĖKA

Didžiausia mano padėka visoms ponomis ir panelėms, suruošusioms ir dalyvavusioms mano mergvakaryje. Dėkoju už taip gražias ir vertingas dovanas, kurios man bus reikalingos naujam mano gyvenimui. Ypatinga padėka mano krikšto mamai L. Pevevičienei. Taip pat dėkoju G. Budreckienei, J. Končienei, A. Siminkevičienei, Z. Urbonienei, S. Lemberienei, kurios įdėjo tiek daug darbo ir laiko į paruošimą tokio jaukaus pobūvio. Visiems nuoširdžiausiai dėkinga —

Judita Girytė

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata — \$20, JAV-se — \$20 amerikiečių. Naujam skaitytojui — \$15.00.

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

1985 metų

ekskursijos

į VILNIŲ ir į kitus Europos miestus

1. Gegužės	16 - 24	\$1481.25
Gegužės	16 - 29	\$1681.25
2. Birželio	20 - 29	\$1712.25
Birželio	20 -	
Liepos	3	\$1912.25
3. Liepos	16 - 24	\$1712.25
Liepos	16 - 29	\$1912.25
4. Rugpjūčio	21 - 29	\$1739.25
5. Rugsėjo	4 - 13	\$1612.25
Rugsėjo	4 - 19	\$1912.25
6. Spalio	3 - 11	\$1421.25

Visos kainos — kanadiškais doleriais. Į šias kainas įskaityta: lėktuvas, viešbučiai, maistas, pervežimai, ekskursija į Kauną, mokesčiai ir drauda. Grupės 1, 3 ir 5 lydesiu as pats. Norintiems nusipirkti automobilius arba ir kitus reikmenis už dolerius.

Sudaromi iškvietai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui. Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniui ar grupėms į visus pasaulio kraštus. Šiais metais dirbsime 3 žmonės. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ar telefonu.

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,

Toronto, Ontario M6P 1A5

Sudbury, Ontario

"GELEŽINIO VILKO" žuklautojų ir medžiotojų klubo valdyba balandžio 20 d., 210 Drinkwater St., Šv. Kazimiero parapijos saleje (lenkų) ruošia metinį parangimą. Bus bendra vakarienė, 1984 m. pasižymėjusioms žuklautojoms ir medžiotojoms žymenų (taurių) įteikimas. Meninė programa atliks lietuvių trijulė, vadovaujama M. Benotienės iš Toronto. Pradžią — 6 v.v. lėjimas: nariams-nario kortelė, svečiams — \$6.00 asmeniui. Kviečiami visi klubo nariai, taip pat ir svečiai.

Valdyba

Edmonton, Alberta

TRIŲ DIENŲ REKOLEKCIJAS Lietuvių namų koplyčioje kovo 15-17 d.d. vedė iš Otavos atvykęs kun. dr. V. Skilandžiūnas. Įspūdingai-mistiškai atrodė ant pamokslų sakyklos pakabintas didžiulis Rožinis. "Šis Rožinis yra brangiausia ir mieliausia man dovana, kurią iki šiol esu gavęs" — tarė rekolekcijų vedėjas. "Tai kalinių rankų darbas, jų dovana man, kai po 12-kos metų užbaigiau darbą kaip kalėjimų kapelionas Ontario provincijoje". Rožinis, meistriškai padarytas, su kun. Skilandžiūno nuotrauka ir mažutė spyna bei raktu, simboliškai vaizduojas kalėjimą, iš karto atkreipė dalyvių dėmesį.

Visas rekolekcijų dienas turinguose pamoksluose misijonierius išsamiai kalbėjo ir palietė ne vien tik religinius, bet taip pat ir tautinius-patriotinius jausmus. Ačiū Jums, Kunige, už atsilankymą ir dvasinį mūsų atgaivinimą bei sustiprinimą.

Po kovo 17-tos pamaldų bendros kavutės metu Lietuvių namų saleje svečias turėjo progos pasikalbėti bei daugiau susipažinti su Edmontono bei apylinkės tautiečiais.

Kun. dr. V. Skilandžiūnas kovo 13-20 d.d. globojo bei pavežiojo ilgamečiai mūsų kolonijos gyvenytojai dr. Juozas ir Bronė Pilipavičiai, gyvenantys St. Albert mieste, prie Edmontono. Mielas svečias turėjo progos ir asmeniškai aplankyti kai kuriuos tautiečius jų namuose.

BALANDŽIO MĖNESI bus gauta iš provincinės valdžios tiksliai data duotam "Casino" leidimui Lietuvių namų vardu. Ši data bus paskelbta spaudoje ir aplinkraščiuose. Apie gautą "Casino" leidimą bei jo tikslus buvo plačiau rašyta "TŽ" 10 nr. Edmontono korespondencijoje.

Dobilas

Regina, Saskatchewan

VIENINTELIO LIETUVIO KAPAS. Atvykęs Kanadon dr. St. Stonkų patraukė Saskačevanas, svetinga provincija ateiviams gydytojams. Čia ateiviskas savo dienas pradėjo dr. Jonas Šemogis, dr. Juozas Sungaila, dr. Vladas Šulma, dr. Jonas Uldukas. Pirmieji du po kelerių metų praktikos, persikėlė į rytus, likusieji įsikūrė Saskačevane.

Buveik 30 metų velionis išgyveno Esterhazy. Jau pats vardas rodo vengrišką vietovės kilmę, o muzikos mėgėjams primena tu didikų globotą Franz Josef Haydną. Praėjusio šimtmečio gale grafas Paul Esterhazy toje vietovėje įkurdino vengrų pionierių grupę. Iš to kilo ir vietovės vardas. Ateiviai ant kalnelio pastatė didelę akmeninę šventovę. Aplink ją gamta klebonija, šventorius, kapinės. Vieta pavadinta Kaposvar, valdžios globojama kaip istorinė vieta. Mėgdamas istoriją ir gamtą, velionis dr. St. Stonkus dažnai ten lankėsi, ypač atvažiavus giminėms ar draugams. Nuo kalnelio matyti visa apylinkė, vasara, lyg jūra, banguojantys kviečiai.

Atėjus jo valandai, velionis buvo palydėtas didelės grupės žmonių ir kapinės plačiuose prerijų laukuose amžinam poilsiui. Žemė pridengta ta patį ilgesį tėvynės, kaip ir šalia gulintųjų. Taip Kaposvar kapuose atsirado vienas vienintelis lietuviškas vardas — Dakaras Stasys Stonkus. Kr.

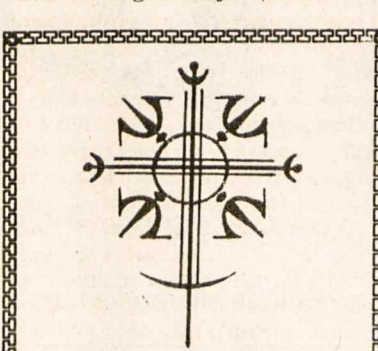
Rašto žmogus ir...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

"Tėviškės žiburiams", "Aidams" "Vytėiui", "Draugo" žurnalisto premijai (dar neįteikta) ir "Observer" po \$500 — "Moteriai" ir "Šv. Pranciškaus varpeliui". Iš viso \$10,000.

Iš kun. dr. J. Prunskio fondo paskirstyta bendra suma: žurnalistikai ir radijui — \$14,000, mokslo darbams — \$6,600, visuomeninei veiklai — \$5,500, religiniams veikalams — \$9,000, bestristikai — \$2,000, jaunimui ir moksleiviams — \$3,300. Sudaryti fondai "Ateities", skautų ir visuomeninėms premijoms — \$21,000. Katalikų laikraščiams ir žurnalams — \$10,000. Iš viso \$71,400.

Kun. dr. J. Prunskis yra pasiūlyęs pasiųsti šiemet į šiem lietuvių kat. laikraščiams paramą: "Šaltiniui" Anglijoje — \$500, "Krivulei" Vokietijoje — \$250, "Tėviškės aidams" Australijoje — \$500, "Laikui" Argentinoje — \$500.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Gerry Loughheed Funeral Home

252 Regent Street South

Sudbury, Ontario P3C 4C8

Telefonas: (705) 673-9595

Visais keliomis

reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Tėviškės žiburiai • 1985. IV. 9 — Nr. 15 (1834) • psl. 9

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

\$500: Prisiėlimo parapijos kredito kooperatyvas; \$300: Pasaulio lietuvių katalikų kongreso komitetas; \$222: Andrius Mačiulis; \$100: KLB moterų draugijos Prisiėlimo parapijos skyrus; \$72: prel. J. A. Kučingis, J. Lukša; \$60: Veronika Petruškevičienė; \$57: P. Šalna; \$34: P. Dovidaitis; \$25: A. Obcarkis, A. Viskontas; \$24: A. Steponavičienė; \$20: Ona Dementavičienė, Kazys Zara, A. Kusinskis; \$17: H. Bernotas, Juozas Stempužis; \$15: P. Skablauskas, Povilas Kirtukas; \$12: Z. Rickus, Jonas Plečkaitis, Romas Zubrickas.

\$10: S. Nedas, T. Galinienė, K. Černauskas, Leonas Valiukas, Edvardas Bobinas, E. Undraitis, P. Bružas, Petras Jonikas.

\$7: E. Punkris, K. Dulevičius, Jonas Romikaitis, S. Narmentas, Andrius Mironas, kun. A. Petraitis, Jadvyga Smulskienė, P. Gaudys, Z. Martinaitis, Jonas Steibis, R. Strikas, Leonas Baltušis, Z. Čečauskas, C. K. Jonys, M. Januska, V. Jakubaitis, V. Kupkevičius, J. Kristolaitis, Jonas Danaitis.

\$6: J. Bukšaitis, P. Kareckas, Bronys Raila, S. G. Noreika; \$5: J. Kęsgailienė, Aleksas Liutkus, V. Juodis, Juozas Jurkus, Juozas Račius, Ignas Kriaučiūnas, Kazys Gimzauskas, E. S. Filek, V. D. Norvilas; \$4: A. Kenstavičius; \$3: L. Jankauskas, J. Miliūsis.

\$2: D. Augaitis, L. Balaišis, V. Akelaitis, Ignas Genys, A. Gražulis, V. Juodis, S. Janušonis, A. Navickas, Kostas Pivoras, E. Laukys, K. Jasudavičius, Sofija Šimkienė, Petras Palys, P. Šernas, A. Žinaitis, P. Abromaitis, J. Bendoraitis, Stasys Druskis, J. Dočkus, A. Laučius.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė:

\$100: Prel. Jonas Balkūnas; \$80: Mrs. Tonia Gureckas; \$50: Birutė Strazdienė, dr. M. Ramūnienė, Povilas Bosas; \$47: A. Baliaukonis; \$37: A. Urbonas, A. Valavičius, St. Barančiukas; \$35: kun. Juozas Pragubickas; \$30: R. Dirvelis, kun. Antanas L. Rubšys.

\$27: prel. J. Bertašius, P. Bigauskas, P. Krilavičius, Jonas A. Lelis, B. Laučys, A. Urbonas, Pranas Seibutis, Robertas Tirilis, Vytas Valskis, J. Matijošaitis, A. Rukšys, St. Žvirblys, Simas Augaitis, J. Janulaitis, D. Puzeris, Pranas Gudžinskas, V. Dauginis, St. Girčys; \$26: M. Rybienė, Pranas Žuylis, S. Mačiulaitienė.

\$25: Aleksas Kuzmarkis, P. Kit-

ra, B. Kupcikas, J. Zakaras, Juozas Žemaitis, Stasė Jokubynienė, V. Bruzgis, kun. A. Babonas, B. Pakulis, Stasys Paškauskas, G. Repčienė, L. Raslaivičius, M. Rudzinskaitė, S. Remeikaitė, J. Šmaizys, dr. R. Saplys, Vincas Šalčiūnas, V. Kalsgiris, dr. Adolfas Šlezas, B. Sriubickis, A. Trumickienė, K. Tuba, Ona Velyvienė, O. Vilėniskis, A. Viskontas, Juozas Vizgirda, Mečys Zubrickas, Gaida Zarkienė, J. Mikonis, O. Kudukienė, M. Grincevičius, Violeta Chaves, E. Čuplinskas, R. Ayre, J. Baužys, T. E. Apanavičiai, J. Bendoraitis, L. Baltrėnas, dr. S. Čepas, Bronius Jurgutis, V. Karūnavičius, Aleksas Kikilas, Algirdas Kurauskas, Jurgis Janušaitis, M. Januška, H. E. Kazlauskas, Ignas Kriaučiūnas, M. Petronis, R. Saulėnaitė, L. Vyšniauskas, S. Vaičekauskas, D. Goudie, Elena Dambrūnienė, A. Šmitas, Vladas Makuza, K. Matkevičius, S. Nagirionis, V. D. Norvilas, V. Laurinaitis, S. G. Noreika, R. Mitalas, R. J. Geležūnas, Jonas Gedvilas, Algis Grigas, Vytas Augustinavičius, A. Artiekonis, V. Mikalonis, L. Baumgard, dr. R. Barakauskas, Arno Heid, Antanas Dovidaitis, J. Kristolaitis, Pranas Juodvalkis, Petras Judzėntis, B. G. Kruckis, A. Krausas, P. Jankauskas, prel. J. A. Kučingis, B. Kripkauskienė, Stasys Juozapavičius, J. Lukša, Jonas Romikaitis, Eric Petrus, Leonas Prialgauskas, Algis Pacevičius, A. Obcarkis, Alfonsas Pivoriūnas, V. Pulkauninkas, Kęstutis ir Rūta Poška, F. Ramonas, K. Pabedinskas, Rapolas Palšaitis, V. Sakas, E. Stravinskis, Aldona Zailskaitė, Pranas Gasparonis, R. Dementavičius, K. Černauskas, Juozas Rudaitis, B. Pakalniškis, Mrs. Ona Spidell, Vacys Urbonas, J. Vinslovas, Romas Vaštočas, Antanas Vadeika, V. Vaičiūnas, Jack Naras, I. Macerinskienė, Stasys Majauskas, Marija Mogenis, Andrius Mačiulis, C. Zander, V. Vaitkus-Vaitkevičius, E. Daniliūnas, Vincas Mamaitis, Mrs. Dalia Scott-Gruodis, L. Matukas, J. Lazdauskas, A. Matulaitis, L. Monstvilas, J. L. Jaseliūnas.

Už penkerius metus po \$30 rėmėjo prenumeratą atsiuntė Povilas Genčius. Nuosirdius ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame visiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą, prideda ir auką. Taip pat dėkojame atsiuntėjams už loterijos bilietėlius didesnes sumas.

PERKATE AR PARDUODATE NAMUS?

SKAMBINKITE

BIRUTEI GRIGAITYTEI-SPUDIENEI

BOSLEY

188 Eglinton Ave. E.,

Toronto, Ont. M4P 2E4

W. H. BOSLEY & CO. LTD. REALTOR (416) 486-5777 445-9469

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 303

Toronto, Ontario M6S 4W3

Bloor ir Jane gatvių kampas

MONTREAL QUE

Skautai ir skautės kovo 31 d. AV parapijos salėje suurošė Kaziuko mugę. 10 v.r. visi skautai ir skautės dalyvavo pamaldose, kurias laikė kun. J. Aranauskas, vargonavo muz. A. Stankevičius. Po pamaldų salėje įvyko iškilminga suėiga, kurioje dalyvavo ir LS serijos vyr. skautininkė S. Gedgaudienė iš Klivlando. Po įvairių skautiškų įsakymų bei pasikeitimų dovanėlėmis su vyr. skautininke, pastaroji tarė trumpą šiltą žodelį skautams. Po to didelės susirinkusių būrys pradėjo bandyti savo laimę įvairiose loterijose, kiti pirkė skautiškus rankdarbius arba ėjo valgyti skautišką pietų. Mugė buvo turtinga. Tikėtina, kad rengėjai, įdėję daug darbo, pasipildė savo iždą.

Sol. Gina Čapkauskienė įsijungė į G. Puccini "La Boheme" operos kolektyvą ir atliko Mussetos vaidmenį. Šios operos premjera buvo balandžio 4 d. ir bus statoma aštuonias savaites ketvirtadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais. Dėl kitų įsipareigojimų sol. Gina šeštadieniais nedainuos. Adresas: La Bergerie, 120, Chemin de St-Jean, La Prairie, Que. Vietas rezervuoti iš anksto tel. 659-7648. Kaina — \$7.50.

KLK moterų dr. J. Montrealio skryčiaus valdyba naujai persitvarkė: pirm. D. Staškevičienė, vicepirm. M. Vapšienė, sekr. B. Rupšienė, ižd. E. Kerbelienė ir narė A. Morkūnienė. "Rūtos" klube balandžio 24 d., 1 v.p.p., kalbės Irena Lukoševičienė apie socialinę pagalbą vyresnio amžiaus žmonėms. Mergaičių "Pavasario" choras, vadovaujamas muz. M. Roch, rimtai ruošiasi savo penkmečio minėjimui, kuris įvyks gegužės 4 d., 7.30 v.v., AV parapijos salėje. Programa dalyvaus ir sol. Gina Čapkauskienė, ir Hamiltono "Aidas", ir Otavos "Ramunėlės". Po koncerto bus vaišės ir šokiai. A. A. Anelė Nomeikienė-Zinaitė (Nellie Nomeika), 73 m. amžiaus, mirė kovo 25 d. Iš šv. Kazimiero šventovės palaidota kovo 29 d. Liūdi dvi seserys ir brolis su šeimomis.

Šv. Kazimiero parapijoje. — Verbų sekmadienio Mišios prasidėjo palmių šventinimu ir procesija. Mišias atnašavo klebonas, pamokslą pasakė kun. Izidorius Saduskas, pradėdamas rekolekcijas. Pamokslė jis priminė Lenkijos tikinčiuosius, kurie, būdami sunkiose sąlygose, sekmadieniais uoliai dalyvauja Mišiose, nors šventė būna už 5-6 km, nekūrenta. Čia, turtingame krašte, nepalikime Kristaus tik šventovėje užrakinto, sakdami nėra laiko, ypač rekolekcijom — kalbėjo kun. Izidorius. Rinkliava buvo skirta tikinčiajai Lietuvai. Mišios baigtos giesme "Garbė Aukščiausiajam". — Vysk. J. E. Baltakis aplankys mūsų parapiją gegužės 3 — šeštadienį; 3 v.p.p. bus iškilmingos Mišios su vyskupo pamokslu. Svetainėje — vakarienė dalyvaujant vyskupui. Bilietai gaunami iš anksto. — Gegužės 14 d. po Mišių — Šv. Onos dr. J. Floridoje praleidę grįžo — Martynas, Albina Kringeliai, Juozas, Lena Asipavičiai, p. Celterienė. Sk.

Laikraštis "Echos-Vedettes" 1985. III. 10-16 išspausdino informaciją, iliustruotą dviem nuotraukomis, kuriose matyti sol. Gina Čapkauskienė-Capkas su kitais solistais, pradėjusiais dainuoti restorane "Pavillon Sichen". Ešą "Place des Arts" teatras pasidarė neprieinamas operos solistams, tad jiems tenka įieškoti kitų būdų savo menui skleisti. Minėtame restorane duodamas kinietiškas maistas. Solistai dainuoja valgantiems klientams jų pageidaujamus kūrinius. K.

Greitas ir tikslus patarnavimas! Tel. Bus.: 722-3545 Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Certifikatus: min. \$1,000.00			
1 metų	10.25%		
Terminuotus indėlius:			
1 metų	10 %		Nekilnojamo turto,
180 — 364 d.	9.50%		asmenines ir
120 — 179 d.	9.25%		prekybines.
30 — 119 d.	8.75%		Paskolos
Trumpalaikius indėlius			mirties
už \$20,000 ar daugiau			atveju
Taupomosios sąskaitos:			draudžiamos
specialios	6.75%		iki \$10,000
su draudimu	6.50%		
kasdieninis %	6.50%		
Čekių sąsk.	5 %		

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS		3907A Rosemont	
1475 De Seve			
Pirm. antr. treč.	9.00 — 3.00		
Ketvirtadieniais	12.00 — 8.00	4.00 — 8.00	
Penktadieniais	10.00 — 6.00	2.00 — 6.00	

SUMUŠTINIŲ, LEDŲ IR SILDAINIŲ PARDUOTUVEI reikalingi pagalbiniai asmenys vasaros mėnesiais Wasaga Beach vietoje, dalinė ir pilnalaikė tarnyba. Patirtis ir draugiška laikysena yra būtina. Reikės dirbti vakarais ir savaitgaliais. Siųsti konfidencialiai smulkiai savo veiklos santrauką: Samori Inc., 239 Sandwell Drive, Oakville, Ont. L6L 4P3.

MYKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronto.

CANDLELIGHT CATERERS SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuves, rengimai namuose ir laidotuvių pusrėčiai. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronto.

EUROPEAN CATERING Gaminamas maistas visom programai, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kurio metu: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronto.

Lietuviška gėlių krautuve savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuviams, įvairiems rengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

Pavasariu dvelkiantis "Tėviškės žiburių"

BALIUS

Kviečiame dalyvauti visus tautiečius ypač iš Toronto, Mississaugos, Hamiltono, Delhi, St. Catharines, Londono ir kitų vietovių, kurias lanko "Tėviškės žiburiai".

Meninėje programoje girdėsime vyrų chorą "Arą" su naujai paruoštu repertuaru, solistų — Rimo Strimačio ir Vacio Verikailio duetus akompanuojant muz. J. Govėdai

Dalyvausime dviejose loterijose — didžiojoje (su specialiais bilietais) ir mažojoje (su įėjimo bilietais). Šokiams gros lietuvių mėgstamas orkestras "Les and the music masters"

Veiks įvairių gėrimų baras, bus galima gauti J. Bubulienės pagamintų lietuviškų valgių

Baliaus pradžia — 6.30 v.v., programos — 7 v.v.

Stalai (po 10 asmenų) rezervuojami "Tėviškės žiburių" administracijoje tel. 275-4672.

Bilieto kaina — \$6.00, studentams — \$3.00.

Dalyvaukite ir padėkite spaudai gyvuoti!

jau čia pat —
Atvelykio
šeštadienį,
balandžio 13,
didžiojoje
Anapilio
salėje

(2185 Stavebank Rd.,
Mississauga, Ont.).

TORONTONT

Anapilio žinios

— Didžiosios savaitės pamaldos, koncelebruojamos keturių kunigų, buvo gausiai lankomos, ypač Prisikėlimo apeigos Velykų rytą. Gražų įspūdį padarė parapijos choras, pasipuošęs nauja liturgine apranga. Muzikine dalimi rūpinosi J. Govėdas, giedodami R. Paulionis, R. Strimaits, S. Žiemelytė. Kristaus kapo papuošimui rūpinosi kat. moterų skyrius.

— Aukojų: religinei Lietuvos šalpai: \$1,100 kat. moterų dr. J. skyrus ir socialinė par. sekcija (iš šalpos popietės pelno), \$200 — kun. dr. J. Gatauskas; parapijai — \$200 A. Kanapka, \$60 — T. Bartkus.

— Kat. moterų skyrius telkia pagalbą Motinos Teresės labdaros darbams Indijoje: atitinkamus maisto gaminius, drabužius bei medžiagas ir lėšas persiuntimui.

— A. a. Pranas Eidukaitis laidojamas balandžio 10 d.

— Mišios balandžio 14, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Anastaziją Ščepavičienę, 11 v.r. — už a.a. Alfonsą Dausą ir Viktorą Kaknevičių.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos Atvelykio diena (bal. 14) ir bal. 21 — 9.45 v.r.

— Iškilmingos ekumeninės pamaldos, prisimenant 1000 metų krikščionybės sukaktį Ukrainoje, bus laikomos balandžio 20 d., 2.30 v.p.p., St. James anglikonų katedroje. Organizuoja Kanados komitetas. Lietuvių evangelikų taryba bus atstovaujama.

— Lietuvių evangelikų teologinio fondo valdybos posėdis — bal. 15 d., 4.30 v.p.p., G. Serno įstaičioje, 85 East Mall, kambarys 111. Tel. 259-6323.

— Parapijos tarybos posėdis — bal. 17 d., 7.30 v.v., parapijos salėje.

Lietuvių namų žinios

— LN socialinių reikalų srityje sutiko dirbti Rimas Juodis ir Vida Turutaitė. Norintieji su jais pasitarti darbo valandomis skambinkite A. Vaičiūnui tel. 532-3311, vakarais ir savaitgaliais — V. Kulnui tel. 769-1266.

— Aplankyti ligoniai: O. Dobaitienė, J. Simon, J. Vaitkus. Lankė O. Gataveckienė, J. Dambaras, A. Bričkus.

KLK moterų draugijos Prisikėlimo parapijos skryčiaus susirinkimas — balandžio 21, sekmadienį, po Sumos, Parodų salėje su dr. O. Gustainienės paskaita "Tikinčiųjų bendruomenė". Kviečiame nares ir viešias dalyvauti. Taip pat primename, kad mūsų skryčiaus rengiama madų paroda įvyks rugšėjo 22 d. Valdyba

Jauniesiems spaudos bendradarbiams, laimėjusiems Daužvardžio fondo premijas "Tėviškės žiburių" baliuje Atvelykio šeštadienį bus įteiktos dovanos — po knygą "Žurnalistika", kurias atsiuntė Lietuvių žurnalistų sąjungos centro valdyba iš Čikagos. Jas gaus: Darius Čuplinskas, Rūta Girdauskaitė, Jūratė Birekaitė, Marytė Balaišytė, Indrė Čuplinskaitė, Mirga Šaltmiraitė.

SVEIKINAME mūsų narius — Vaidotą Vaičiūną, Paulių Vytą, Rūtą Valaitienę, Ireną Čeršienę ir Andrių Čerškų, išleidusius plokštele "Du gaideliai". Tikimės, kad šis dainų ir žaidimų rinkinys padės jauniausiam mūsų kartai pamilti lietuvišką dainą. Tegul visi vaikai ir jų tėvai įsigysia ir džiaugiasi šia plokštele.

"Volungės" choras

Prisikėlimo parapijos žinios

— Velykose per Mišias giedoj parapijos choras ir dalis "Volungės" choro. D. savaitės budėjime (dieną ir naktį) dalyvavo organizacijos ir pavieniai asmenys. Altorius papuošė V. Siminkevičienė.

— Ruošiasi tuoktis: Jonas Valančius su Melanie Miesemer; Daiva Gaputytė su Allan Hakala.

— Pakrikštyti: Juozapas Andrius, Edvardo ir Vilijos Punkrių sūnus; Jesse-Matthew-Gustav, Birutės (Plučaitės) ir Peter Guhl sūnus.

— Balandžio 8 d. palaidoti: a.a. Povilas Grigaravičius, 61 m., ir Elzbieta Joniūnienė, 89 m.

— Kun. dr. F. Jucevičius, šioje parapijoje dirbęs pusantrų metų, Montrealio arkivyskupo pakviestas, sutiko ten vienoje parapijoje eiti klebono pareigas.

— Parapijos susirinkime išrinkti į tarybą: L. Baziliauskas, V. Bireta, D. Didžbalienė, J. Genys, jn., M. Kušlikienė, V. Marcinkevičius, V. Melnykas, A. Nausėdas, J. Poškus, I. Poškutė, St. Prakas, D. Puterienė, Al. Simanavičius, V. Siminkevičienė, V. Skrinkas, O. Skukauskienė.

— Mišios vaikams ir jų tėveliams, kurias organizuoja par. tarybos jaunų šeimų sekcija, bus balandžio 14, sekmadienį, 10.15 v.r., Parodų salėje.

— Mišios balandžio 14, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Balį Radzevičių, 9.30 v.r. — už a.a. Reginą Hillenbrand ir Šmigelskių šeimos mirusius, 10.15 v.r. — už a.a. Petrą Kirsutį ir Joną Vėtą, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už a.a. Joną ir Nataliją Baltakius.

"Tėviškės žiburių" spaudos baliuje balandžio 13 d. bus didžioji loterija, kuriai gauti šie laimikiai: \$500 — "TŽ" leidėjui; paveikslai dailininkų — Pr. Baltuonio, P. Bigausko, Z. Dobilo, D. Lukavičiūtės, R. Paulionio, A. Tamošaičio, A. Tamošaitienės, T. Valiaus, R. Žiūraitienės, H. Žmuidzinienės; keramikos darbai — V. Balsienės, S. Pacevičienės; skulptūra — J. Dagio; medžio drožybos kūrinių — K. Abromaičio, A. Katelienės, B. Miševičiaus; kilimas — "Mohawk Furniture"; lietuviškos lėlės — D. Staškevičienės, A. Vaitonienės; rankdarbis (pagalvėlė) — G. Baltaduonienės; juoros kriauklių vaza — Z. Rickienės; televizorius (juoda-balta 12 in.) — "V. Dauginis Insurance"; staldengė — G. Valiūnienės; kelionė dviem iš Toronto į Otavą — "All Seasons Travel" (V. Bačeno); gintaras — A. Bliūdžiaus; megzta lovatiesė — E. Jankutės; leidinys "Lithuanian National Costume" — Lietuvių tautodailės instituto; foto aparatas — kun. I. Mikalauskio, OFM; leidinys "Lithuanian Easter Eggs" — Lietuvių tautodailės instituto; plokštelės — solistų A. Grigo ir D. Stankaitės.

Šioje loterijoje dalyvaus visi, kurie bus įsigiję bilietėlius, nors baliuje ir nebus. Mažoji loterija dalyvaus tik tie, kurie bus baliuje ir turės įėjimo bilietus. Mažosios loterijos laimikiai bus paskelbti vėliau.

Reikiame nuosirdžią padėką visiems, dovanojusiems laimikius "TŽ" loterijai.

SUN CITY, ARIZONA. Norintieji čia įsikurti mielai patarnauja D. Zakaras, Mull Realty, P. O. Box 1307, Sun City, Az. 85372, USA. Jei nuosavybė čia būtų naudojama tik žiemos mėnesiais, tai vasaros metu yra parūpinama nebrangi priežiūra.

Teirautis: ANTANAS GENYS, tel. 231-2839, Frank Barauskas Ltd. Realtor

Bloor West Village — 4 riu miegamųjų, dviejų aukštų namas, užbaigtas poilsio kambarys, įvaziavimas, dvigubas garažas, 5 namų apyvokos reikmenys. Prašo \$144,000.

Teirautis: ANTANAS GENYS, tel. 231-2839, Frank Barauskas Ltd. Realtor

Teirautis: ANTANAS GENYS, tel. 231-2839, Frank Barauskas Ltd. Realtor

Teirautis: ANTANAS GENYS, tel. 231-2839, Frank Barauskas Ltd. Realtor

Teirautis: ANTANAS GENYS, tel. 231-2839, Frank Barauskas Ltd. Realtor

"ATZALYNAS"

metinį pavasario

KONCERTA-BALIŲ

1985 metų balandžio 27, šeštadienį, 7 valandą vakaro,
Toronto Lietuvių namų Karaliaus Mindaugo menėje

Programoje — sol. Linda Marcinkutė, akompanuoja muz. Graham Grant, visos "Atžalyno" tautinių šokių grupės. Šilta vakarienė su vynu, bufetas su stipriais ir silpnais gėrimais, turtinga loterija bei kitos staigmenos. Šokiams gros "TZYGANI".

Stalai numeruoti — dešimt prie stalo; rezervuokite skambindami: V. Dauginis 533-1121 arba J. Vitkūnienė 621-8671. Bilietai gaunami ir Lietuvių namuose popietės metu. Kaina — \$15 suaugusiems, \$10 studentams.

Remkime šokantį-dainuojantį jaunimą!

Tėvų komitetas

Solisto VACIO VERIKAIČIO

60 metų sukaktuvinis

KONCERTAS

balandžio 28, sekmadienį 4 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje

PROGRAMOJE: solistai — L. Marcinkutė, A. Pakalniškytė, J. Sriubiskienė, A. Simanavičius, R. Strimaits, S. Žiemelytė, muzikai — St. Gailevičius, D. Deksnys, D. Viskontienė, J. Govėdas, P. Vytas;

Visus kviečia dalyvauti —

chorai — vyrų choras "Aras", Hamiltono Aušros Vartų choras, Toronto "Volungė" ir Prisikėlimo parapijos choras.

Po koncerto — kavutė ir pyragai.

Įėjimas — \$5.00

Prisikėlimo parapijos choras

Maloniai kviečiame atsilankyti į pirmą kartą Toronte rengiamą dviejų vyrų chorų

KONCERTA

1985 m.

gegužės 5,

sekmadienį, 4 v.p.p.,

Anapilio salėje, Mississaugoje

Programoje: vokiečių vyrų choras "Harmonija" vadovaujamas G. Zaduban, ir vyrų choras "Aras", vadovaujamas sol. V. Verikailio. Akompaniatorius muz. Jonas Govėdas

(įėjimas — 6.00 dol.)

Pelnas skiriamas koncertinei "Aro" išvykai Anglijon.

"Aro" valdyba

PARDUODU NAUJĄ EILUTĘ (konstiumą). Mažo ūgio. Kelnės 34x32, švarkas — 44. Pilkos spalvos, angliškos medžiagos, siūtas pagal užsakymą. Parduodu už pasiūlytą kainą, nemažiau \$50. Skambinti bet kurio metu. Tel. 533-5648 Toronte. Klausiti Toni.

HIGH PARK — tributis (Legal Trip-lex) 14 kambarių, su įvaziavimu, arti požeiminio. Prašo \$129,000.

Etobicoke — trijų miegamųjų viena aukštis, privatus įvaziavimas, arti Cloverdale Mall, arti viešo susisiekimo. Prašo \$115,000.

Bloor West Village — 4 riu miegamųjų, dviejų aukštų namas, užbaigtas poilsio kambarys, įvaziavimas, dvigubas garažas, 5 namų apyvokos reikmenys. Prašo \$144,000.

Teirautis: ANTANAS GENYS, tel. 231-2839, Frank Barauskas Ltd. Realtor

PARDUODU baldus, aluminines kopėčias, įvairius įrankius, obliuz, gražtus, kirvius ir daug kitų reikmenų, malkomis kūrenamas krosnis, lentas remontui. Viskas geros kokybės už prieinamą kainą. Skambinti Juozui rytais arba vakarais tel. 535-9361 Toronte.

ATLIEKU visokius namų remonto ir stalius darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofąs (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

DĖMESIO, Toronto ir apylinkių tautiečiai! Jei turite kilimus savo kambariuose ir norite juos turėti švartus, kreipkitės į "All Season's Carpet Cleaning". Susitarus, atvažiuoja į Jūsų namus, sąžiningai išvalo Jūsų kilimus, sofąs, minkštas kėdes su "steam cleaning" mašinomis už prieinamą kainą. Informacijų teirautis pas Juozą Baliūną tel. 532-3410 Toronte.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniams ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

DIDELĖ NUOLAIDA vertikaliems langų užuolaidoms. "The Stepping Stone", 2465 Bloor St. W., Toronto, Ont. Tel. 767-4286. Oakvilles apylinkėje ir vakarais tel. 827-3446.

APARTAMENTINIAI BUTAI "GOLDEN APPLE INN", naujai pastatyti, jau nuomojami. Pigūs vieno miegamojo butai. Tinka ypač pensininkams. Arti parduotuvių, geras susisiekimas autobusais, tik 1,5 valandos nuo Toronto į šiaurę. Mažas miestas, tylus, ramus gyvenimas, tyras oras. Galima naudotis pirtimis ir baseinu viduje. Informacijų teirautis (705) 428-2105 arba rašyti: P. O. Box 596, Stayner, Ont. L0M 1S0.